

MARIEHAMNS  
STAD

Bokslut 2014



## Stadens organisation

POLITISKA ORGAN	ADMINISTRATIVA ORGAN
MARIEHAMNS STAD	
STADSFULLMÄKTIGE	STADSLEDNINGEN
STADSSTYRELSEN	STADSDIREKTÖREN
	STABER
	Stadskansliet
	Finanskansliet
	Personalkansliet
Stadsutvecklingsnämnden	Stadsarkitektkansliet
Äldrerådet	
	SEKTORER
Socialnämnden	Socialektorn
Infrastrukturnämnden	Infrastruktursektorn
Bildningsnämnden	Bildningssektorn
Kultur- och fritidsnämnden	
Byggnadsnämnden	Byggnadsinspektionen

## Innehållsförteckning

Stadens organisation.....	2
Förtroendevalda.....	4
Stadsdirektörens överblick.....	6
Ekonomisk översikt.....	8
<b>Resultaträkning.....</b>	<b>8</b>
<b>Balansräkning.....</b>	<b>9</b>
<b>Finansieringsanalys.....</b>	<b>10</b>
<b>Finansiella nyckeltal.....</b>	<b>11</b>
<b>Driftsnetto (årets överskott).....</b>	<b>12</b>
<b>Investering.....</b>	<b>12</b>
Den allmänna ekonomiska utvecklingen och utvecklingen inom kommunens område.....	13
Koncernen.....	17
Personalbokslut.....	21
Hållbarhetsbokslut.....	26
Demokratibokslut.....	40
Stadsledningen.....	43
Stadsutvecklingsnämnden.....	48
Byggnadsnämnden.....	52
Bildningsnämnden.....	54
Kultur- och fritidsnämnden.....	59
Socialnämnden.....	61
Infrastrukturnämnden.....	67
Förtroende valda i nämnder 2014.....	80
Redogörelse över hur kommunens interna tillsyn har ordnats.....	81
Bokslutsnoter.....	83
Behandling av årets resultat.....	96
Bokslutets undertecknande.....	96
Revisionsanteckning.....	97

## Förtroendevalda



Första raden från vänster: Bjarne Blomster, Linda Söderström, Ulla Andersson, Bert Häggblom, Christian Beijar, Tage Silander, Britt Lundberg och Nicolas Panisse. Andra raden från vänster: Gunnar Jansson, Roger Jansson, Birgitta Johansson, Robert Liewendahl, Igge Holmberg, Maria Antman, Rauli Lehtinen och Pia Aarnio. Tredje raden från vänster: Stig Grönlund, Peter Enberg, Henrik Boström, Sune Alén, Krister Norrgrann, Jörgen Pettersson, Birgitta H. Eriksson, Johan Ehn, Henrik Löthman, Christian Nordas och Lennart Isaksson.

### STADSFULLMÄKTIGE

Christian Beijar	S	Ordförande
Tage Silander	M	I vice ordförande
Tom Forsbom	ÅF	II vice ordförande
Pia Aarnio	Lib	I vice gruppordförande
Sune Alén	Lib	
Ulla Andersson	S	I vice gruppordförande
Henrik Boström	M	
Johan Ehn	M	II vice gruppordförande
Peter Enberg	M	I vice gruppordförande
Stig Grönlund	ObS	Gruppordförande
Camilla Gunell	S	
Anders Holmberg	ObS	
Igge Holmberg	S	Gruppordförande
Lennart Isaksson	M	Gruppordförande
Gunnar Jansson	Lib	
Roger Jansson	M	
Axel Jonsson	ÅF	Gruppordförande
Rauli Lehtinen	Lib	Gruppordförande
Robert Liewendahl	M	
Britt Lundberg	C	Gruppordförande
Henrik Löthman	S	II vice gruppordförande
Christian Nordas	Lib	II vice gruppordförande
Roger Nordlund	C	II vice gruppordförande
Nicolas Panisse	S	
Jörgen Pettersson	C	I vice gruppordförande
Barbro Sundback	S	
Ulf-Peter Westmark	Lib	



Främre raden fr. vänster: Erica Sjöström, Petri Carlsson och Sara Kemetter. Andra raden fr. vänster: Bert Häggblom, Krister Norrgran, Katrin Sjögren, Karl-Johan Fogelström och Nina Lindfors.

#### STADSSTYRELSEN

Petri Carlsson,	M	Ordförande
Sara Kemetter,	S	I vice ordförande
Erica Sjöström	C	II vice ordförande
Karl-Johan Fogelström	S	
Bert Häggblom	Ob	
Nina Lindfors	M	
Katrin Sjögren	Lib	
Krister Norrgrann	Lib	

## Stadsdirektörens överblick



*Stadsdirektör Barbara Heinonen.*

Staden kan blicka tillbaka mot ett händelserikt år. Under året sjösattes en ny budget- och verksamhetsplaneringsprocess vilken innebär att stadsfullmäktige under juni månad antar budget och fastslår skattesatserna för kommande år. Detta innebär ett nytt sätt att arbeta dels för förvaltningen och dels för de förtroendevalda, utfallet av detta första år får överlag ses som lyckat men som vid reformer i allmänhet finns ett visst utrymme för förbättringar.

År 2014 fortsatte anpassningen till de ekonomiska förutsättningar som råder. Inflationen var 1,2 procent på Åland och 1,1 procent i Finland. Årsgenomsnittet för den öppna arbetslösheten steg till över 4 procent för första gången sedan 1997, men där matchningsproblemet då utbud och efterfrågan på arbetsmarknaden har olika karaktär avseende kompetens förbättrades något under året i jämförelse med perioden 2009-2013. Efter tre år av avtagande tillväxt vände omsättningen i det privata näringslivet uppåt i början av året.

Årets resultat slutade på 19,1 milj. euro, där 8,7 milj. euro bestod i en extraordinär försäljningsvinst i samband med att hamnverksamheten bolagiserades till Mariehamns Hamn Ab enligt fullmäktiges beslut och 7,3 milj. euro bestod i en intäktsförd samfundsskatteintäkt som tidigare var bokförd som en osäker post under den tid den stod under skatterättslig prövning.

Exkluderat den extra intäktsförda samfundsskatteintäkten blev skatteintäkterna 2,2 milj. euro högre än det budgeterade, kommunalskatteintäkten 0,9 och samfundsskatteintäkten 1,3 milj. euro högre. Fastighetsskatteintäkten på totalt 1,2 milj. euro följde väl det budgeterade. Landskapsandelarna var 5,9 milj. euro och landskapskompensationerna 0,5 milj. euro. Fortsättningsvis hoppas vi i staden på en totalrevidering av landskapsandelssystemet som tar hänsyn till den strukturella förändring som skett i stadens möjligheter att finansiera inte bara sin egen verksamhet, utan indirekt också andra kommuners.

Verksamhetsbidraget på -42,2 milj. euro blev 0,1 milj. euro bättre än budget vilket betyder att nämnderna har förvaltat väl de pengar de blivit tilldelade vilket de skall ha en stor eloge för, tjänstemän såväl som förtroendevalda.

Stadens balansomslutning slutade på 166,1 milj. euro (153,8 milj. euro år 2013) och koncernens 226,1 milj. euro (221,5 milj. euro). I samband med bl.a. bolagiseringen av hamnverksamheten omfördelades stadens balans från minskade materiella tillgångar (-25,4 milj. euro) till ökade aktieplaceringar (+10,6 milj. euro) och lånefordringar (+21,1 milj. euro). Kassamedlen ökade med 5,8 milj. euro, vilket är bättre än på länge.

Lånestocken ökade med 0,7 milj. euro till totalt 38,2 milj. euro och lån per invånare blev 3.331 euro (3.293 euro/inv år 2013).

Då man exkluderar årets aktieinköp på 10,6 milj. euro (bl.a. hamnens bolagisering) från stadens totala nettoinvestering på 14,5 milj. euro så utgjorde återstående 3,9 milj. euro en jämförbar minskning med 7,4 milj. euro från 2013.

Den förvaltningsreform som genomfördes i staden vid ingången av 2012 utvärderades av en extern konsult under hösten. Utvärderingen visade på att reformens syfte i det stora hela uppnåddes men att vissa förtydliganden och klargöranden behöver göras. Arbetet med en mindre revidering av stadens förvaltningsstadga har med detta i beaktande påbörjats.

Ålands digitala agenda eller Åda Ab bildades och staden gick in för att teckna aktier i bolaget och med det även överföra sin egen IT-personal till bolaget. Åda Ab har bland annat som uppdrag att koordinera de offentliga Ålands behov av e-tjänster för att vara bättre rustade inför de utmaningar som i framtiden kommer att ställas på offentlig förvaltning. Mycket tyder på att utvecklandet av e-tjänster kan vara en del av lösningen.

Under året avslutades personalresursprojektet och det har lyckades väl både med att minska den totala personalmängden helt utgående från naturlig avgång samt att rekrytera ny personal med god kompetens. Att lyckas med rekryteringarna är en utmaning även de kommande åren.

Mycket har utvecklats i staden Mariehamn, världens minsta metropol. Glädjande nog växer stadens befolkning, år 2014 med 87 personer. Men med tanke på det osäkra världsläget är fortsatt framförhållning både vad gäller ekonomi och serviceutbudet av nöden. Vi ska förvalta våra gemensamma pengar på bästa sätt och med invånarnas bästa för ögonen.

Översikten blev närmast ekonomisk och förvaltningsmässig då jag 2014 inte lett stadens verksamhet. Nästa år bör innehållet i översikten koncentrera mera på verksamheten.

Barbara Heinonen  
Stadsdirektör

## Ekonomisk översikt

### Resultaträkning

Belopp i euro	Grundbudget år 2014	Budget 2014 <sup>1</sup>	Bokslut 2014	Bokslut 2013
Verksamhetsintäkter	24 555 301,82	24 164 439,12	24 553 435,52	33 025 655,09
Försäljningsintäkter	15 354 907,36	14 996 157,36	16 016 571,05	23 475 706,32
Avgiftsintäkter	4 017 606,29	4 002 606,29	3 753 891,92	3 741 555,22
Understöd och bidrag	336 178,49	344 315,79	535 311,17	590 458,89
Övriga intäkter	4 689 749,42	4 664 499,42	3 923 742,39	4 022 051,80
Tillverkning för eget bruk	156 860,26	156 860,26	323 918,99	1 195 882,86
Verksamhetskostnader	-66 226 434,35	-66 489 891,19	-66 732 290,45	-74 203 035,87
Personalkostnader:	-42 079 342,28	-41 749 733,28	-41 854 580,96	-42 772 278,17
Löner och arvoden	-32 994 850,00	-32 947 754,00	-33 372 335,16	-33 919 160,98
Lönebikostnader:	-9 084 492,28	-8 801 979,28	-8 482 245,80	-8 853 117,19
- pensionskostnader	-7 139 473,00	-6 861 718,00	-7 057 140,40	-7 423 674,83
- övriga lönebikostnader	-1 945 019,28	-1 940 261,28	-1 425 105,40	-1 429 442,36
Köp av tjänster	-13 659 577,11	-13 484 104,23	-12 859 812,38	-16 295 242,23
Material, förnödenheter och varor	-6 095 780,01	-6 670 776,47	-7 458 686,35	-10 454 751,19
Understöd	-3 425 879,65	-3 424 824,52	-3 417 320,52	-3 402 305,53
Övriga verksamhetskostnader	-965 855,30	-1 160 452,69	-1 141 890,24	-1 278 458,75
Verksamhetsbidrag	-41 671 132,53	-42 325 452,07	-42 178 854,93	-41 177 380,78
Skatteintäkter:	43 063 513,00	43 063 513,00	52 558 104,34	40 669 047,50
Kommunalskatt 17,25 %	39 100 000,00	39 100 000,00	39 962 043,02	37 740 525,43
Fastighetsskatt	1 273 835,00	1 273 835,00	1 221 527,17	214 005,49
Samfundsskatt	2 460 731,00	2 460 731,00	11 116 045,68	2 445 194,79
Övriga skatteintäkter	228 947,00	228 947,00	258 488,47	269 321,79
Landskapsandelar, kompensationer	5 886 408,93	5 886 408,93	6 378 856,59	6 220 975,23
Driftsbidrag	7 278 789,40	6 624 469,86	16 758 106,00	5 712 641,95
Finansiella intäkter och kostnader:	-681 657,00	-681 657,00	-311 080,06	-571 418,56
Ränteintäkter	4 761,00	4 761,00	187 835,71	9 750,99
Övriga finansiella intäkter	41 260,00	41 260,00	59 036,72	62 541,82
Räntekostnader	-659 938,00	-659 938,00	-519 676,45	-500 481,56
Övriga finansiella kostnader	-67 740,00	-67 740,00	-38 276,04	-143 229,81
Årsbidrag	6 597 132,40	5 942 812,86	16 447 025,94	5 141 223,39
Planenliga avskrivningar	-6 228 361,89	-6 349 044,36	-6 138 947,05	-6 223 113,18
Nedskrivningar	0,00	0,00	0,00	89 904,28
Extraordinära intäkter	0,00	0,00	8 780 054,49	2 715 914,94
Årets resultat	368 770,51	-406 231,50	19 088 133,38	1 723 929,43
Ökning (-), minskning (+) av fonder	0,00	0,00	0,00	0,00
Årets överskott (underskott)	368 770,51	-406 231,50	19 088 133,38	1 723 929,43

<sup>1</sup> Grundbudget år 2014 inkl. budgetändringar under året.



## Balansräkning

Belopp i euro per 31.12	Bokslut 2014	Bokslut 2013
AKTIVA	166 111 667,10	153 769 015,23
A BESTÄENDE AKTIVA	128 626 061,47	143 483 949,66
I Immateriella tillgångar	165 936,09	238 449,95
1. Imateriella rättigheter	11 247,63	14 461,24
2. Datorprogram	133 380,27	194 419,70
3. Övriga utgifter med lång verkningstid	21 308,19	29 569,01
II Materiella tillgångar	95 376 919,90	120 736 624,41
1. Mark- och vattenområden	10 922 508,81	10 989 344,28
2. Byggnader	59 917 915,94	69 584 516,27
3. Fasta konstruktioner o anordningar	20 628 392,48	32 915 470,40
4. Maskiner och inventarier	1 858 365,33	2 124 575,40
5. Övriga materiala tillgångar	30 000,00	800 332,66
6. Förskottsbetalningar, pågående nyanläggningar	2 019 737,34	4 322 385,40
III Placeringar	33 083 205,48	22 508 875,30
1. Aktier och andelar	32 487 869,21	21 889 363,70
4. Övriga fodringar	595 336,27	619 511,60
B FÖRVALTADE MEDEL	285 415,89	242 057,86
1. Landskaps- o. statliga uppdrag	212 525,60	167 327,65
2. Donationsfondernas särskilda täckning	72 890,29	74 730,21
C RÖRLIGA AKTIVA	37 200 189,74	10 043 007,71
I Omsättningstillgångar	289 442,45	276 490,79
4. Övriga omsättningstillgångar	289 442,45	276 490,79
II Fordringar	30 067 688,12	8 771 162,76
Långfristiga fordringar	25 724 020,00	4 614 500,00
2. Lånefordringar	25 715 520,00	4 600 000,00
3. Övriga fordringar	8 500,00	14 500,00
Kortfristiga fordringar	4 343 668,12	4 156 662,76
1. Kundfordringar	2 520 580,45	3 152 854,77
2. Lånefordringar	921 480,00	0,00
3. Övriga fordringar	704 670,69	453 805,14
4. Resultatregleringar	196 936,98	550 002,85
IV Kassa och bank	6 843 059,17	995 354,16
PASSIVA	166 111 667,10	153 769 015,23
A EGET KAPITAL	117 932 539,62	98 948 956,23
I Grundkapital	78 167 195,67	78 167 195,67
V Över-/underskott från tidigare år	20 677 210,57	19 057 831,13
VI Över-/underskott för räkenskapsåret	19 088 133,38	1 723 929,43
D FÖRVALTAT KAPITAL	617 548,71	563 966,14
1. Landskaps- o. statliga uppdrag	199 289,60	158 591,65
2. Donationsfondernas kapital	418 259,11	405 374,49
E FRÄMMANDE KAPITAL	47 561 578,77	54 256 092,86
I Långfristigt främmande kapital	35 470 916,47	43 087 092,10
2. Lån från finansinstitut, försäkringsinrättningar	18 075 335,70	16 642 050,60
3. Lån från offentliga samfund	17 395 580,77	18 397 096,66
8. Resultatregleringar	0,00	8 047 944,84
II Kortfristigt främmande kapital	12 090 662,30	11 169 000,76
2. Lån från finansinstitut, försäkringsinrättningar	1 766 714,90	1 472 598,90
3. Lån från offentliga samfund	1 001 515,89	1 000 321,40
5. Erhållna förskott	99 793,86	119 250,82
6. Skulder till leverantörer	2 880 437,72	2 502 700,27
7. Övriga skulder	832 696,10	1 362 184,26
8. Resultatregleringar	5 509 503,83	4 711 945,11

## Finansieringsanalys

Belopp i euro	Budget år 2014 <sup>1</sup>	Bokslut 2014	Bokslut 2013
Kassaflödet i verksamheten			
Internt tillförda medel:	5 140 000,00	15 750 563,33	4 109 074,31
Årsbidrag	0,00	16 447 025,94	5 141 223,39
Extraordinära poster	0,00	8 780 054,49	2 715 914,94
Rättelseposter till internt tillförda medel	0,00	-9 476 517,10	-3 748 064,02
Investeringskassaflöde	-6 276 000,00	17 403 982,69	-921 540,69
Investeringar i anläggningstillgångar	0,00	-14 996 446,55	-11 839 919,45
Finansieringsandelar till investeringsutgifter	0,00	372 567,11	82 866,49
Försäljningsinkomster av anläggningstillgångar	0,00	32 027 862,13	10 835 512,27
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	-1 136 000,00	33 154 546,02	3 187 533,62
Finansieringskassaflöde			
Förändringar i utlåningen:	0,00	24 175,33	-553 821,70
Ökning av utlåningen	0,00	0,00	-553 821,70
Minskning av utlåningen	0,00	24 175,33	0,00
Förändringar av länestocken:	575 000,00	727 079,70	2 737 229,64
Ökning av långfristiga lån	3 200 000,00	3 200 000,00	5 700 000,00
Minskning av långfristiga lån	-2 625 000,00	-2 472 920,30	-2 962 770,36
Förändring i eget kapital	0,00	662 750,23	-358 400,88
Övriga förändringar av likviditeten:	0,00	-28 720 846,27	-6 122 323,02
Förändring av förvaltade medel och förvaltad kapital	0,00	10 224,54	-8 805,78
Förändring av omsättningstillgångar	0,00	-12 951,66	128 440,65
Förändring av lång- och kortfristiga fordringar	0,00	-21 296 525,36	-2 080 725,51
Förändring av räntefria lång- och kortfristiga skulder	0,00	-7 421 593,79	-4 161 232,38
Finansieringskassaflöde	575 000,00	-27 306 841,01	-4 297 315,96
Förändring av likvida medel	-561 000,00	5 847 705,01	-1 109 782,34
Likvida medel 31 december	409 000,00	6 843 059,17	995 354,16
Likvida medel 1 januari	970 000,00	995 354,16	2 105 136,50
Summa förändring av likvida medel	-561 000,00	5 847 705,01	-1 109 782,34

<sup>1</sup> Stadsfullmäktiges grundbudget. I fullmäktiges budgetbeslut 2014 beslutades om en ombudgetering av pågående investeringar från år 2013 på netto 1.675.713,04 euro. Under året beslutades om tilläggsanslag för slutförande av pågående investeringar till år 2015 med 1.111.035,00 euro. Beslut om ökad upplåning på 3.200.000,00 euro togs under året.

## Finansiella nyckeltal

	Bokslut 2014	Bokslut 2013	Förändring 2013-14
Invånarantal 31 december	11 480	11 393	0,8 %
<b>Drift</b>			
Verksamhetsintäkter i procent av verksamhetskostnaderna: - nyckeltalet beskriver avgiftsfinansieringens andel av verksamhetskostnaderna.	37,1 %	44,5 %	-16,7 %
Årsbidraget i procent av avskrivningarna: - utgångspunkten är att kommunens egna medel är tillräckliga om årsbidraget är lika stort som kostnaderna för avskrivningar.	267,9 %	83,8 %	219,6 %
Årsbidrag euro/invånare: - årsbidrag per invånare är ett nyckeltal som används allmänt för bedömning av om den egna finansieringen är tillräcklig.	1 433	451	217,5 %
<b>Investeringar</b>			
Intern finansiering av investeringar i procent: - nyckeltalet anger hur stor del av den egna anskaffningsutgiften för investeringar som har finansierats med internt tillförda medel.	112,5 %	43,7 %	157,2 %
Intern finansiering av kapitalutgifter i procent: - detta nyckeltal utvisar årsbidragets procentuella andel av det totala beloppet av egna anskaffningsutgifter för investeringar, nettoökningen av utgivna lån och amorteringar på lån.	96,2 %	34,9 %	175,4 %
<b>Likviditet</b>			
Kassamedel 31 december i miljoner euro: - till kassamedel räknas finansiella värdepapper samt kassa och banktillgodohavanden.	6,8	1,0	587,5 %
Kassautbetalningar i miljoner euro: - beloppet visar de sammanlagda utbetalningarna som skett under året.	84,8	89,6	-5,5 %
Likviditet (kassadagar): - nyckeltalet anger hur många dagars kassautbetalningar som kan täckas med kommunens kassamedel.	29	4	627,2 %
<b>Soliditet</b>			
Soliditetsgrad i procent: - soliditeten beskriver kommunens förmåga att bära underskott och kapacitet att klara av sina åtaganden på lång sikt.	71,0 %	64,3 %	10,3 %
Finansieringsförmögenhet euro/invånare: - nyckeltalet utvisar om de likvida tillgångarna räcker till för återbetalning av det främmande kapitalet.	-919	-3 895	-76,4 %
<b>Lån</b>			
Låneskötselbidrag: - låneskötselbidraget visar om kommunens interna finansiering täcker räntor och amorteringar på främmande kapital. Finansieringen täcks vid värde 1 eller större.	5,7	1,6	248,0 %
Relativ skuldsättningsgrad i procent: - här anges hur stor del av kommunens verksamhetsintäkter som skulle behövas för återbetalning av det främmande kapitalet.	56,8 %	67,7 %	-16,1 %
Nettolån 31 december i miljoner euro: - till nettolån räknas det främmande kapitalet minus det rörliga aktiva.	10,4	44,2	-76,6 %
Lånestock 31 december i miljoner euro: - till lånestocken räknas hela det främmande kapitalet minus erhållna förskott, skulder till leverantörer, resultatregleringar och övriga skulder.	38,2	37,5	1,9 %
Lån euro/invånare: - lånebeloppet per invånare får man genom att dividera lånestocken med kommunens invånarantal vid utgången av bokslutsåret.	3 331	3 293	1,2 %

## Driftnetto (årets överskott)

Belopp i euro inkl interna transaktioner	Budget år 2014 <sup>1</sup>	Bokslut 2014	Bokslut 2013
S:a driftsnetto totalt	-406 231,50	19 088 133,38	1 723 929,43
Stadsledning	-5 787 565,04	3 666 345,92	-2 915 588,14
Finansiering (stadsledning)	53 629 579,12	63 064 286,46	51 404 889,85
Stadsutvecklingsnämnden	-350 648,36	-332 531,40	-347 132,91
Byggnadsnämnden	-151 044,23	-144 189,53	-166 040,44
Bildningsnämnden	-15 093 131,71	-14 925 195,74	-14 929 473,15
Kultur- och fritidsnämnden	-244 000,00	-228 619,38	-219 545,04
Socialnämnden	-28 858 539,60	-28 354 058,26	-27 872 525,69
Infrastrukturnämnden	-3 550 881,68	-3 657 904,69	-4 184 647,08
Direktionen för elverket	-	-	953 992,03

<sup>1</sup> Inkl. budgetändringar under året som presenteras under respektive anslag.

## Investering

Belopp i euro	Budget 2014 <sup>1</sup>	Bokslut 2014	Bokslut 2013
S:a nettoinvestering totalt	-5 164 678,04	-14 518 889,97	-11 306 170,93
Stadsledning	-249 000,02	-10 835 245,21	-127,50
Finansiering (finansiering)	0,00	57 710,47	-3 645 097,62
Bildningsnämnden	0,00	0,00	-54 917,02
Kultur- och fritidsnämnden	-82 368,00	-7 880,98	-55 239,26
Socialnämnden	-30 000,00	-3 457,55	-29 145,48
Infrastrukturnämnden	-4 803 310,02	-3 730 016,70	-6 579 782,77
Direktionen för elverket	-	-	-941 861,28
Inkomster och utgifter totalt			
(+) Inkomster	35 000,00	477 556,58	777 651,12
(-) Utgifter	-5 199 678,04	-14 996 446,55	-12 083 822,05
(=) Summa investering	-5 164 678,04	-14 518 889,97	-11 306 170,93

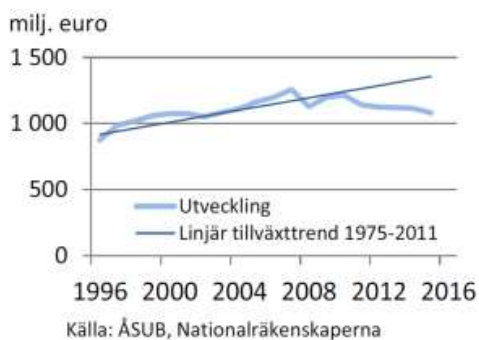
<sup>1</sup> Inkl. budgetändringar under året som presenteras under respektive anslag.

Stadens hamnverksamhet bolagiserades den 31.12.2014 men dess bokföringsvärde på 22.446.335,56 euro ingår inte i ovanstående investeringssammanställning.

## Den allmänna ekonomiska utvecklingen och utvecklingen inom kommunens område

Konjunkturrapporten (ÅSUB 2014:2) visar att det i första hand är det privata näringslivet som tillväxtmässigt stagnerat under perioden efter finanskrisen 2008. Det har under denna tid uppstått ett "produktionsgap" mellan den långsiktiga tillväxttenden och den reella tillväxten. Utan den offentliga sektorns investeringar och konsumtion som bland annat stimulerat byggsektorn och detaljhandeln hade den privata sektorns negativa tillväxtkurvor pekats än brantare neråt.

Produktionsgapet: BNP-utveckling och tillväxttrend

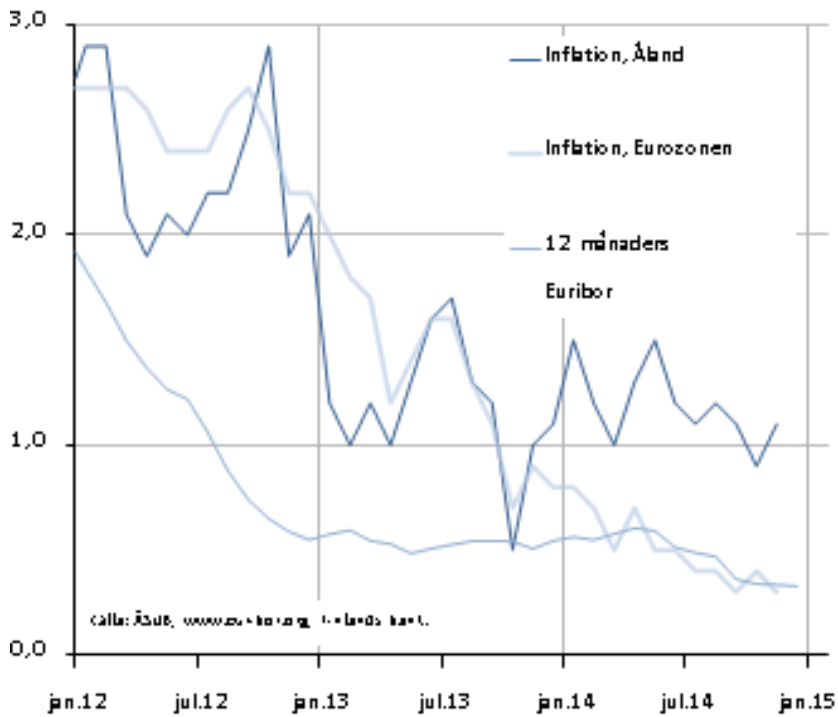


Bedömningarna om tillväxten i värdet av Finlands samlade produktion (BNP) reviderades neråt under hösten 2014 för att hamna under noll. Förmodligen får vi först från och med nästa år en liten positiv tillväxt (drygt 1 procent per år 2015-2016). Exportindustrin upplever en fortsatt svag marknadstillväxt och svag investeringsvilja. Konfidensindikatorerna är svaga och ligger under långtidsmedelvärdet inom såväl tillverkningsindustrin som servicesektorn och handeln. Det innebär att även åländska företag troligen kommer att få se en svag utveckling på exportmarknaderna. Den inhemska efterfrågan förväntas stiga först 2016 och då kan situationen förbättras även för den åländska exporten.

I Konjunkturindikatorer 2014 (ÅSUB 2015:1) framgår det bl.a. att förändringar i råoljepriset har en stark inverkan på den åländska ekonomin, i synnerhet för sjöfarten. Priset hade i slutet av året i det närmaste halverats i förhållande till den högsta noteringen under 2014. Den branta prisnedgången innebär att effekten av svaveldirektivet som inträdde vid årsskiftet 2014/2015 mildras.

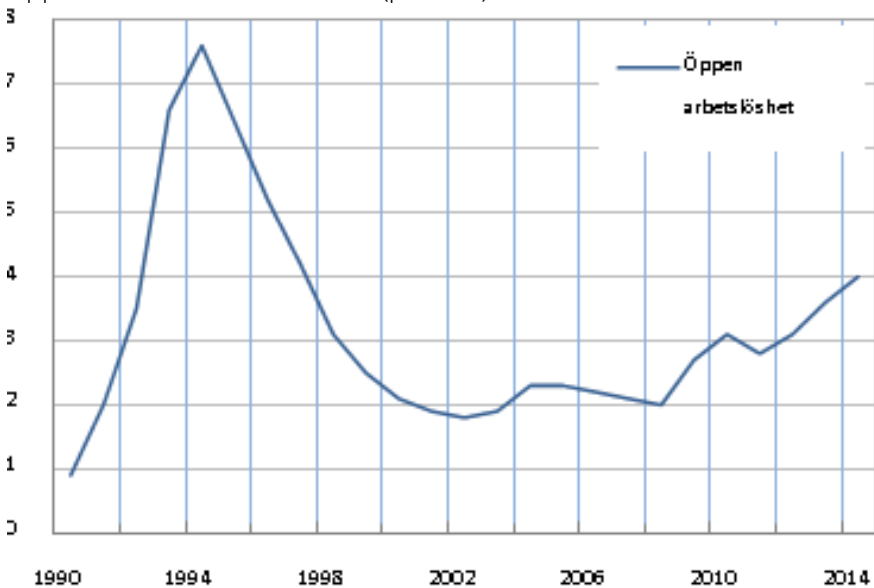
Pristrycket i eurozonen fortsätter att vara historiskt lågt. En svag ekonomisk konjunktur samt sjunkande energi- och råvarupriser är de viktigaste orsakerna till detta. Prisutvecklingen på Åland följer nära den i Finland. Inflationen var 2014 1,2 procent på Åland och 1,1 procent i Finland. Inflationen i Finland och på Åland har trots den svaga konjunkturen under 2014 legat över eurozonens medeltal och förväntas hållas under 1 procent under 2015 mycket tack vare låga priser på råolja.

Inflation och räntor. Åland och Euroområdet, 2012-2014



Den årsvisa arbetslöshetstrenden på Åland är uppåtgående sedan 2002 och är nu den högsta på 17 år. Den stigande arbetslösheten är en direkt och indirekt effekt av den svaga ekonomiska konjunkturen i Europa och i synnerhet av den finländska ekonomins tillbakagång. Det senaste årsgenomsnittet för den öppna arbetslösheten (2014) steg till över 4 procent för första gången sedan 1997.

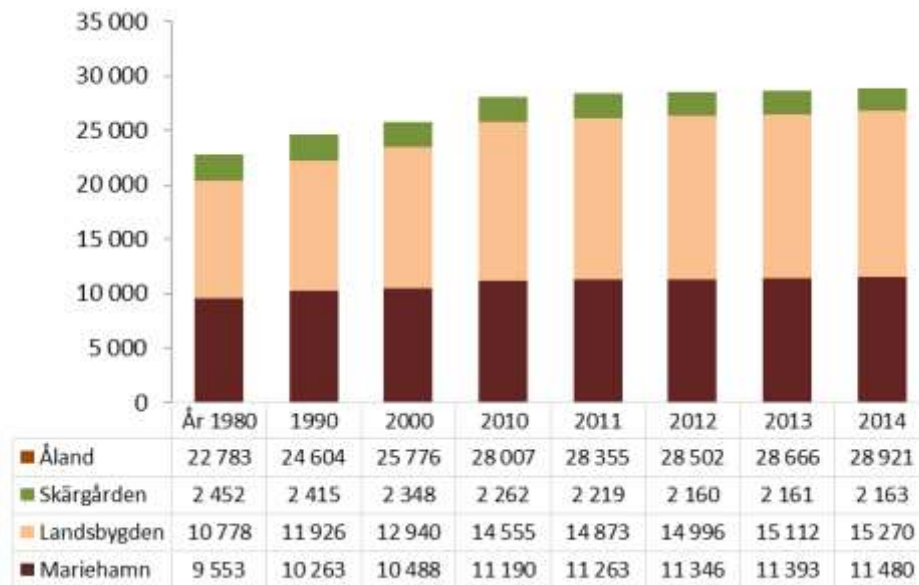
Öppen arbetslöshet 1990-2014 (procent)



Källa: ÅSUB, Arbetsmarknad

Ålands folkmängd ökade med närmare 260 personer 2014 enligt den preliminära statistiken över befolkningsrörelsen. Ökningen är nästan 100 personer större än 2013 och ligger också över 2000-talets genomsnitt. I Mariehamn var de avlidna något flera än de födda, men tack vare ett stort flyttningsöverskott ökade stadens folkmängd ändå med 95 personer.

Antal invånare på Åland 1980 – 2014

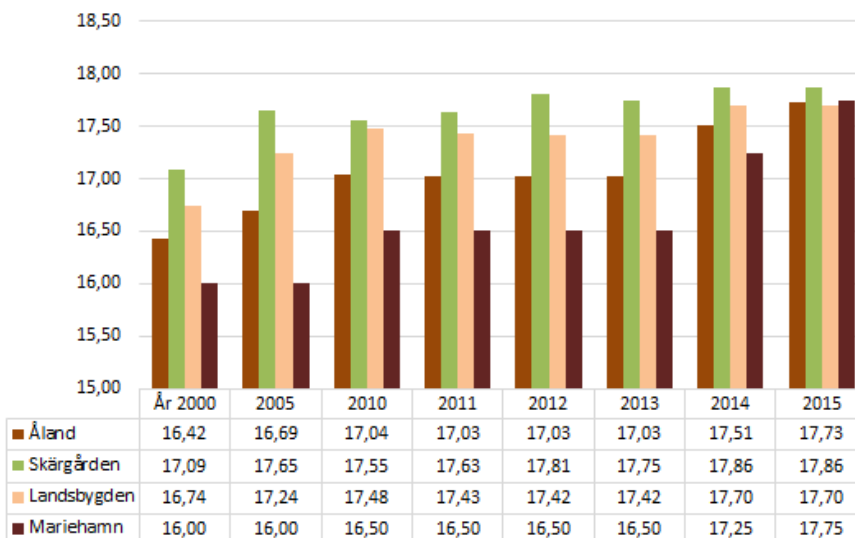


Källa: ÅSUB

Inkomstskattesatsen för hela Åland 2015 ligger i genomsnitt på 17,73 procent, en höjning från 2014 med 0,22 procentenheter. Mariehamn är den enda kommun som höjer inkomstskattesatsen inför 2015, vilket gör att den nu ligger i nivå med både landsbygdens och skärgårdens genomsnittliga skattesatser. För andra året i rad uppvisar Brändö, Lemland och Saltvik den lägsta skattesatsen med 16,75 procent medan Kökar har högsta inkomstskattesatsen med 19,75 procent tätt följt av Finström, Lumparland och Sund med 19,50 procent.

Mariehamn och Sottunga tar ut fastighetsskatt på stadigvarande bostad, 0,30 respektive 0,50 procent. Alla kommuner behåller sin allmänna fastighetsskattesats på samma nivå som 2014. Brändö är den enda kommunen som inte tar ut någon allmän skatteprocent. Alla kommuner har 0,90 procent i fastighetsskatt för annan bostad.

Skattesatser för kommunal inkomstskatt 2000 – 2015



Källa: ÅSUB

De åländska kommunernas sammanlagda årsbidrag kommande år beräknas till drygt åtta miljoner, en minskning jämfört med bokslutet 2013 med närmare tre miljoner euro. Alla kommuner förutom Sottunga förväntar sig ett positivt årsbidrag (Mariehamn 3,7 milj. euro). Finström, Föglö, Geta, Lemland, Saltvik och Vårdö har ett årsbidrag som är högre än avskrivningarna. Totalt beräknas årsbidraget utgöra 84 procent av avskrivningarna. Räkenskapsperiodens sammanlagda resultat för 2015 budgeteras till -1,5 miljoner euro (Mariehamn -1,0 milj. euro). Sex kommuner budgeterar ett positivt resultat för räkenskapsperioden medan resterande tio kommuner förväntar sig ett minusresultat.

Inför 2015 budgeterar alla kommuner för investeringar. Totalt uppgår de planerade investeringarna till 15 miljoner euro (Mariehamn -8,4 milj. euro), vilket är fem miljoner mindre än i 2013 års bokslut. Av investeringsutgifterna täcks närmare en miljon vardera av finansieringsandelar (från landskapet) och försäljning av anläggningstillgångar (Mariehamn 0,7 milj. euro). Således planeras nettoinvesteringsutgifterna uppgå till just över 13 miljoner euro (Mariehamn -7,7 milj. euro), som till hälften ska finansieras med upplåning (Mariehamn 75 %, i belopp 5,8 milj. euro).

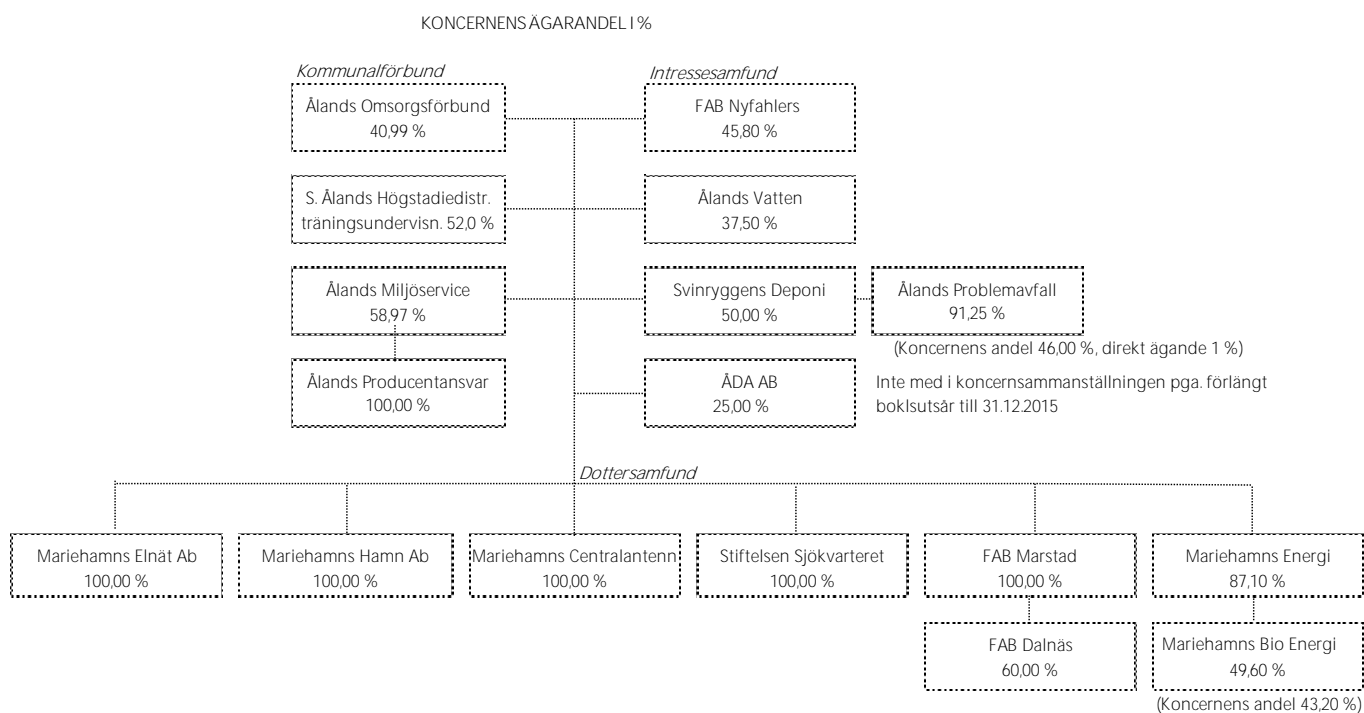


## Koncernen

Kommunkoncernen utgör en ekonomisk helhet med Mariehamns stad som modersamfund. Syftet med att presentera en balansräkning, resultaträkning, finansieringsanalys, finansiella nyckeltal och bokslutsnoter för koncernen är i första hand att ge en rättvisande bild av koncernens ekonomiska ställning som om koncernsamfunden utgjorde en enda bokföringsskyldig.

Koncernens balansomslutning år 2014 slutade på 226.054.343,34 euro och räkenskapsperiodens resultat blev 11.030.371,57 euro. Under året har Mariehamns stad tecknat aktier i Åda Ab. Svinryggens Deponi Ab har ökat sitt ägande i Ålands Problemafvall till 91,25 %.

I enlighet med anvisningar från kommunsektionens bokföringsnämnd, ingår, förutom Mariehamns stad, följande dottersamfund och kommunalförbund i koncernens balansräkning år 2014: Fastighets Ab Marstad, Fastighets Ab Dalnäs, Mariehamns Centralantenn Ab, Stiftelsen Sjökvarteret i Mariehamn r.f., Mariehamns Elnät Ab, Mariehamns Energi Ab, Ålands Omsorgsförbund kf, Södra Ålands Högstadiedistrikt kf (52,0 % av träningsundervisningen), Ålands Miljöservice kf samt det av staden nybildade Mariehamns Hamn Ab.



Koncernens resultaträkning	BOKSLUT	BOKSLUT
Belopp i euro	2014	2013
Verksamhetens intäkter	51 044 697,68	46 601 857,73
Verksamhetens kostnader	-87 874 146,55	-84 377 331,31
Verksamhetsbidrag	-36 829 448,87	-37 775 473,58
Skatteinkomster	52 557 549,69	40 668 589,68
Landskapsandelar	6 378 856,59	6 220 975,23
Finansiella intäkter och kostnader	-1 373 963,35	-1 485 794,43
Ränteintäkter	219 998,86	26 589,92
Övriga finansiella intäkter	63 099,31	66 615,48
Räntekostnader	-1 563 628,36	-1 385 435,78
Övriga finansiella kostnader	-93 433,16	-193 564,05
Årsbidrag	20 732 994,06	7 628 296,90
Avskrivningar och nedskrivningar	-9 249 797,95	-8 289 309,86
Andel av intressesamfundens vinst	62 245,98	35 570,94
Extraordinära poster	53 630,28	190 331,49
Räkenskapsperiodens resultat	11 599 072,37	-435 110,53
Bokslutsdispositioner	-568 700,80	84 059,53
Minoritetsandelar	0,00	0,00
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	11 030 371,57	-351 051,00

Koncernens finansieringsanalys	BOKSLUT	BOKSLUT
Belopp i euro	2014	2013
Kassaflödet i verksamheten	19 980 275,37	6 664 200,79
Årsbidrag	20 632 048,58	7 628 296,90
Extraordinära poster	53 630,28	280 000,00
Korrektivposter till internt tillförd medel	-705 403,49	-1 244 096,11
Kassaflödet för investeringarnas del	-15 402 226,96	-15 758 922,10
Investeringsutgifter	-16 696 335,54	-18 108 783,04
Finansieringsandelar för investeringsutgifter	417 152,55	87 853,92
Försäljningsink. av tillg. bland bestående aktiva	876 956,03	2 262 007,02
Verksamhetens och investeringarnas kassaflöde	4 578 048,41	-9 094 721,31
Kassaflödet för finansieringens del		
Förändringar i utlåningen	30 803,74	-546 694,37
Ökning av utlåningen	24 175,33	-553 821,70
Minskning av utlåningen	6 628,41	7 127,33
Förändringar i lånebeståndet	487 713,52	7 076 611,87
Ökning av långfristiga lån	4 342 386,34	10 507 532,92
Minskning av långfristiga lån	-4 957 685,16	-3 872 320,67
Förändring av kortfristiga lån	1 103 012,34	441 399,62
Förändringar i eget kapital	9 850 209,90	4 025 613,15
Övriga förändringar i likviditeten	-7 798 447,30	-316 841,26
Förändring av förvaltade medel och förvaltad kapital	251 520,54	249 402,12
Förändring av omsättningstillgångar	62 927,46	-589 261,19
Förändring av fordringar	-1 599 154,47	-4 071 686,14
Förändring av räntefria skulder	-6 513 740,83	4 094 703,95
Kassaflödet för finansieringens del	2 570 279,86	10 238 689,39
Förändring av likvida medel	7 148 328,27	1 143 968,08
Förändring av likvida medel	7 148 328,27	1 143 968,08
Likvida medel 31.12.	12 529 094,08	5 543 657,67
Likvida medel 1.1.	5 380 765,81	4 399 689,59

Koncernens balansräkning	BOKSLUT	BOKSLUT
Belopp i euro per 31.12	2014	2013
<b>A k t i v a</b>		
A BESTÄENDE AKTIVA	202 215 882,94	205 774 366,19
I Imateriella tillgångar	532 921,53	553 471,31
Utgifter med lång verkningstid	399 593,49	390 894,36
Immateriella rättigheter	133 328,04	162 576,95
II Materiella tillgångar	195 368 794,22	199 070 161,85
Mark- och vattenområden	11 626 056,15	11 698 189,57
Byggnader och konstruktioner	159 067 466,39	159 269 391,70
Kraftverk	754 429,00	953 242,73
Fjärrvärménät	18 162 597,92	9 649 804,87
Maskiner och inventarier	2 504 961,27	4 684 585,88
Övriga materiella tillgångar	871 135,66	941 354,28
Förskottsbet. o. nyanläggningar	2 382 147,83	11 873 592,83
III Placeringar	6 314 167,20	6 150 733,03
Andelar	5 473 606,65	5 476 381,65
Övriga aktier och andelar	732 091,57	559 253,99
Lånefordringar	108 468,98	115 097,39
B FÖRVALTADE MEDEL	494 679,80	447 786,17
Landskapsuppdrag	212 525,60	167 327,65
Donationsfondernas särsk. täckning	282 154,20	280 458,52
C RÖRLIGA AKTIVA	23 343 780,60	23 359 306,42
I Omsättningstillgångar	1 680 080,19	1 740 643,99
Material och förnödenheter	460 326,96	0,00
Bränslen och smörjmedel	1 219 753,23	0,00
II Fordringar	9 134 606,33	8 037 502,38
Långfristiga fordringar	0,00	0,00
Lånefordringar hos dottersamfund	0,00	0,00
Kortfristiga fordringar	9 134 606,33	8 037 502,38
Kundfordringar	6 106 229,14	6 716 853,27
Lånefordringar	17 333,19	7 557,48
Lånefordringar hos dottersamfund	921 480,00	0,00
Försäljningsfordringar	127 575,28	649 185,00
Resultatregleringar	268 802,89	45 938,41
Övriga fordringar	1 175 023,89	279 252,73
Landskapsandelsfordringar socialv.	518 161,94	338 715,49
IV Kassa och bank	12 529 094,08	5 543 657,67
Kassamedel	12 529 094,08	5 543 657,67
<b>S : a A k t i v a</b>	<b>226 054 343,34</b>	<b>229 581 458,78</b>

Koncernens balansräkning	BOKSLUT	BOKSLUT
Belopp i euro per 31.12	2014	2013
<b>P a s s i v a</b>		
A EGET KAPITAL	109 367 624,90	98 335 289,54
Grundkapital	78 167 195,67	78 167 195,67
Övrigt eget kapital	1 387 295,65	741 429,07
Odisponerade vinstmedel	18 782 762,01	19 777 715,78
Räkenskapsperiodens resultat	11 030 371,57	-351 051,00
<i>MINORITETSANDELAR</i>	1 079 637,95	1 079 637,95
B AVSKR.DIFFERENS OCH RESERVER	1 111 433,94	512 209,17
Avskrivningsdifferens	1 111 433,94	512 209,17
D FÖRVALTAT KAPITAL	826 812,62	769 694,45
Lanskapuppdrag och statliga	199 289,60	158 591,65
Donationsfondernas kapital	627 523,02	611 102,80
E FRÄMMANDE KAPITAL	113 668 833,93	120 847 125,29
I Långfristigt	94 504 858,19	94 232 351,43
Skulder till kreditinstitut	42 598 414,75	41 649 668,70
Lån från offentliga samfund	39 965 372,13	41 218 499,01
Ålands landskapsstyrelse	3 944 745,46	3 625 631,91
Pensionslån	339 969,05	279 612,42
Övriga långfristiga skulder	7 656 356,80	7 458 939,39
II Kortfristigt	19 163 975,74	26 614 773,85
Erhållna förskott	408 008,41	471 122,91
Skulder till kreditinstitut	3 880 292,70	2 862 950,38
Lån från offentliga samfund	915 298,00	961 105,49
Ålands landskapsstyrelse	863 259,05	773 194,86
Pensionslån	30 991,37	21 046,09
Leverantörsskulder	4 112 110,69	5 051 058,65
Resultatregleringar	7 258 267,69	14 057 941,89
Övriga kortfristiga skulder	1 695 747,83	2 416 353,59
<b>S : a P a s s i v a</b>	<b>226 054 343,34</b>	<b>221 543 956,40</b>

Koncernfinansiella nyckeltal	Bokslut	Bokslut
	2014	2013
Koncernens årsresultat, milj.euro:	11,0	-0,4
Räkenskapsperiodens resultat (ingår i det egna kapitalet)		
Kassamedel 31.12, milj.euro:	12,5	5,5
Kassa, bank och finansiella värdepapper		
Kassalikviditet i procent:	65,4%	20,8%
Kassa, bank och finansiella värdepapper/kortfristiga skulder		
Soliditetsgrad i procent:	48,4%	44,4%
Eget kapital/balansomslutningen		
Relativ skuldsättningsgrad i procent:	103,0%	128,8%
- här anges hur stor del av koncernens verksamhetsintäkter som skulle behövas för återbetalning av det främmande kapitalet.		
Nettolån 31 december i miljoner euro:	90,3	105,5
- till nettolån räknas det främmande kapitalet minus det rörliga aktiva.		
Länestock 31.12, milj.euro:	92,5	91,4
Främmande kapitalet minus erhållna förskott, skulder till leverantörer, resultatregleringar och övriga skulder		
Lån euro/invånare:	8 055	8 022
Länestock 31.12 per invånare i euro		

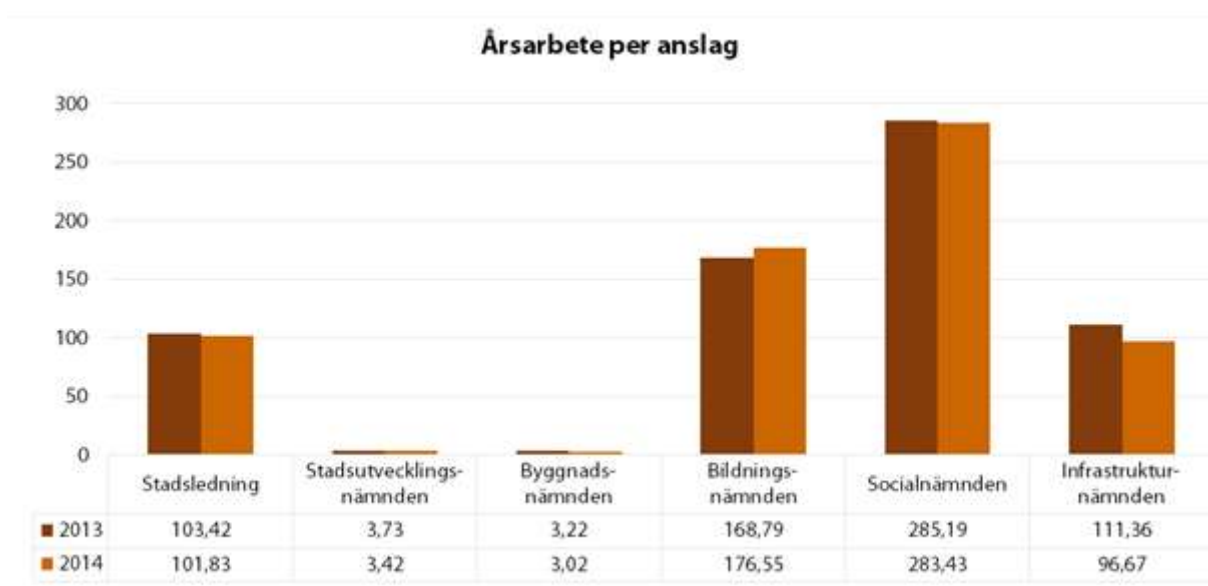
## Personalbokslut

### Personalstyrka och struktur

Den totala förverkligade årsarbetstiden<sup>1</sup> inom Mariehamns stad under 2014 uppgick till 664,92 årsarbetare, varav 73 % kvinnor och 27 % män.

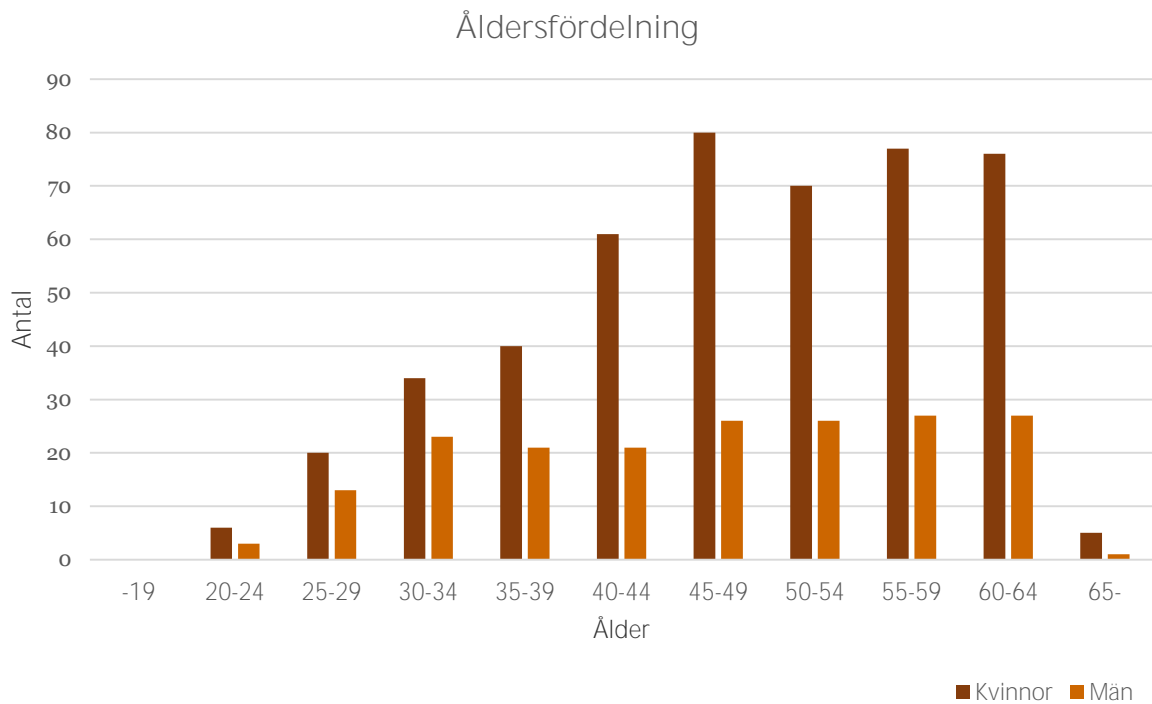
Totalt årsarbete	2012	2013	2014
Årsarbete totalt (ordinarie och tillfälliga)	902,11	889,88	852,54
Frånvaro (inkl. semester) i årsarbete	231,79	204,49	187,62
Förverkligat årsarbete <sup>1</sup>	670,32	685,39	664,92

Det förverkligade årsarbetet fördelar sig över de olika anslagen enligt nedanstående tabell som även visar en jämförelse med föregående år.



<sup>1</sup> Årsarbete = + ordinarie och tillfälligt anställda totalt – frånvaro. För deltidsanställda uträknas årsarbete enligt  $\text{sysselsättnings\%/100} \times \text{anställningstid i månader/12}$ .

Medelåldern 31.12.2014 för personal med ordinarie anställning var 47,2 år (2013: 47,3 år). Kvinnornas medelålder var 48,3 år och männens 46,1 år.



Under 2014 beviljades totalt 27 personer, varav 19 kvinnor och 8 män, någon form av pension. Se tabell nedan.

	Totalt 2012	Totalt 2013	Kvinnor 2014	Män 2014	Totalt 2014
Ålderspension	17	33	16	7	23
Deltidspension	2	5	2	1	3
Invalidpension	-	7	-	-	-
Delinvalidpension	1	1	1	-	1
Rehabiliteringsstöd	2	3	-	-	-
Totalt	22	49	19	8	27

## Personal

År 2011 startade ett personalresursprojekt vars mål var att till utgången av år 2014 minska personalstyrkan med 77 årsarbeten jämfört med läget då projektet startade. Samtidigt planerades en ökning av personalen men 50 årsarbeten på nya och tillbyggda Trobergshemmet. Genom omorganiserings- och rationaliseringsåtgärder har personalstyrkan sammanlagt minskat med 80,82 årsarbeten fram till 31.12.2014. De största procentuella minskningarna har gjorts inom infrastruktursektorn, 13,1 % och inom personalkansliet, inkl. kost- och lokalservice, 13,9 %. Antalsmässigt har socialsektorn gjort den största minskningen, 30,36 årsarbeten.

Kommunala sektorn fick nya kollektivavtal år 2014. Avtalen är i kraft 1.5.2014–28.2.2017. Under år 2014 höjdes lönerna från 1.7.2014 med en allmän förhöjning på 20 euro. Den totala lönesumman uppgick till 33,3 milj. euro (2013: 33,9 milj. euro).

De totala personalkostnaderna har från 2013 till 2014 minskat med 1 milj. euro. En av orsakerna är att elverkets personalkostnader på 800.000 euro utgått i och med att elverket bolagiserades. En annan orsak är att kostnaderna för vikarier minskat. Kostnaderna för övertidsarbete har däremot ökat och uppgår till drygt 300.000 euro, en utveckling som inte är bra emedan övertidsarbete i möjligast mån borde undvikas. Jämfört med budget 2014 har de totala personalkostnaderna underskridits med 64.312 euro.

För personalutbildning användes 188.522,83 euro, vilket är 0,6 % av lönesumman (2013: 0,6 %).

Ungdomsprojektet Ung+ genomfördes under 2014 inom staden. Ung+ syftade till att stöda ungdomars möjlighet till sysselsättning, ge en korrekt och tydlig bild av hur arbetslivet fungerar, göra Mariehamns stad känd som en attraktiv arbetsgivare och marknadsföra stadens arbetsplatser/yrken inför ungdomars kommande yrkesval. En del av projektet var Mariehamns stads deltagande i mässan Jobbchansen, där målgruppen är studerande och Ålands näringsliv står som arrangör. Vidare erbjöds, inom ramen av projektet, 14 ungdomar mellan 15-24 år sommarjobb inom stadens olika avdelningar samt 2 ungdomar hos Visit Åland. Arbetsplatserna representerade både typiskt kvinnliga och manliga sektorer och vid tillsättandet av platserna var målsättningen att åstadkomma en jämn könsfördelning samtidigt som den mest lämpade för platsen anställdes. Projektet väckte stort intresse och samtliga avdelningar hade mellan 116 och 243 ansökningar. Totalt sysselsattes ungdomarna under 25 månader. I utvärderingen gav ungdomarna sommarens arbetsupplevelse medelvitsordet 4,2 på en 1-5 skala (1= mycket dåligt, 5= mycket bra).

Under SoS-dagarna 2013 hade medarbetarna möjlighet att svara på en enkät om huruvida vi inom Mariehamns stad skall ha rökfri arbetstid. Av de inlämnade svaren ville 79 % ha rökfri arbetstid, frågan diskuterades vidare och i maj 2014 fastställde Arbetarskyddskommissionen att rökfri arbetstid införs från 2015. En arbetsgrupp tillsattes, med representanter från olika förvaltningar inom staden, för att förbereda införandet av den rökfria arbetstiden. Arbetsgruppen presenterade sitt arbete för Arbetarskyddskommissionen i december, vilket godkändes och den rökfria arbetstiden införs under en övergångsperiod fr.o.m. 1.1.2015.

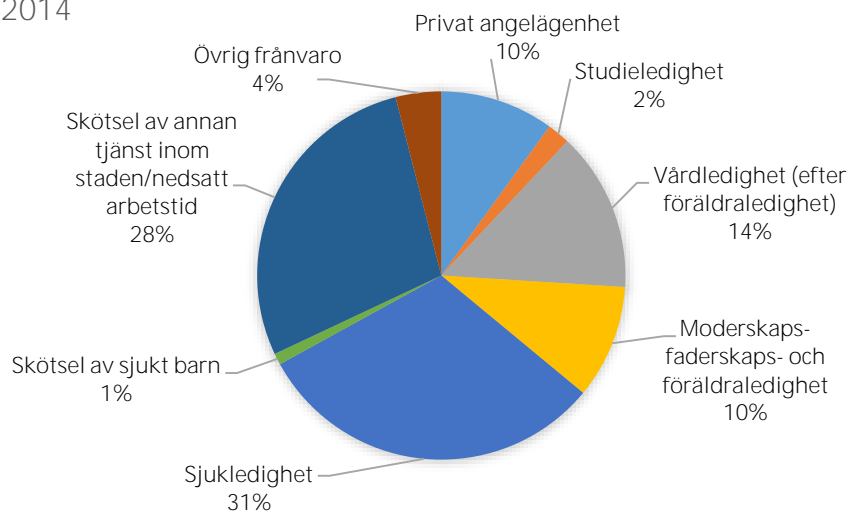
Som ett steg i Mariehamns stads friskvårdsarbete ordnades under 2014 pausgympa för stadens lokalvårdare. För att uppmuntra till regelbunden pausgympa utbildades ledare som kan hålla pausgympa för kollegorna.

Under hösten uppgjordes och förnyades den blankett som används som underlag för medarbetarenkäten. Frågor har medtagits som gör det möjligt för staden att jämföra resultatet med motsvarande resultat i kommuner i Sverige. Blanketten har anpassats till stadens intranät vilket gör det möjligt för medarbetarna att besvara enkäten elektroniskt. Enkäten görs genast i början av år 2015.

## Frånvaro

Frånvaron från arbetet, exklusive semester, motsvarade 120,1 årsarbetare varav 85 % kvinnor och 15 % män. Nedanstående diagram visar vilken typ av frånvaro det gällt.

Frånvaro 2014



Sjukfrånvaron under 2014 motsvarade 36,68 årsarbetare vilket är en ökning jämfört med föregående år. Även antalet sjukfrånvarotillfällen ökade under 2014. Se tabell nedan.

	2012	2013	2014	Procent
Sjukfrånvaro i årsarbetare	36,37	32,53	36,68	100
- Sjukfrånvaro i årsarbetare, kvinnor	27,59	25,17	29,56	81
- Sjukfrånvaro i årsarbetare, män	8,78	7,36	7,12	19
Sjukfrånvarotillfällen	2 073	1 587	2 142	100
- Sjukfrånvarotillfällen, kvinnor	1 601	1 167	1 620	76
- Sjukfrånvarotillfällen, män	472	420	522	24

Då sjukfrånvaron ökat samtidigt som antalet årsarbetare minskat totalt inom staden medför detta att även sjukfrånvaroprocenten har ökat. År 2014 var sjukfrånvaron 4,51 % av vanligen arbetad tid. Vidare har även frånvaro med rehabiliteringsstöd på grund av sjukdom ökat medan frånvaro på grund av arbetsolycksfall är på samma nivå som föregående år.

	2012	2013	2014
Sjukfrånvaroprocent	4,58	3,95	4,51
Frånvaro med rehabiliteringsstöd pga. sjukdom, i årsarbetare	2,50	1,90	2,77
Sjukfrånvaro pga. arbetsolycksfall, i årsarbetare	3,50	1,20	1,21



## Ledarskap

Under året hölls två ledarskapsseminarier för stadens samtliga ledare, det ena på våren och det andra på hösten. Vårens tema var "praktiskt ledarskap", som analyserades ut olika synvinklar medan höstens tema var "varumärket Mariehamn".

Fokus har legat på att ledarskapet skall kännetecknas av tydlighet, coaching, dialog samt samarbete och respekt.

Inför år 2015 uppgjordes en modell till medarbetarenkät. I enkäten ingår även en ledarskapsutvärdering, vars resultat kommer att vara utgångspunkt för kommande utbildningar.

## Jämställdhet

Under 2014 skickades en utvärdering av Jämställdhetspolicyn för åren 2011 – 2013 med tillhörande åtgärder ut till stadens förvaltningschefer, svar inkom från samtliga förvaltningar. Revideringsarbetet påbörjades under året och fortsätter under 2015. Stadens policy grundar sig på Lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män som gäller i sin helhet för stadens jämställdhetsarbete.

Stadens ordinarie personal bestod den 31.12.2014 av 71 % kvinnor och 29 % män. Bland ledningen, förvaltningscheferna, är 50 % kvinnor och 50 % män. Av de ordinarie anställda arbetar 71 % av kvinnorna heltid, motsvarande siffra hos männen är 92 %. Av de som arbetar deltid är 89 % kvinnor och 11 % män. Under 2014 togs föräldraledighet ut av 39 personer (2013: 36), 56 % kvinnor och 44 % män. Kvinnorna tog i medeltal ut 125 kalenderdagar per person (2013:136) vilket motsvaras av 25 kalenderdagar hos männen (2013: 24).

## Arbetskydd

Under året har 46 olycksfall inrapporterats, en ökning av 3 fall jämfört med föregående år. I endast 21 av fallen ledde olycksfallen till sjukledighet. De flesta av sjukledigheterna varade några dagar, den längsta sjukledigheten varade en månad.

Under året utförde den för arbetskyddet ansvariga bevakandemyndigheten, Regionalförvaltningsverket arbetsplatsgranskningar inom staden. Inga allvarliga anmärkningar framfördes.

Arbetsplatsbesök samt uppdatering av riskbedömningar har gjorts och samtliga arbetsplatser har besökts under åren 2013-2014.

Nya medlemmar hade valts till arbetskyddskommissionen som tillträdde år 2014. Till ny ordförande valdes Jan Lindholm.

## Nyckeltal

	2012	2013	Mål 2014	2014
Sjukfrånvaroprocent	4,58	3,95	3,50	4,51
Sjukfrånvaro i årsarbete	36,37	32,53	28,60	36,68
Kostnader för förebyggande hälsovård per årsarbete	30,07	31,92	35,00	37,05
Kostnader för frivillig sjukvård per årsarbete	76,95	69,06	85,69	69,46
Kostnader för personalförmåner per årsarbetare	56,24	49,22	53,00	55,27
Antal arbetsolycksfall	31	43	0	46

## Hållbarhetsbokslut

### Bakgrund

Dagens på lång sikt mest allvarliga följder av människans miljöpåverkan är förändringar i jordens klimatförhållanden. Klimatet i världen förändras utöver den naturliga variationen. Forskningen har kunnat statistiskt säkerställa att temperaturen ökar, att haven blir varmare, att landisar och glaciärer minskar i omfattning och att mönstren för extrema väder- och klimathändelser har förändrats. Klimatförändringar beror på en ökad halt av växthusgaser i atmosfären. Konsekvenserna kan vara både positiva och negativa, men eftersom vi har byggt vårt samhälle för att passa ett visst klimat, så måste staden anpassas efter de ändrade förutsättningarna. Hur sårbart vårt samhälle är för kommande förändringar, beror på hur snabbt de sker men också på hur förberedda vi är. Samtidigt som staden fortsätter sitt arbete med att minska utsläppen av växthusgaser, så är det viktigt att även arbeta med klimatanpassning. Åtgärder som syftar till att minska bidragen till klimatförändringar måste därför prioriteras. Det handlar om att fortsätta och intensifiera den energiomställning av samhället som Mariehamns stad redan inlett. Denna omställning kommer också att ge staden en ökad chans att motstå verkningarna av de globala miljö- och resursutmaningar som kan förväntas visa sig på allvar under de närmast kommande decennierna.

Östersjön, som redan av naturliga skäl har en begränsad recipientkapacitet, belastas med stora utsläpp av näringsämnen och giftiga ämnen från jord- och vattenbruk, industrier och trafik liksom också andra vattenföroreningar från land. Algbloomningar, giftiga alger, nedsmutsning, syrebrist i havsbotten samt utarmning av växt- och djurliv är följden. Åland är speciellt utsatt inte bara för förhållandena i Östersjön, utan även av lokala utsläpp från bl.a. fiskodlingar, jordbruk, industrier och hushåll.

Närmare 1,5 miljoner personer kommer årligen till Åland. De flesta anländer med någon av färjorna till Mariehamns Västerhamn. Stadens hamn är livligt trafikerad av stora kryssningsfartyg och under sommarmånaderna är småbåtshamnarna fullsatta med fritidsbåtar av olika slag. Sjöfarten som trafikerar Västerhamnen ger upphov till luftföroreningar och buller från fartyg och biltrafik till och från färjorna. Avfall och förorenat vatten från sjöfartygen är miljöaspekter av väsentlig betydelse. Staden, liksom hela Åland, har ett starkt beroendeförhållande till kommunikationer till sjöss. Långtgående miljöanpassning av fartygstafiken är därför av stor betydelse för att staden och Ålands befolkning även i framtiden skall kunna få ta del av de förmånliga kommunikationerna med omvärlden.

### Miljömål och uppföljning

Inom Mariehamns stad finns många goda exempel på bra miljöarbete men mycket återstår innan miljöfrågorna med självklarhet ingår i alla viktiga beslut. Riktlinjerna för miljöarbetet finns i stadens övergripande miljömål och miljöpolicy som fastställs av stadsfullmäktige. Dessa ska hjälpa oss att skapa en god livsmiljö och en hållbar utveckling för Mariehamn. Staden ska aktivt sträva efter att nå sina antagna miljömål. I praktiken handlar miljöarbetet mycket om att lägga fast ansvar och rutiner och genomföra dessa. Syftet med miljöredovisningen är bland annat att redovisa stadens miljöarbete genom en årlig uppföljning av uppsatta miljömål och att klargöra i vilken utsträckning Mariehamns stad är på väg mot en hållbar samhällsutveckling.

#### Miljöledning - Mariehamns stad miljöcertifierad sedan 2011

Till vår hjälp för att Mariehamn stads miljöarbete skall bli verkningfull har vi valt miljöledningssystem enligt den internationella standarden ISO 14001. Mariehamns stad certifierades enligt den internationella miljöledningsstandard ISO 14001 i januari 2011, lagom till stadens 150 års-jubileum. Därmed kom Mariehamn att bli första stad i Finland som lät certifiera all verksamhet som staden kan kontrollera. För att vara upprätthållna ISO 14001-certifieringen krävs en mer omfattande revision vart tredje år, vilket Mariehamns stad genomgick under vecka 2. Revisorer från certifieringsorganet A3CERT gjorde besök vid 12 av staden förvaltningsenheter. Syftet med revisionen var att bekräfta att stadens ledningssystem i sin helhet har genomgått förbättringar under certifieringsperioden och att ledningssystemet uppfyller aktuella standardkrav samt att säkerställa att ledningssystemet har inneburit till mindre miljöpåverkan. A3CERT konstaterade efter genomförd revision att Mariehamns stad har kunnat påvisa en effektiv implementering, underhåll och förbättring av sitt ledningssystem samt förbättring utifrån fastställda mål. A3CERT utfärdade beslut för fortsatt certifiering t.o.m. 24 januari 2017.

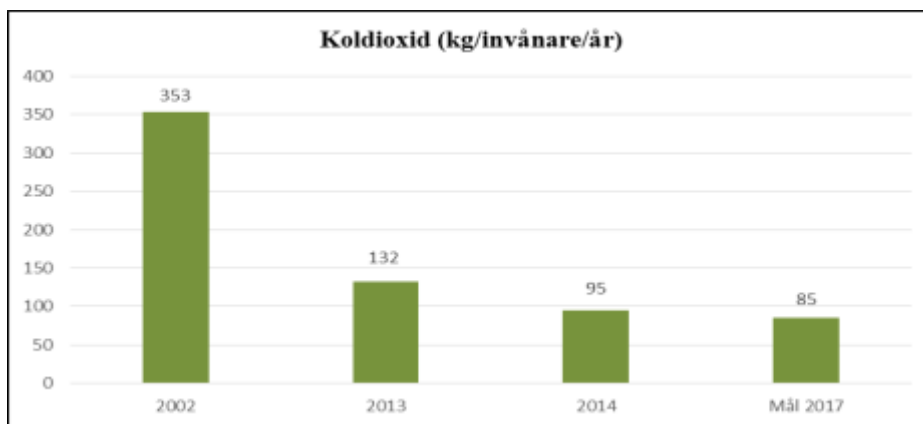
## Begränsad klimatpåverkan

Världens klimat håller på att förändras. Vår jord har redan blivit varmare och kommer att fortsätta bli varmare som en följd av de växthusgaser vi redan släppt ut. Vi måste nu kraftfullt minska våra utsläpp för att undvika stora framtida temperaturförändringar och de skador som dessa orsakar. Därför har vi antagit miljömålet Minska koldioxidutsläppen.

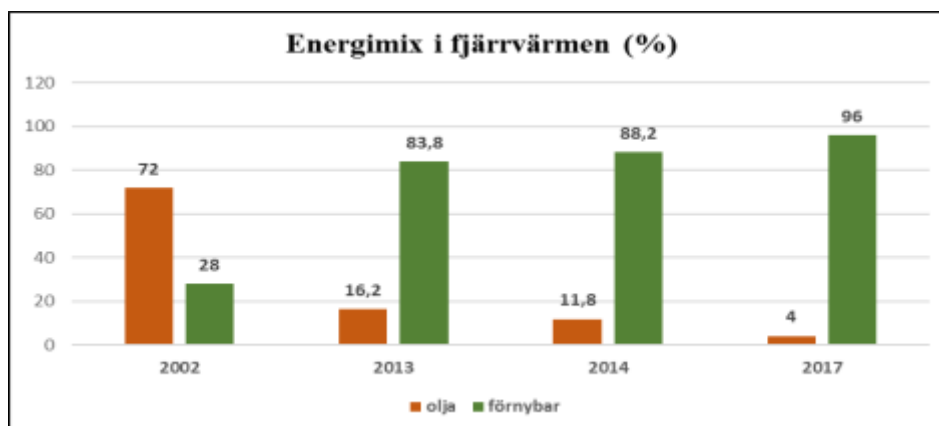
Miljömål: Minska koldioxidutsläppen. Stadens övergripande klimatmål är att utsläppen av växthusgaser per invånare från verksamheter som staden kan kontrollera efter den 31 december 2017 är 75 % lägre än de uppskattade utsläppen 2002. (Utsläppen räknas som koldioxidekvivalenter och omfattar de sex växthusgaserna enligt Kyotoprotokollet och IPCC:s definitioner.)

### Stadens utveckling av koldioxidutsläppen

Mellan åren 2002 och 2014 har koldioxidutsläppen från Mariehamns stads verksamhet minskat med ca 70 procent.



Koldioxidreduktionen är främst tack vare att oljan har i hög grad ersatts av bibränsle i fjärrvärmens samt att staden sedan 2011 köpt grön el (vattenbaserad el). Resultatet för 2014 påverkas positivt tack vare den milda vintern vilket innebar att andelen bibränsle var höga 88,2%.



Mellan åren 2002-2014 har andelen biobränsle i fjärrvärmeproduktionen ökat från 28 % till 88,2 %. Andelen biobränslebaserad värmeanskaffning ökade från 83,8 % år 2013 till 88,2 % år 2014. Av detta utgjorde brännflis 85,8 % och träpellets 2,4 %. Biobränslet som används kommer dessutom från åländska skogar, vilket minimerar behovet av transporter. Resten av värmeanskaffningen var oljebaserad.

Tack vare den positiva utvecklingen av andelen biobränsle i fjärrvärmeproduktionen inom Mariehamns stad placerar sig Ålands som region i toppen av de finländska regionerna som har mest andel förnybar energi i värmeproduktionen (källa: Finsk Energiindustri r.f.). Årligen används ca 140.000 m<sup>3</sup> åländskt biobränsle. Omräknat till fast virkesvolym utgör det ca 55.000 m<sup>3</sup>f. Det minskar importen av brännolja med ca 8.500 ton årligen och det fossila koldioxidutsläppet med 27.000 ton (källa Mariehamns Energi Ab).



Mariehamns Energi vid strandpromenaden.

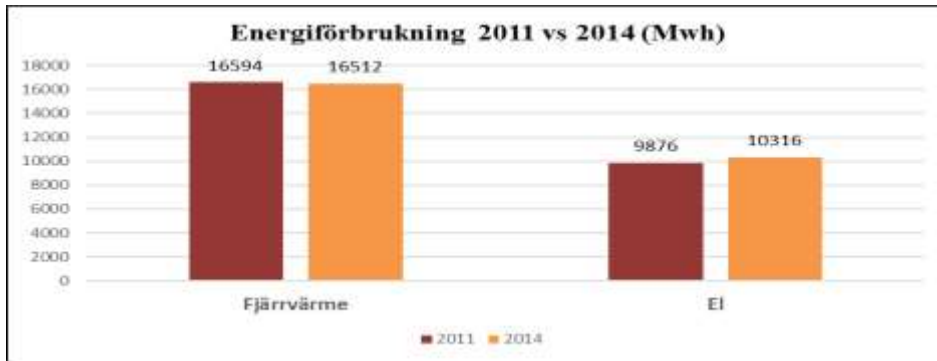
## Nuläge energiförbrukning

Fullmäktige har enats om följande mål för sin mandatperiod. Målen gäller hela staden och ska vara uppfyllda per 31.12.2015. Stadens egen årliga totala energiförbrukning ska efter normalårsjustering minska med minst 20 procent (mätt i kWh) från 2011 till 2015.

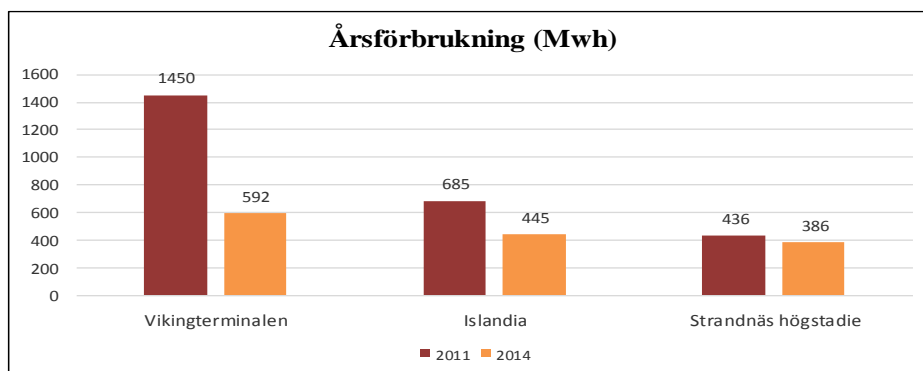
Nedan angivna volymer för fjärrvärme är normalårskorrigerade med graddagstalet.

Vad menas med graddagstalet?

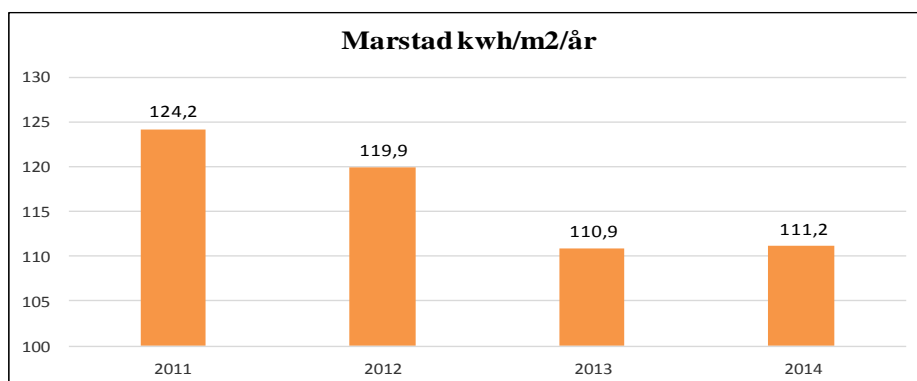
Graddagar är ett mått på utomhustemperaturen. Det använder man för att jämföra en avläst värmeförbrukning, med den förbrukning som skulle ha blivit under förutsättning att temperaturen varit normal för perioden. Härigenom kan man jämföra energikonsumtionen för en viss byggnad under olika månader och år samt jämföra den karakteristiska energikonsumtionen mellan byggnader i olika kommuner.



Energiförbrukningen är stort sett oförändrad sedan 2011. Sedan 2011 har ny fastighetyta tillkommit, Troberghemmet ca 8.900 kvadratmeter samt Marstads Lotsgatan 6 ca 3.838 kvadratmeter.



Uppvärmning (fjärrvärme): Ett av de objekt som åstadkommit de bästa energiminskningar är Vikingterminalen där man efter renovering lyckades att minska fjärrvärmens drygt 60 % jämfört med 2011, motsvarande 827.000 kwh på årsbasis. Även Islandia och Strandnäs högstadie har förbättrat sin energiprestanda.



Marstad har genom ett långsiktigt strukturerat arbete med energiförbättring lyckats sänka sin energiförbrukning för uppvärmning med drygt 10 % sedan 2011.

## Taktik för att nå målen

Om koldioxidutsläppen inom stadens verksamheter studeras så kan det konstateras att den absolut övervägande delen är kopplat till uppvärmning av fastigheterna. Detta innebär att stadens samlade koldioxidutsläpp till största delen beror av hur mycket fjärrvärme som produceras och hur mycket olja som har behövts användas vid spetslaster. För att nå målet krävs en fortsatt utbyggnad av fjärrvärme som innebär att andelen biobränsle i fjärrvärmeproduktionen ökar. Likaså är det viktigt att prioritera utfasningen av oljeanvändningen vid de sista fastigheterna med direkt användning av olja för uppvärmning inom förvaltningen.

Stadskansliet genom miljösamordnaren upprättar årligen en miljöhandlingsplan som innehåller bl.a. förbättringsåtgärder som harmoniserar med de aktuella övergripande miljömålen. Miljöhandlingsplanen implementeras i verksamhetsplaner för de sektorer som berörs för att beaktas i budgetarbetet. Alla mål i miljöhandlingsplanen syftar till att minska miljö- och klimatpåverkan genom att dels minska energianvändningen och dels öka andelen förnybar energi.

Genom att byta till förnybara energikällor minskar både klimatpåverkan och oljeberoendet. Alla stadens egna fastigheter försörjs med ren el och nästan alla kommunala fastigheter som ligger inom fjärrvärmeområdet är idag anslutna till fjärrvärmenätet förutom ett fåtal objekt, Lotsbroverket och Idrottsparken. Under 2014 ersattes oljepannan på Tallbacken med bergvärme.

För närvarande pågår planering av en kompletterande biopanna för fjärrvärmeproduktionen. Projektet med den nya biopannan ägs f.n. av Mariehamns Bioenergi Ab och prognosen är att den kan vara i drift under 2016. Skulle projektet förverkligas innebär det att målet om 100 procent förnybart i fjärrvärmeproduktionen (undantaget eldningsoljan till spetslastproduktion) kan uppnås vid årsskiftet 2016/2017.

Detta är dock inget skäl för att inte effektivisera sin energianvändning. Energieffektivisering av befintliga fastighetsbeståndet är det snabbaste, billigaste och miljövänligaste sättet att uppnå mindre utsläpp av växthusgaser och som dessutom ger staden en kostnadsinbesparing på lång sikt.

I början av 2014 påbörjades ett projekt gällande energikartläggning av stadens fastighetsbestånd, i syfte att fastställa en långsiktig strategi för att förbättra byggnadsbeståndets energiprestanda. En projektledare motsvarande 40 % av en årstidstjänst leder arbetet. En förutsättning för lyckat energieffektiviseringsarbete är att det finns en utvecklad och korrekt energistatistik med rutiner och regelbunden analys och rapportering. Därför har som planerat majoriteten av arbetet varit kopplat till ritningsgranskning och inventering av uppvärmda areor (A-temp) per definition enligt plan- och bygglagstiftning. Hittills är över 40 fastigheter (78.043 m<sup>2</sup>) granskade. Marstads byggnader som i delvis egen regi har drivit samma process. Parallellt med detta arbete har en strategi upparbetas hur framtida övervakningen av energiflöden ska implementeras vilket är tätt kopplat till det befintliga dataprogrammet Pondus. Investeringar krävs för att uppnå en funktionell nivå. Det inledande arbetet som genomförts har även resulterat att två enskilda objekt Lotsbroverket och Idrottsparken (inkl. Islandia) valt ut för noggrannare analys, bl.a. undersöka möjligheterna till tillvaratagande av spillvärme som uppstår vid verksamheterna. Förslag till åtgärder samt redovisningar av kostnader och inbesparingar gällande Lotsbroverket och Idrottsparken (inkl. Islandia) förväntas klara senast inom juni 2015.

## Utsläpp till vattenområden och energioptimera avloppsreningen

Lotsbroverket är stadens avloppsvattenreningsverk. Verket är dimensionerat för 30,000 personekvivalenter och förutom hela staden är en stor del av den åländska landsbygden också uppkopplad. Avloppsreningsverket är en av våra viktigaste infrastrukturer, som samtliga medborgare och verksamhetsutövare är beroende av. Extrema regnhändelser sker redan idag och om klimatforskarna får rätt så kommer antalet händelser att öka i framtiden vilket har en direkt påverkan på avloppssystemen. I samband med kraftig nederbörd och snösmältning finns det stort inläckage till avloppsledningsnätet. Årligen beräknas totalt mottaget avloppsvattenmängd innehålla 40-50 % ovidkommande vatten (inläckage). Därför är vatten- och avloppsfrågor särskilt angelägna för anpassning till ett förändrat klimat. Med ökad belastning har kostnaden för energi stigit för avloppsreningen, vilket innebär att drivkrafterna att energieffektivisera driften och utöka den interna energiproduktionen blivit allt större. Därför har vi antagit miljömålet Optimera avloppsreningen.

Miljömål: Optimera avloppsreningen. Andelen köpt el i Lotsbroverket under 2014-2017, ska i genomsnitt minska med minst 5 % årligen räknat som elförbrukning per behandlad mängd BOD.

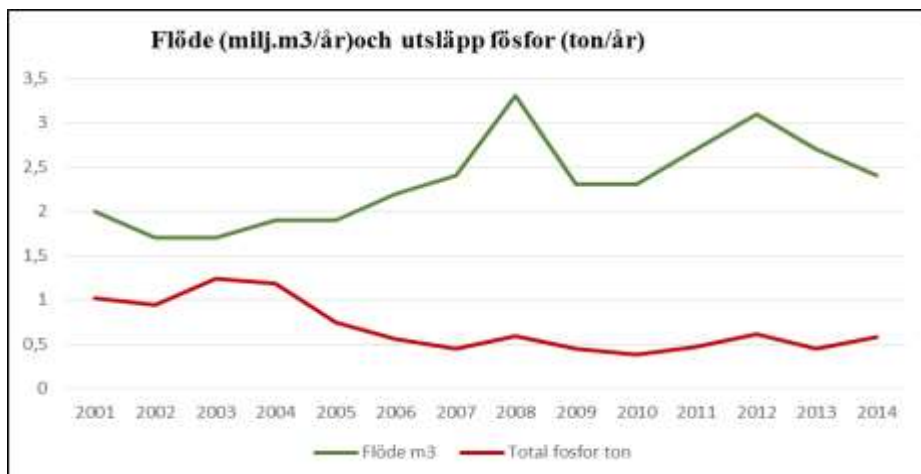


Lotsbroverket vid Västerhamn.

#### Nuläge avloppsrening

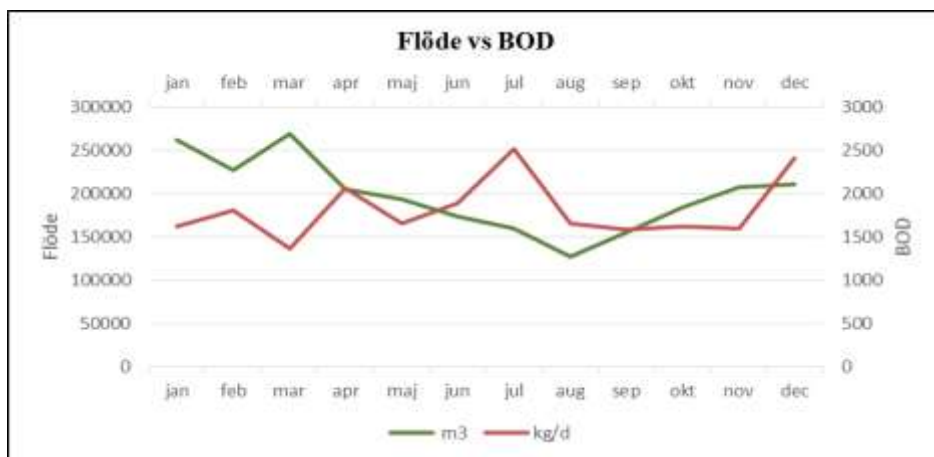
År 2014 var nederbörds mängderna ca 581 mm, ca 7,9 procent mindre än normalt. Den normala nederbörden beräknas vara ca 631 mm per år. Tack vare den något normala nederbörds mängden och utebliven belastning från större snösmältning var det inkommande flödet till verket knappt 2,4 miljoner kubikmeter. Verket och dess pumpstationer drabbades under året av ett antal strömavbrott, bl.a. orsakade av ö-driften, vilket innebar bräddningar. Trots dessa oplanerade driftstörningar hamnade slutresultatet på mkt bra reduktion: fosfor -97,2 (krav 95), kväve -73,5 (krav 70) och BOD -98,9 (krav 95), vilket återigen visar på att avloppsreningen håller mycket hög nivå.





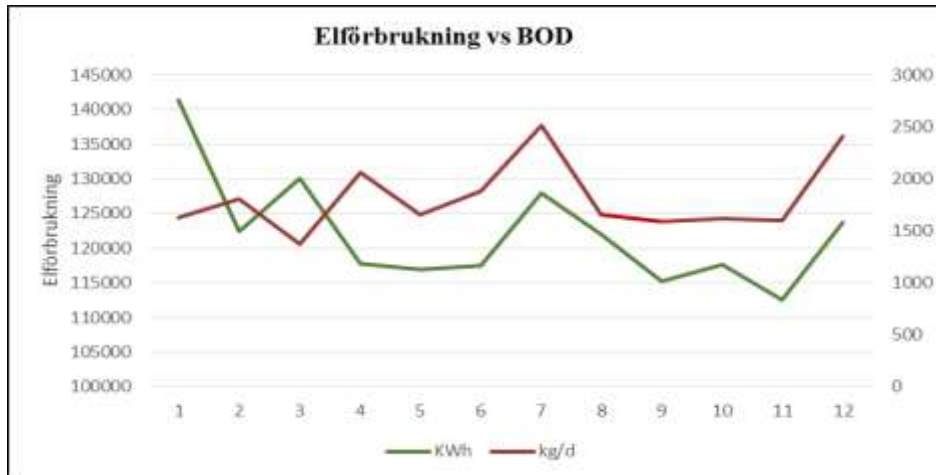
### Nuläge energi

Verkets interna delprocesser som möjliggör att ta tillvara den stora metangasproduktionen hade driftstörningar under året. I januari går gaspannan sönder och står stilla 3veckor innan en ny är installerad, vilket innebär att man tvingas använda olja som kompensation. Under året har det även varit störningar i driften av de ålderstigna gasgeneratorerna. Problemen med gasgeneratorer och gaspannan har inneburit att oljeförbrukningen steg nästan till det dubbla jämfört med året innan och man har behövt fackla onormalt stora facklingsvolymmer.

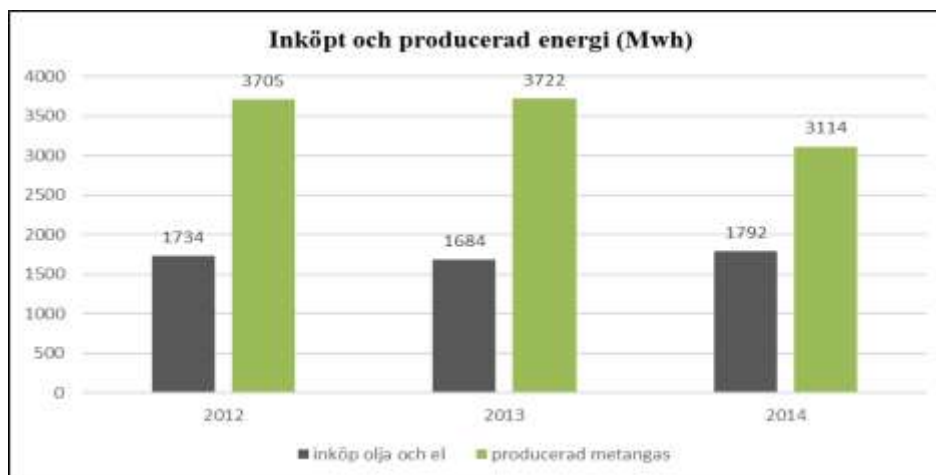


Under året var BOD-belastningen (tillförd mängd organiskt material) för verket som högst under högsommaren trots att flödet sjönk under samma tid. Detta är resultatet av en torr sommar med stort sett inget inläckage till ledningsnätet samtidigt som verket har en hög **belastning av "normalt" avloppsvatten.**





Elförbrukningen följer BOD-belastningen ganska väl förutom under januari och mars p.g.a. det ökade flödet.



På grund av driftstörningarna vid gasgeneratorer och gaspannan har det inneburit att den köpta energin ökade med 6 % och den egenproducerade använda energi minskade med 19 %. Inkommande BOD-belastning var i stort samma belastning.

Taktik för att nå målet

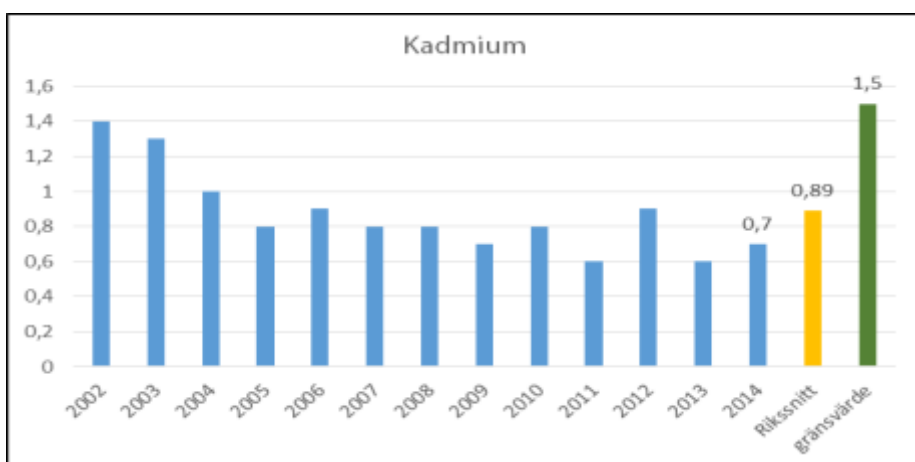
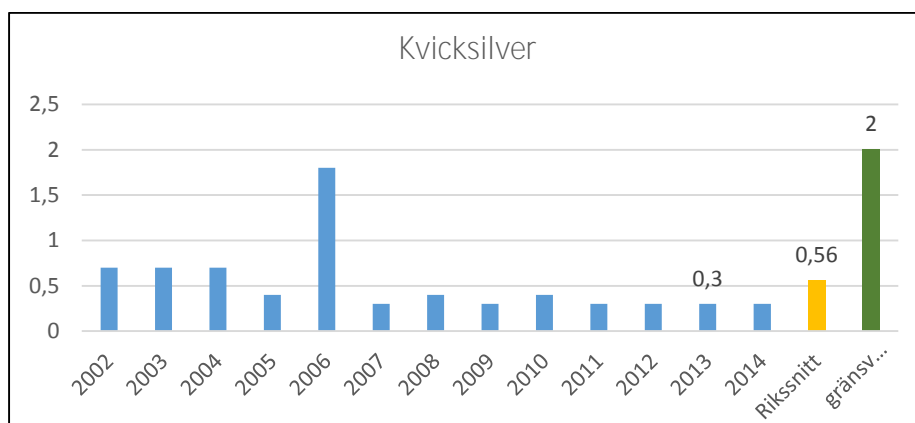
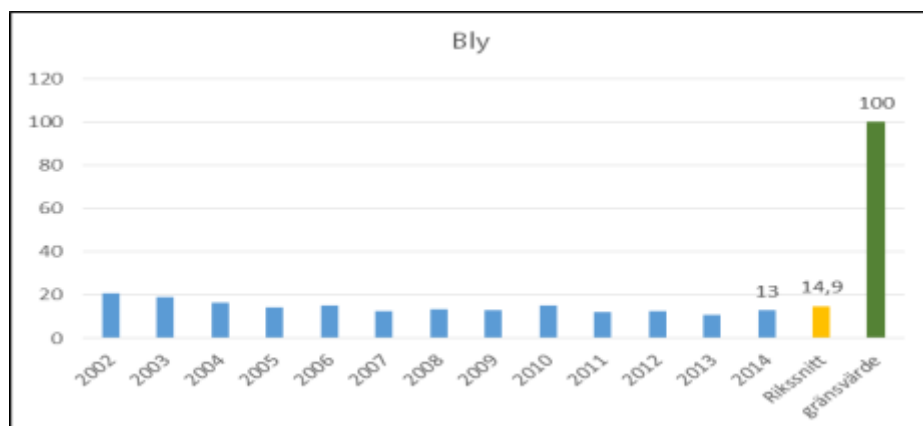
Under december upphandlades ny gasgenerator och installation förväntas vara klar under våren. Denna åtgärd tillsammans med den nya gaspannan kommer innebära bättre nyttjandegrad av producerad metangas och därmed förväntas facklingsvolymen minska. I juli installerades en ny värmeväxlare för röt-kammaren vilket innebär framför allt under den kallare delen av året en stabilare och tillförlitliga temperaturhållning vilket förväntas återspeglas positivt på energiförbrukningen.

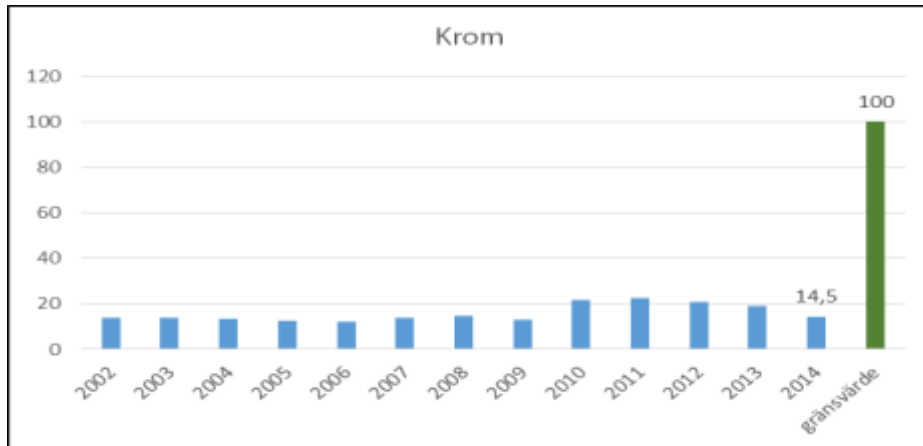
Under hösten påbörjades en förstudie gällande energibehovet i Lotsbroverket. Indikationer visar på att genom en installation av värmepump med utloppsvattnet som energikälla finns det stora möjligheter att eliminera oljeberoendet i verket och t.o.m. energileverans till andra enheter. Förslag till åtgärder samt redovisningar av kostnader och inbesparingar kommer att redovisas senast inom juni 2015.

I samband med kraftig nederbörd och snösmältning finns det stort inläckage till avloppsledningsnätet. Årligen beräknas totalt mottaget avloppsvattenmängd innehålla 40-50 % ovidkommande vatten (inläckage). Att identifiera och åtgärda källor till tillskottsvatten i avloppsledningsnätet är mycket viktigt för långsiktig trygga avloppsreningen vid verket och möjliggöra den förväntade årliga belastningsökningen. Redan i dag arbetar staden med att försöka komma tillrätta med dessa problem men det är ett arbete som måste bedrivas över kommungränserna eftersom Lotsbroverket är mottagare till stora delar av fasta Ålands avloppsvatten.

### Låga halter av tungmetaller i avloppsslammet

Lotsbroverket är Ålands största avloppsreningsverk och producerar årligen cirka 3.000 kubikmeter slam. Avloppsslam från reningsverk är en spegelbild av många av föroreningarna som omsätts i samhället. Renare avloppsvatten till reningsverken är en förutsättning för ett hållbart samhälle. Med renare avloppsvatten får vi renare sjöar, vattendrag och hav – och bättre slam. Slammet är ett utmärkt och enkelt provtagnings-medium som lämpar sig väl för miljögiftsstudier. Flera tungmetaller har sedan länge analyserats vid Lotsbroverket.





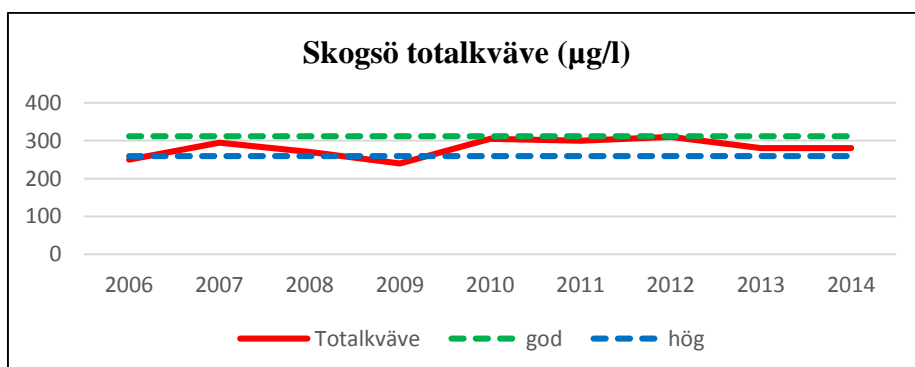
Gränsvärden för spridning på jordbruksmark: Bly = 100 mg/kg torrsubstans (ts), Kvicksilver = 2,0 mg/kg ts, Kadmium = 1,5 mg/kg ts, Krom = 100 mg/kg ts. Rikssnitt = Medeltalet för Sveriges ekokommuner år 2011.

Resultaten från provtagningen visar en trenden mot allt lägre halter av tungmetaller, mycket tack vare strängare regler kring användning och hantering av produkter som innehåller tungmetaller. Slammet från Lotsbroverket har bra kvalitet beträffande innehållet av tungmetaller och gränsvärden underskrids med god marginal. Slammet förs i dag till en entreprenör där det bearbetas och behandlas för att slutligen kunna användas vid exempelvis anläggandet av grönytor.

#### Recipientprovtagning och status på vattnet

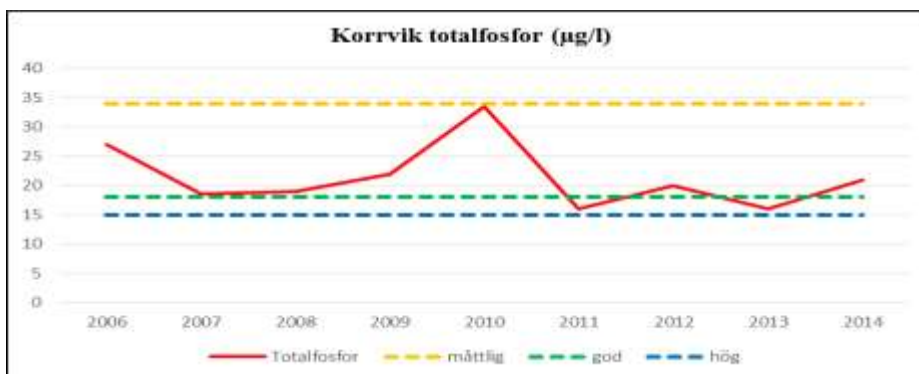
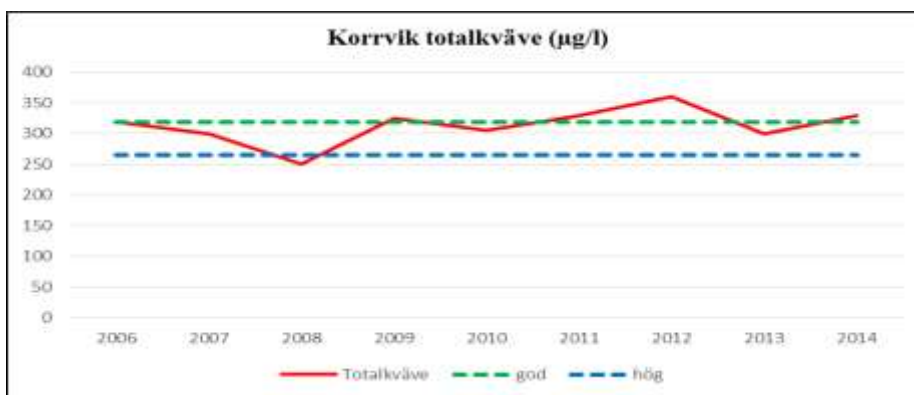
I EU:s vattendirektiv ställs det krav på att alla medlemsländer ska skydda och vårda sitt vatten så att det fortsätter vara bra eller blir bättre. På Åland har landskapsregeringens miljöbyrå utarbetat ett åtgärdsprogram för åren 2009-2015 och ett övervakningsprogram för 2011-2015 där man definierar miljömålen för Ålands vattenområden. De åländska vattnen har klassificerats i enlighet med vattendirektivets krav enligt en femgradig skala. De fem statusklasserna är: hög (H), god (G), måttlig (M), otillfredsställande (O) och dålig (D). Gränsvärden för de olika statusklasserna finns framtagna för bl.a. totalkväve och totalfosfor för respektive typvattenområden, vilka delas in i inner-, mellan- och ytterskärgården.

Tillståndet för vattenkvaliteten inom Västra hamnen-området, som är Lotsbroverkets recipient, följs upp enligt ett recipientkontrollprogram. Som referens används en mätstation utanför Skogsö vilken anses vara utom påverkan av verkets utsläppspunkt. Två mätstationer, Badhusberget och Korrvik, ligger inom det egentliga hamnområdet, därtill mäts vattenkvaliteten längst in i Svibyviken.

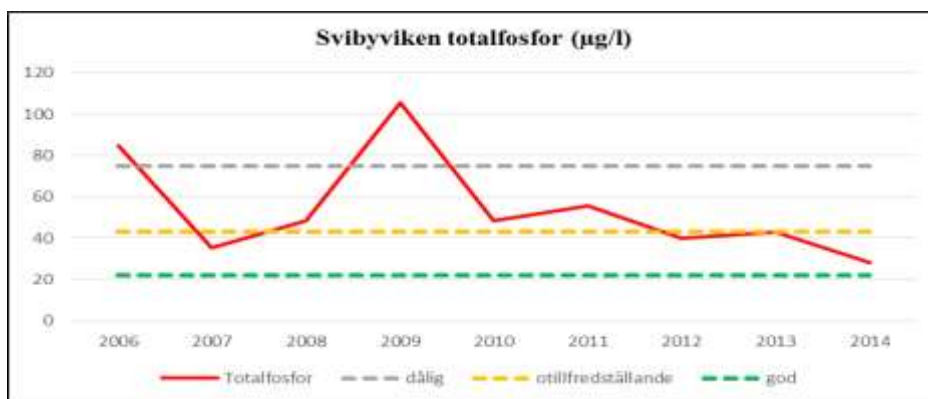
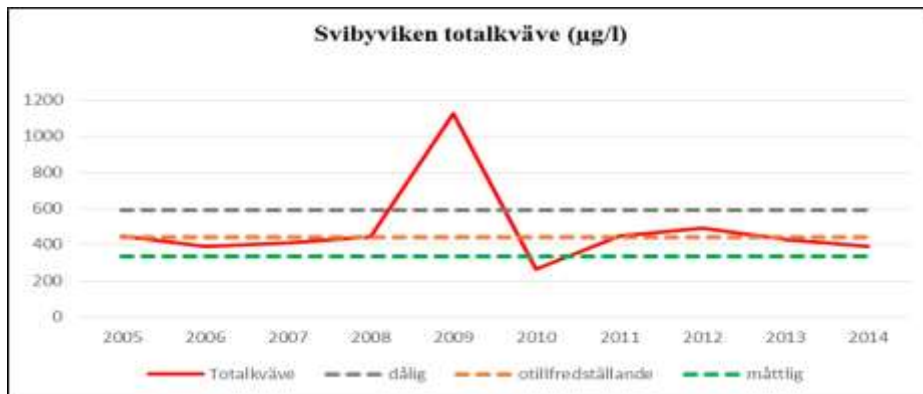




Skogsö mätstation redovisar en vattenkvalitet som under nästan hela mätperioden klassas som god status gällande fosfor- och kvävehalter.



Korrviks mätstation som är belägen i utsläppspunktens omedelbara närhet uppvisar trots detta en vattenkvalitet de tre senaste åren som klassas som god status gällande totalfosfor. Gällande totalkväve är status god över nästan hela mätperioden.



Svibyvikens mätstation är placerad i vattenområdet innanför Svibybron och därigenom utanför påverkansområdet från Lotsbroverkets utsläppsområde. Vattenkvalitet i inre Svibyviken i Mariehamn klassificeras som otillfredsställande status under största delen av mätperioden. Detta beror i hög grad på att vattenområdet är mycket avsnörd och att vattenomsättningen därigenom är låg. Till detta kommer en betydande belastning från Möckelebybäcken.

Miljöbyrån vid landskapsregeringen har sedan lång tid tillbaka analyserat näringsinnehåll samt flödet vid Möckelebybäcken (Svibytrumman). Analysresultaten visar på betydligt högre fosforhalter i bäckvattnet jämfört med i vattenområdet. Vid beräkning av den årliga belastningen av kväve och fosfor från Möckelebybäcken ger det ca 12 ton kväve resp. 0,7 ton fosfor.

## Miljöanpassade inköp

### Varor och tjänster

Staden tar ansvar för vår indirekta miljöpåverkan genom att välja miljömärkta eller på annat sätt miljöanpassade varor och tjänster samt att påverka våra leverantörer i positiv riktning. Vår huvudprincip är att alla varor och tjänster som köps in till stadens verksamhet ska vara miljömärkta där så är möjligt. Vi ser det som ett enkelt men effektivt sätt att bidra till en hållbar samhällsutveckling. Därför har vi antagit följande miljömål:

**Miljömål:** Av inköpta varor och tjänster skall efter den 31 december 2017 ifråga om dess ekonomiska värde minst 50 % vara miljöanpassade. (Med miljöanpassade tjänster avses tjänster utförda av företag, som kan redovisa att de i sin verksamhet tillämpar trovärdiga rutiner för miljöstyrning t.ex. ISO 14001, EMAS eller motsvarande. Med miljöanpassade varor avses varor som uppfyller kriterier föreskrivna för miljömärkning för varans användningsområde, t.ex. Svanen, Bra Miljöval, Energiklass A, KRAV och LUOMU.)



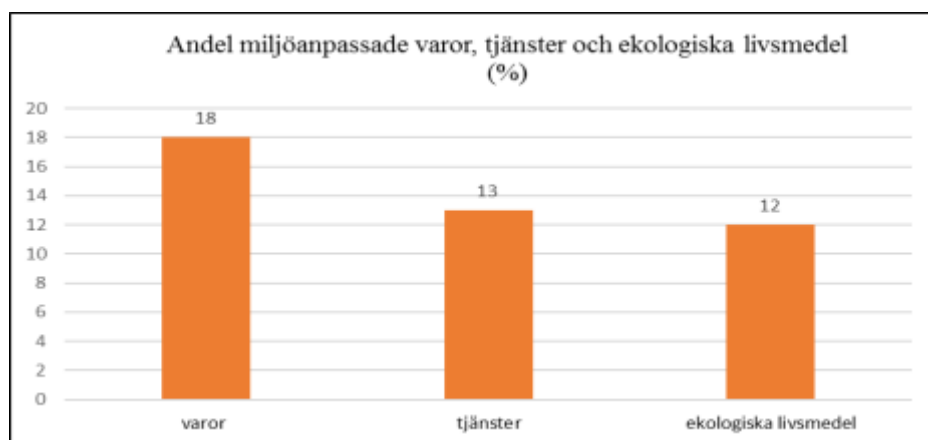
Skolelev vid Strandnäs skola.

### Ekologiska livsmedel

Ekologisk mat produceras utan kemiska bekämpningsmedel och konstgödsel. Kemiska bekämpningsmedel är förbjudna i ekologisk produktion. Därför sprids heller inga kemiska gifter till sjöar och grundvatten från dessa odlingar. Konstgödsel kräver mycket energi att framställa, och är inte tillåtet i ekologisk produktion. Djur som föds upp på ekologiska gårdar får gå utomhus större del av året, och äter ekologiskt foder. Ekologisk odling gynnar den biologiska mångfalden. Eftersom ekologiska odlingar inte är besprutade trivs fåglar och insekter där. Förutom att staden bidrar till en ekologiskt hållbar produktion föregår den med ett betydelsefullt gott exempel. Vi är måna om att arbeta med alla våra lokala livsmedelsproducenter och förmå dem som inte är ekologiska att ställa om till ett mer hållbart jordbruk. Det innebär att det ekologiska målet är en vision som vi arbetar långsiktigt med där vi vill få med alla aktörer. Vi ser det som ett enkelt men effektivt sätt att bidra till en hållbar samhällsutveckling. Därför har vi antagit följande miljömål:

Miljömål: Andelen livsmedel, som produceras enligt ekologiskt hållbara metoder och som staden tillhandahåller skola, dagis och äldreomsorg m.m. skall efter den 31 december 2017 ifråga om livsmedlens ekonomiska värde uppgå till minst 30 % för att sedan den 31 december 2020 uppgå till minst 50 %.

### Nuläge



Skolköket i Strandnäs skola är det som har lyckats allra bäst med ekoprocenten, drygt 45 % är andelen ekologiska av den totala livsmedelsbudgeten! Ansvariga vid skolköket har under en lång tid arbetat systematiskt med att öka andelen ekologiska och är ett gott exempel på att det finns möjlighet att välja ekologiska närproducerade livsmedel utan att spräcka budgetramarna. För att nå så långt som Strandnäs skola har gjort

beror på många faktorer men mycket handlar om en god dialog med leverantörer och fingertoppskänsla för att kunna välja livsmedel anpassade efter rådande säsong.

Mariehamns stad har även en strävan att minska inköpen av kött och att minska matsvinnet. Det finns många argument för att minska konsumtionen av kött som sedan länge är vetenskapligt förankrade. Ett av de viktigaste argumenten är den stora klimatbelastningen från köttproduktionen.

Köttfri lunch har varit på skolorna en längre tid, vilket serveras cirka varannan vecka. Miljövänlig dag som innebär helt köttfritt både lunch och mellanmål infördes 2014 av kost – och lokalservice, i daghem och skolor.

Hur mycket mat som slängs, matsvinnet, i våra skolkök är en ständigt aktuell fråga. Därför genomförs årligen strukturerade matsvinnmätningar.

#### Taktik för att nå målen

Inköpen till stadens verksamheter är stora och har stor inverkan på miljön. Genom att regelbundet ställa miljökrav i upphandlingarna kan vi här styra utbudet av vissa varor och tjänster. Detta kan ge goda spridningseffekter. Staden ansvarar för att undvika oönskad miljöpåverkan, direkt eller indirekt orsakad av kommunens inköp. För de varor och tjänster där det finns nationella system för att ställa miljökrav i offentlig upphandling ska dessa användas. Där dessa ännu saknas ska de inköpsansvariga på varje förvaltning välja en så miljöriktig produkt som möjligt. Hänsyn ska tas till samlad miljöpåverkan och produktionens långsiktiga kostnad.

Det finns dock utmaningar framöver som måste övervinnas för att kunna nå målen om ekoprocenten, t.ex. avsaknad av närproducerad ekologisk mjölk och andra mejeriprodukter. Det finns behov om tydligare information och ytterligare kunskapsspridning om fördelarna med att göra ett ekologiskt val.

## God inomhusmiljö

Det går att spara energi samtidigt som du får ett bättre inomhusklimat. Bästa sättet att spara energi är att se över styrningen av ventilationen och att återanvända inomhusluftens värme. Ett energieffektivt ventilationssystem styrs av behovet, det vill säga att den bara går när det behövs. Äldre ventilationssystem saknar ofta sådan behovsstyrning. Genom behovsstyrd ventilation blir slutresultatet ofta ett bättre inneklimat till lägre totalkostnad. Det innebär besparingar i både energi och koldioxidutsläpp. Därför har vi antagit miljömålet God inomhusmiljö.

Miljömål: God inomhusmiljö. Stadens samtliga byggnader som omfattas av kraven på återkommande ventilationskontroll skall senast den 31 december 2017 ha en dokumenterat fungerande ventilation. Av stadens fastigheter skall efter den 31 december 2017 i fråga om radon 100 % av fastigheterna ha ett gränsvärde på maximalt 200 Bq/m<sup>3</sup> för radon i bostäder och nya byggnader samt daghem, skolor och inom äldrevården samt maximalt 400Bq/m<sup>3</sup> på arbetsplatser.

#### Nuläge

Fortlöpande åtgärder utförs, under 2013 har följande gjorts i linje med miljömålet:

- Kopplat upp gamla ventilationsaggregat till centralövervakning på TV lager för att få en bättre kontroll över drifttider och larm/fel.
- Injustering av värmesystemet på Ytternäs skola. Åtgärden medför en bättre värmespridning samt lägre uppvärmningskostnader.
- Drift- och underhållsplaner för stadens fastigheter har integrerats i Pondus och därigenom skapas möjlighet till mätbarhet och uppföljning för miljömålet.
- 4 st radonuppföljningsmätningar har utförts under 2014.

## Demokratibokslut

### Demokratibokslutets syfte och bakgrund

För tredje året i rad uppgör staden ett demokratibokslut. Att staden ska upprätta demokratibokslut framgår av de mål som fullmäktige fastställt för mandatperioden. I demokratibokslutet redovisas i korthet hur demokratin utvecklats i Mariehamns stad. Demokratibokslutet gör det lättare att bilda sig en uppfattning om ifall staden är på väg i rätt riktning.

Demokrati- och inflytande är en av underrubrikerna till de mål som stadsfullmäktige fastställt för mandatperioden. Under rubriken anges följande punkter:

- Medborgarna ges möjligheter till deltagande och inflytande i närsamhället. Arbetssätt för att uppnå flera kontaktytor mellan stad och medborgare samt ökad medborgardialog utarbetas och följs upp.
- I syfte att främja en hållbar samhällsutveckling och integration upprättar staden hållbarhets- och demokratibokslut som en integrerad del av stadens ordinarie bokslut.
- En medborgarundersökning där stadens invånare får betygsätta staden som en plats att bo i och stadens verksamheter ska genomföras 2012 och 2015. Resultatet 2015 ska visa på ett statistiskt säkerställt bättre omdöme i förhållande till 2012.

### Den representativa demokratin

#### Stadsfullmäktige

Stadsfullmäktige väljs vid allmänna val vart fjärde år. Innevarande mandatperiod sträcker sig till och med 2015. Vissa ändringar i sammansättningen kan ske under åren. Fullmäktige har 2014 bestått av 27 ledamöter varav 5 dvs. 19 procent kvinnor. Fullmäktigeledamöternas medelålder var 53 medan medianåldern var 56. Motsvarande siffror för en genomsnittlig Mariehamnare var 42,6 respektive 43,0 år. En genomsnittlig fullmäktigeledamot är således äldre än en genomsnittlig Mariehamnare.

Fullmäktigeledamöterna per ålder och kön:

Ålderskategori	Kvinnor	Män
70-	0	2
60-69	2	6
50-59	1	6
40-49	2	3
30-39	0	3
20-30	0	2
	5	22

Fullmäktige har under 2014 sammanträtt vid 12 tillfällen. Sammanträdena är öppna för allmänheten och kungörs i båda lokaltidningarna samt på stadens hemsida ca en vecka innan mötet.

Under 2014 filmades och sändes fullmäktiges sammanträden både som webbsändningar och i det vanliga TV-nätet. Det är även möjligt att se sammanträdena i efterhand via stadens hemsida. Sändningarna utvärderades inför 2014 genom en webbenkät. Omdömena var övervägande positiva till att sända från stadsfullmäktiges sammanträden.

Under 2014 inkom 22 motioner, varav 11 slutbehandlades i fullmäktige före året var slut. Antalet inlämnade initiativ var 6 st. och 3 av dem besvarades under året. Behandlingen av de återstående motionerna och initiativen fortsätter.

#### Övriga kollegiala organ

Övriga kollegiala organ omfattas av den jämställdhetslagstiftning som innebär att andelen kvinnor respektive män i ett organ måste vara minst 40 %. Representationen med avseende på kön är således totalt sett jämn i dessa organ. Två av sex nämndordföranden är kvinnor. I en av de sex nämnderna är viceordförande en kvinna.



Det totala antalet förtroendevalda i stadens kollegiala organ samt i kommunalförbund där staden är medlem uppgår till 117. Antalet ersättare är 98. Medelåldern på de ordinarie ledamöterna i stadsstyrelsen samt stadens nämnder är 54 år.



*Seminarium på stadshuset kring medborgardialog, med politiker och tjänstemän från Hangö, Kimitoön, Mariehamn, Pargas och Raseborg.*

#### Demokratiåtgärder som gjorts under året

Staden arbetar i enlighet med fastställda målsättningar aktivt med att öka medborgarnas möjlighet till delaktighet och inflytande. Under 2014 har arbetet med att skapa nya kontaktytor mellan stad och medborgare fortsatt legat på att stärka stadens närvaro på sociala media. På stadens officiella Facebook-sida finns information om lediga tjänster inom staden, lediga tomter samt annat allmännyttigt för stadens invånare. Sidan är också en bra kanal för att gå ut med brådskande information. Två kampanjer genomfördes på Facebook för att öka antalet gillare och öka nyhets spridningen. Sista december 2014 hade sidan 1494 gillare jämfört med 992 föregående år. Staden arbetar även med nischade Facebook-sidor. Badhuset Mariebads sida var det senaste tillskottet som skapades under året, med 570 gillare vid utgången av 2014.

Medborgardialog var tema under Femstadsmötet, som arrangerades av Mariehamn i september 2014. Föreläsaren från Sveriges Kommuner och Landsting berättade om olika metoder och verktyg för medborgardialog. Inspirerade av föreläsningen bjöd bildningssektorn in föreningar till dialog om verksamhetsbidragens utformning och stadsledningen använde sig av nya grepp för att få in synpunkter om utvecklingen av Rönnbergs torg.

Insatser för särskilda grupper som annars har begränsade möjligheter att delta utgör en viktig del av demokratiarbetet. Stadens hemsida är anpassad så att besökare med nedsatt syn kan ta del av innehållet genom att lyssna. Vad gäller den fysiska miljön har staden årligen följt upp vilka åtgärder som vidtagits för förbättrad tillgänglighet. Från och med 2013 sker den uppföljningen som en integrerad del av infrastrukturnämndens bokslut.

#### Demokratiåtgärder sektorvis

##### Bildningssektorn

- Elevrådsmöten hålls i stadens grundskolor.
- Hem & Skola har fungerat som remissinstans i framtagandet av skolornas etiska mål.
- Planeringskommittén för Övernäs skola har träffat Hem & Skola. Projektets arkitekt har träffat personalgruppen vid flera tillfällen. Avsikten har varit att allas synpunkter ska komma fram i planeringsskedet. Planeringsgruppens protokoll, slutrapport och bilagor finns tillgängliga för allmänheten via stadens hemsida.

#### Infrastruktursektorn

- Tillgänglighetsåtgärder redovisas fr.o.m. 2013 i infrastruktursektorns bokslut.
- Medborgare som själva vill bidra till skötseln av närområden har fortsättningsvis möjlighet att ingå skötselavtal med staden. Tillsammans kommer parterna överens om vilka åtgärder som får göras.
- Torggatan har försetts med s.k. urbana möbler med inbyggda belysningar och planteringar. Åtgärden är ett resultat av samarbete och dialog mellan City Mariehamn och staden.

#### Sociala sektorn

- Barnomsorgen har i samarbete med fastighetsavdelningen genomfört ett projekt där personal och vårdnadshavare gemensamt har vårstadat flera daghemsgårdar. Efter vårstädningen har staden bjudit på fika. Syftet har varit ökad dialog med brukarna.
- Trobergshemmet har under året bjudit in till så kallade anhörigmöten 1-2 ggr per avdelning.
- Äldreomsorgen deltog i Äldremässan på Röda Kors-gården i april.
- **I maj ordnade äldreomsorgen en öppen föreläsning av dietisten kring temat: "Nutrition för äldre".**
- Odalgården ordnar alltid midsommarfest tillsammans med boende och deras anhöriga.

#### Stadsledningen

- Samrådsmöten hålls med allmänheten i samband med stadsplaneringar.
- Utökad kampanj för att få in synpunkter kring den framtida utvecklingen av Rönnebergs torg; film och information på hemsida, i sociala medier samt utställning på biblioteket. Insamling av synpunkter via samrådsmöte, enkät och webbenkät.
- Förbättrad informationsspridning och ändamålsenliga webbverktyg på hemsidan. Under 2014 var antalet unika sidvisningar på [www.mariehamn.ax](http://www.mariehamn.ax) 530 116 st. (år 2013: 542 289 st.). Även om antalet besök minskade hade andelen nya besökare ökat med 4,96 procent.
- Strukturerad närvaro på sociala media. Två kampanjer genomfördes, en för marknadsföring av bostadstomter och en för att marknadsföra Mariehamns litteraturdagar.
- TV- och webbsändningar från fullmäktiges möten.
- Inspirationsseminarium kring medborgardialog i samband med Femstadsmötet.

## Stadsledningen



Kanslichef: Emma Dahlén

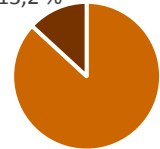
Finanschef: Peter Carlsson

Personalchef: Ritva Bergholm

Stadsledning	Budget	Bokslut	Bokslut
Resultaträkning och investering	2014	2014	2013
Belopp i euro			
<b>RESULTAT</b>			
Verksamhetsintäkter	5 400 200	5 571 066	5 153 476
Försäljningsintäkter	65 000	147 329	93 909
Avgiftsintäkter	1 000	1 736	1 629
Understöd och bidrag	187 775	275 726	295 246
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Övriga intäkter	168 310	135 423	270 899
Interna verksamhetsintäkter	4 978 115	5 010 852	4 491 793
Verksamhetskostnader	-10 990 997	-10 460 700	-10 430 113
Personalkostnader	-6 887 019	-6 647 278	-6 919 987
Löner och arvoden	-5 427 749	-5 279 176	-5 526 279
Lönebikostnader	-1 459 270	-1 368 102	-1 393 708
Pensionskostnader	-1 126 062	-1 086 449	-1 186 702
Övriga lönebikostnader	-333 208	-281 654	-207 006
Köp av tjänster	-1 865 886	-1 692 669	-1 594 404
Material, förnödenheter och varor	-1 486 194	-1 539 207	-1 405 062
Understöd	-30 000	-30 200	-45 945
Övriga verksamhetskostnader	-180 916	-42 153	-58 533
Interna verksamhetskostnader	-540 982	-509 193	-406 183
Verksamhetsbidrag	-5 590 797	-4 889 635	-5 276 637
Driftsbidrag	-5 590 797	-4 889 635	-5 276 637
Årsbidrag	-5 590 797	-4 889 635	-5 276 637
Planenliga avskrivningar	-196 768	-170 444	-232 866
Extraordinära intäkter	0	8 726 424	2 593 915
Årets resultat	-5 787 565	3 666 346	-2 915 588
Årets överskott (underskott)	-5 787 565	3 666 346	-2 915 588
<b>INVESTERING</b>			
Inkomster	0	0	0
Utgifter	-249 000	-10 835 245	-128
S:a investering	-249 000	-10 835 245	-128

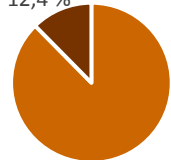
Del av verksamhetsintäkter

13,2 %



Del av verksamhetskostnader

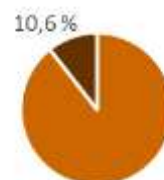
12,4 %



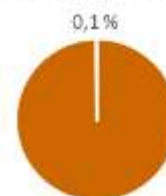
Minskad budget på driften: interna verksamhetsintäkter 3.571,32, personalkostnader 387.606,00, köp av tjänster 36.727,99, avskrivningar 8.000,02. Ökad budget på driften: interna verksamhetskostnader 169.743,05. Ökad budget på investeringar: utgifter 59.000,02.

Finansiering (stadsledning)	Budget	Bokslut	Bokslut
Resultaträkning och investering	2014	2014	2013
Belopp i euro			
<b>RESULTAT</b>			
Verksamhetsintäkter	5 565 175	4 494 244	5 132 520
Övriga intäkter	1 812 000	796 318	1 086 891
Interna verksamhetsintäkter	3 753 175	3 697 926	4 045 629
Verksamhetskostnader	-203 861	-109 469	-117 533
Köp av tjänster	0	-102	0
Övriga verksamhetskostnader	-96 337	-863	-3 537
Interna verksamhetskostnader	-107 524	-108 504	-113 996
Verksamhetsbidrag	5 361 314	4 384 775	5 014 987
Skatteintäkter	43 063 513	52 558 104	40 669 048
Kommunalskatt	39 100 000	39 962 043	37 740 525
Fastighetsskatt	1 273 835	1 221 527	214 005
Samfundsskatt	2 460 731	11 116 046	2 445 195
Övriga skatteintäkter	228 947	258 488	269 322
Landskapsandelar och kompensationer	5 886 409	6 378 857	6 220 975
Driftsbidrag	54 311 236	63 321 736	51 905 010
Finansiella intäkter o kostnader	-681 657	-311 080	-590 024
Ränteintäkter	4 761	187 836	9 751
Övriga finansiella intäkter	41 260	59 037	43 694
Räntekostnader	-659 938	-519 676	-500 482
Övriga finansiella kostnader	-67 740	-38 276	-142 987
Årsbidrag	53 629 579	63 010 656	51 314 986
Nedskrivningar	0	0	89 904
Extraordinära intäkter	0	53 630	0
Årets resultat	53 629 579	63 064 286	51 404 890
Årets överskott (underskott)	53 629 579	63 064 286	51 404 890
<b>INVESTERING</b>			
Inkomster	0	99 148	682 883
Utgifter	0	-41 438	-4 327 980
S:a investering	0	57 710	-3 645 098

Del av verksamhetsintäkter



Del av verksamhetskostnader



Minskad budget på driften: interna verksamhetsintäkter 12.214,18, interna verksamhetskostnader 117.438,11.

## Måluppfyllelse drift

Stadsfullmäktige har under 2014 haft 12 protokollförda sammanträden medan stadsstyrelsen har sammanträtt vid 32 tillfällen. Till de större politiska beslut som har fattats hör beslut om bolagisering av stadens hamn vilket innebar en försäljningsvinst på 8.726.424 euro, upprättande och förverkligande av en samordnad IT-funktion i ÅDA Ab, k-märkning av vissa av stadens fastigheter, ny byggnadsordning, förverkligande av ett nytt daghem i Horelliområdet samt val av ny stadsdirektör. Internt har även frågor rörande bildande av en affärskoncern för stadens hel- eller majoritetsägda bolag samt om insatser för socialt utsatta hemlösa personer varit framträdande på den politiska agendan. Även den av landskapsregeringen ledda samhällsservicereformen har tagit arbetstid i anspråk.

Stadsledningens arbete har i övrigt präglats av att en ny budget- och verksamhetsplaneringsprocess tagits i bruk samt av det byte av stadsdirektör som inneburit att tjänsten saknat ordinarie innehavare under mer än halva verksamhetsåret.

Endast ett val, val till Europaparlamentet har arrangerats.

Vid stadskansliet har tjänsten som förvaltningssekreterare ombildats till en tjänst som biträdande kanslichef och tillsatts. Stadens verksamhetsutvecklare för information och näringslivskontakter har under året arbetat deltid med Ålands digitala agenda för Ålands landskapsregering.

**Under året har staden deltagit i samarbetet inom ramen för "City Mariehamn" som verkat för första året efter att det EU-finansierade projektet "Ett livskraftigt centrum upphört".**

Stadens miljöledningssystem har varit föremål för en mer omfattande extern granskning än vanligt genom omcertifieringen enligt ISO 14001 standarden. Staden klarade omcertifieringen väl.

I fråga om informationsverksamheten har huvudpunkten varit ibruktagning av stadens nya intranät. Interna utbildningstillfällen har ordnats. I övrigt har fokus legat på stärkt invånarsamverkan och medborgardialog. Staden har därtill ytterligare följt upp sin närvaro i sociala media och utgående från det genomfört vissa ändringar i informationsverksamheten. Fullmäktigesammanträdena har TV-sänts och finns alljämt tillgängliga i efterhand via stadens webb.



*Teaterframträdande vid lansering av intranätet Ankaret*

Projektet nytt ekonomiskt ledningssystem har ägt prioritet under våren. Stadsstyrelsen har i juni omfattat vägledande principer för det fortsatta arbetet med ekonomiska styrprinciper och upphandling av ekonomisystem. Projektet har delats i fyra delprojekt, under hösten har arbetet fått stå tillbaka till förmån för bolagisering av hamnen. Arbetet förs vidare in i 2015.

En intäkt på 7.265.802 euro som tidigare var bokförd som osäker post på balansräkningen, då den stod under skatterättslig prövning, har nu bokförts som en samfundsskatteintäkt.

Förutom det löpande arbetet med bokföring, fakturering, budget, tertialuppföljningar, bokslutsarbete m.m. har finanskansliet påbörjat projekten om uppgradering av attestprogrammet Rondo, ekonomisystemet NAV2015 samt genom Åda Ab (Ålands Digitala Agenda) förberett en upphandling av ett gemensamt upphandlingssystem. Stadens användning av upphandlingsverktyget E-avrop fortsätter i en förlängd testperiod fram tills beslut om ett gemensamt system tas.

Användningen av elektroniska fakturor (både inkomna och egna fakturerade) har ökat i stadig takt.

Under året beslutades att stadens personal på IT-avdelningen skulle övergå till anställning i det nybildade Åda Ab fr.o.m. 1.1.2015.

Personalkansliet har det övergripande ansvaret för det förvaltningsövergripande arbetsgivar- och personalstrategiska utvecklingsarbetet. För detta arbete finns redovisning under avsnitt **"Personalbokslut 2014"**. Personalkansliet fortsatte under året att utreda nytt PA-system i samarbete med ÅHS och Landskapsregeringen.

Nya kollektivavtal började tillämpas under året. Avtalen innehöll stora förändringar i semesterbestämmelserna m.m. varför personalkansliets satsning på kompetensutveckling var större än vanligt (3,0 % av lönesumman).

Personalkansliet har som målsättning att erbjuda service av samma kvalitet oavsett kön. För att få fram hur dagsläget ser ut genomfördes en undersökning hösten 2014. Under en två veckors period registrerades kundbetjäningen av personalkansliets kunder, stadens medarbetare. Resultatet visar på att könsfördelningen bland personalkansliets kunder var 74 % kvinnor och 26 % män, vilket speglar totala andelen anställda kvinnor och män inom Mariehamns stad. Hela 93 % av kvinnorna och 92 % av männen fick svar på sina ärenden direkt medan övriga ärenden hänvisades annanstans (både internt inom personalkansliet/ Mariehamns stad och externt utanför staden) eller behövde ytterligare utredning innan svar kunde ges. Genomsnittet för hur lång tid ärendet tog var 5,05 minuter/kvinna och 6,36 minuter/man. Överlag tenderar personalkansliets kundhantering vara lika oavsett kön, en skillnad är dock att männens ärenden i genomsnitt tog en dryg minut längre jämfört med kvinnornas ärenden. Personalkansliet fortsätter sitt arbete med samma målsättning och undersökningen ska genomföras igen i framtiden för att se hur resultaten utvecklas.

Inom kost- och lokalservice samt vaktmästeriet har utvecklingsarbetet fortsatt. Stadens fastigheter är städ-dimensionerade, vilket säkerställer personalbehovet och en tillräcklig lokalvård. Under året har anpassning till dimensioneringsresultatet slutförts. Serviceavtal har gjorts i samråd med och för brukarenheterna.

Kostservice har utarbetat ett styrdokument för både brukare och personal inom stadens kök. Näringsrekommendationerna och gemensamma matsedlar är en del av styrdokumentet. Kostservice följer de givna riktlinjerna för stadens miljömål: rätt val av rengöringsmedel, svanmärkt papper och ekologiska livsmedel hör till dagliga val av inköp. Antalet måltider som producerats, omräknat till prestationer uppgår till 1.064.392 st.

Totalt har budgeten för kost- och lokalservice samt vaktmästeri, och därmed verksamheternas betalningsandelar, överskridits med 88.000 euro. Den enskilt största överskridningen gäller kostnaderna för Trobergshemmets kök. Överskridningen beror på svårigheter att budgetera för år 2014, eftersom det var första året som hela det nya och renoverade Trobergshemmet var i bruk. Även om de totala kostnaderna överskridits har kostnaderna per prestation sjunkit. En prestation i Trobergshemmets kök kostade 3,37 euro/prestation år 2013 medan motsvarande belopp 2014 var 3,00 euro/prestation. Om inte denna effektivisering hade genomförts skulle överskridningen varit större, ca 178.000 euro.

## Måluppfyllelse investering

Projekt nummer	Investering	Grundbudget 2014	Ändr. i budget 2014	Budget eft. ändr. 2014	Bokslut 2014	Avvik. Bud/bok 2014
	Totalt	-230 000	-19 000	-249 000	-10 777 535	-10 528 535
20016	Inköp av fast egendom	0	0	0	-32 313	-32 313
20030	Försäljning av fast egendom	0	0	0	99 148	99 148
20064	inköp av aktier och andelar	0	0	0	-10 598 506	-10 598 506
23033	Uppgradering av telefonväxel	-90 000	90 000	0	0	0
23034	Uppgradering ekonomisystem	-140 000	135 000	-5 000	-2 050	2 950
60037	Övernas skola om- och tillbyggnad	0	-244 000	-244 000	-243 815	185

Inköp av 4 och försäljning av 24 fasta egendomar (mark- och vattenområden) genomfördes under året. Försäljningsvinsten som redovisas på driftsresultatet blev 752.215 euro.

Aktier har under året anskaffats i Mariehamns Hamn Ab för 9.875.500 euro, ÅDA Ab för 6.250 euro, ÅPAB Ab för 375 euro. En kompletterande nyvärdering av Mariehamns Elnät Ab ökade värdet på aktierna med 662.750 euro. I samband med att Alandia ömsesidiga försäkringsbolag ombildades till aktiebolaget Alandia Försäkring Ab erhöll staden aktier motsvarande ett värde av 53.630 euro.

Investeringsprojekten telefonväxel, uppgradering av ekonomisystem och Övernäs skola om- och tillbyggnad fortsätter under 2015.

## Nyckeltal

Nyckeltal	Budget 2014	Bokslut 2014	Bokslut 2013
Personalkansliet			
Nettokostn för HR- och PA-funktionen/anst i staden	674	670	710
Anställda i staden/årsarbetare på personalkansliet	118	144	111
Kostnad/löneutbetalning	-	12,37	12,34
Kompetensutveckling i % av lönesumman	1,4	3,0	0,8
Besökare personalkansliets internetsidor	26 000	26 557	25 297

## Stadsutvecklingsnämnden



Nämndordförande: Donny Isaksson

Stadsarkitekt: Sirkka Wegelius

Resultaträkning och investering	Budget	Bokslut	Bokslut
Belopp i euro	2014	2014	2013
<b>RESULTAT</b>			
Verksamhetsintäkter	32 000	52 027	55 500
Försäljningsintäkter	0		0
Avgiftsintäkter	29 000	44 450	51 320
Understöd och bidrag	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Övriga intäkter	0	0	0
Interna verksamhetsintäkter	3 000	7 577	4 180
Verksamhetskostnader	-366 874	-375 104	-386 240
Personalkostnader	-265 067	-257 094	-278 802
Löner och arvoden	-207 804	-203 959	-220 311
Lönebikostnader	-57 263	-53 136	-58 492
Pensionskostnader	-43 139	-42 494	-46 806
Övriga lönebikostnader	-14 124	-10 641	-11 685
Köp av tjänster	-31 460	-35 248	-50 391
Material, förnödenheter och varor	-10 100	-24 471	-12 852
Understöd	-4 000	-4 000	-4 000
Övriga verksamhetskostnader	-500	-379	-180
Interna verksamhetskostnader	-55 747	-53 912	-40 016
Verksamhetsbidrag	-334 874	-323 077	-330 741
Driftsbidrag	-334 874	-323 077	-330 741
Årsbidrag	-334 874	-323 077	-330 741
Planenliga avskrivningar	-15 775	-9 455	-16 392
Årets resultat	-350 648	-332 531	-347 133
Årets överskott (underskott)	-350 648	-332 531	-347 133
<b>INVESTERING</b>			
Inkomster	0	0	0
Utgifter	0	0	0
S:a investering	0	0	0

Del av verksamhetsintäkter

0,1 %



Del av verksamhetskostnader

0,4 %



Ökad budget på driften: personalkostnader 131,00, interna verksamhetskostnader 10.517,34.



## Verksamhetsområde och verksamhetsidé

Stadsutvecklingsnämnden handhar de uppgifter som utgör förutsättningarna för planeringen av byggandet i staden. Nämnden/stadsarkitektkansliet avger utlåtanden och stadsarkitektkansliet tar fram nödvändiga utredningar och informerar allmänheten om aktuella stadsplanefrågor.

Stadsutvecklingsnämndens verksamhet handhas av stadsarkitektkansliet.

Nämndens verksamhetsidé är att med utgångspunkt i den befintliga stadens gestalt och förstärkt identitet förtäta bebyggelsen på ett attraktivt och stadsmässigt sätt.

Detaljplaneringen utgör verksamhetens tyngdpunkt samtidigt som arbetet fortgår med översiktliga utvecklingsplaner.

Nämnden strävar till social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet.

## Måluppfyllelse drift

Stadsarkitektkansliets personal har under året minskats med en delpensionering och omfattar under året två heltidstjänster och tre deltidspensioneringar vilket lett till behov att anställa praktikanter för större projekt som Svinö och Rönnbergs torg. De av vattenskada påverkade utrymmena har försvårat kansliets arbete.

En tillbakablick på verksamheten visar att året kretsat kring olika mindre stadsplaneändringar i enlighet med generalplanen och omfattande planändringar såsom bl.a. stadsplaneändringen vid Rönnbergs torg, K-märkningen av Rådhuset och Doktorsvillan samt Parkgatan 24.

Övergripande frågor som behandlats är avlyftandet av byggnadsskyddet på tomterna vid Lilla Torget och upphävandet av byggnadsskyddet på tomten vid Södragatan 17. Med bakgrund att flera stadsplaneändringar inte godkänts av Ålands förvaltningsdomstol och att planändringsansökningar avviker betydligt från den av fullmäktige antagna generalplanen är den väsentligaste övergripande frågan om generalplanen borde utarbetas till en generalplan med rättsverkan.

Stadens mål att skapa förutsättningar för ett livligt och mångsidigt centrum har varit central vid framtagandet av stadsplanen av ett nytt flerbostadshus vid Ålandsvägen, vid utökning av hotellkapaciteten vid Cikada samt vid uppgradering av de gemensamma uterummen i stadens centrum då de urbana möblerna på Torggatan togs fram och realiserades. Stadsarkitekten har medverkat som stadens representant i styrgruppen för City Mariehamn och varit ordförande i arbetsgruppen för gatuprogram i Mariehamn under EU-projektet "Ett livskraftigt centrum".



Torggatan med nya urbana möbler till midsommaren.

Stadsutvecklingsnämnden strävar till att skapa bästa förutsättningar för ökad inflyttning och företagsetableringar i staden som lägger grunden för en breddad skattebas och därmed i förlängningen ökade skatteinkomster. Målet är att skapa attraktiva bostadsområden som motsvarar olika befolkningsgruppers behov. Under året har planerna vid förtätning av höghusområdet i Klinten, ett nytt flerbostadshus vid Ålandsvägen samt planeringen av ett nytt bostadsområde för flerbostadshus vid Rönnebergs torg tagits fram. Stadsplaneprocessen för Rönnebergs torg omfattande två alternativa planutkast har varit föremål för medborgarinformation och ett utvidgat samrådsförfarande. Under året har framtagningen av alternativa markanvändningar för Svinö holme presenterats för nämnden och konsult har anlåtits för att beräkna de samhällstekniska kostnaderna för dessa.

Målet att utveckla Västerhamn som en maritim miljö har stärkts genom stadsplanen för Västerhamn. En plan som möjliggör en omfattande hotellanläggning vid Lotsberget har fastställts. K-märkningen av Doktorsvillan stöder Västerhamns historiska område med Badhusparken.

Staden strävar till att värna om de kulturhistoriska miljöerna och byggnaderna och under året har 8 byggnader/konstruktioner K-märkts såsom Stadshuset, Doktorsvillan, Svenska Generalkonsulatet, Rådhuset, Övernässtugan, Köpmannamuseet och Stenkrossen. Därtill har delar av Badhusparken skyddats. Enskilda K-husägare har beviljats bidrag ur stadsbildsfonden. Staden har investerat i en utredning om hantering av sättningskador. Ärendet om avlyftande av byggnadsskyddet vid Lilla torget har avslagits.

Planeringsprocesserna utvecklas kontinuerligt för att främja växelverkan mellan planerare, invånare och beslutsfattare genom informationen på stadens hemsida och samrådsmöten. Planförslag finns under utställningstiden tillgängliga på stadsarkitektkansliet, stadsbiblioteket och på stadens hemsida.

Under året har ett samrådsmöte hållits, Rönnebergs torg. För att utveckla medborgarväxelverkan tog stadsarkitektkansliet i samarbete med stadskansliet fram som ett pilotprojekt en medborgarinformation omfattande en informationsfilm, interaktiva 3D-modeller av projektalternativen, en enkät och en utställning på stadsbiblioteket. Materialet visades förutom på biblioteket på stadens hemsida, YouTube och på Facebook. Besöken på de sociala medierna var många och utställningen på biblioteket var välbesökt (fyrahundra besök på hemsidan, över femhundra besök via Facebook, nära trehundra såg filmen på YouTube). 115 stadsbor svarade på enkäten och gav sina synpunkter.



*Utställning på stadsbiblioteket om Rönnebergs torg.*

Verksamheten följer verksamhetsplanen för året förutom att utkastalternativen för markanvändningen för Svinö holme och moderniseringen av stadsplanerna i stadsdelen Sveden samt stadsplaneändringsförslaget för Rönnebergs torg kommer att slutföras 2015. En helhetsplan över Strandgatans östra del är under arbete. Uppdragen att se över särskilda stadsplaner för större park- och idrottsområden kommer att genomföras i mån av möjlighet. Uppdraget att ta fram en utvecklingsplan norr om Ångbåtsbryggan väntar på infrastrukturnämndens utlåtande.

Stadsstyrelsens målsättning om en befolkningsökning på 160 invånare per år stöds av att fastställda stadsplaner år 2014 möjliggör cirka 40 nya bostäder.

Under året har 7 komplexa stadsplaner och 5 motioner behandlats i nämnden.

Efter att nämnden delegerat beslutanderätten för enkla planer till stadsarkitekten har stadsarkitekten påbörjat 10 planer varav 9 trätt i kraft.

Under året har totalt 21 stadsplaner fastställts varav 9 var komplexa stadsplaneprocesser och 12 var enkla. 8 byggnader/konstruktioner har K-märkts.

Antalet givna utlåtanden från stadsarkitektkansliet var 60 stycken.

Nämndens driftbudget har ett överskott på ca 18.000 euro, ca 5 %. Orsaker till överskottet är bland annat att intäkterna är högre än förväntningarna i budgeten. Innanför budgetramen har i stället anslaget för konsult och inventarier överskridits.

## Nyckeltal

Uppskattningen om antalet nya bostäder utgår från byggnadsrättstillskottet som planändringen ger och motsvarar därför inte det faktiska bostadstillskottet som realiserade byggnadsprojekt innebär.

Avvikande från budgeten har fler stadsplaner slutbehandlats och trätt i kraft. Delegeringen till stadsarkitekten av enkla planer har minskat nämndens arbetsbelastning och utökat effektiviteten. Antalet givna utlåtanden har för året ökat betydligt.

Nyckeltal	Budget 2014	Bokslut 2014	Bokslut 2013
Slutbehandlade stadsplaner	15	17	26
Antal fastställda stadsplaner	12	21	20
-komplexa planer	-	9	11
-enkla planer	-	12	9
Nya egnahemstomter	1	2	2
Nya flerbostadstomter	6	0	1
Nya övriga tomter	1	1	0
Stadsplanerad areal (ha)	10	27	35
Därav tidigare oplanerad (ha)	5	5	15
Stadsplanerad byggnadsrätt (v.y. m <sup>2</sup> )	-	35 115	81 870
Därav ny byggnadsrätt (v.y. m <sup>2</sup> )	-	13 023	16 543
Uppskattat antal nya bostäder (1/75 m <sup>2</sup> v.y. bostad)	-	36	82
Antal samråd	-	1	2
Antal besök på hemsidan	-	1 111	1 358
Antal utlåtanden	40	60	37
Antal nämndmöten	10	9	10
Nettointäkt/-kostnad per inv.	-31	-29	-30

## Byggnadsnämnden



Nämndordförande: Lotta Wickström-Johansson

Byggnadsinspektör: Börje Aspback

Resultaträkning och investering Belopp i euro	Budget 2014	Bokslut 2014	Bokslut 2013
<b>RESULTAT</b>			
Verksamhetsintäkter	131 590	110 270	106 462
Försäljningsintäkter	400	1 130	4 187
Avgiftsintäkter	94 570	83 834	97 517
Understöd och bidrag	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	589	171
Övriga intäkter	0	0	1 340
Intern verksamhetsintäkter	36 620	24 717	3 246
Verksamhetskostnader	-282 634	-254 460	-269 220
Personalkostnader	-253 562	-223 306	-248 294
Löner och arvoden	-199 848	-176 969	-196 571
Lönebikostnader	-53 714	-46 337	-51 723
Pensionskostnader	-40 526	-36 921	-41 796
Övriga lönebikostnader	-13 188	-9 416	-9 927
Köp av tjänster	-5 130	-9 687	-3 104
Material, förnödenheter och varor	-5 900	-3 616	-3 029
Understöd	0	0	0
Övriga verksamhetskostnader	-100	-558	-1 635
Intern verksamhetskostnader	-17 943	-17 293	-13 158
Verksamhetsbidrag	-151 044	-144 190	-162 758
Driftsbidrag	-151 044	-144 190	-162 758
Årsbidrag	-151 044	-144 190	-162 758
Planenliga avskrivningar	0	0	-3 282
Årets resultat	-151 044	-144 190	-166 040
Årets överskott (underskott)	-151 044	-144 190	-166 040
<b>INVESTERING</b>			
Inkomster	0	0	0
Utgifter	0	0	0
S:a investering	0	0	0

Del av verksamhetsintäkter

0,3 %



Del av verksamhetskostnader

0,3 %



Ökad budget på driften: personalkostnader 122,00, interna verksamhetskostnader 922,23.

## Verksamhetsområde och verksamhetsidé

Byggnadsinspektionen är byggnadsnämndens planerings-, berednings- och verkställighetsorgan. Byggnadsinspektionen granskar bygglovshandlingar, övervakar byggandet med hänsyn till det allmänna intresset, gör upp byggnadsstatistik, ger råd i byggnadsärenden och tillhandahåller uppgifter om fastigheter och bestämmelser som berör dessa.

Verksamheten är lagstadgad och närmare beskriven i plan- och byggförordningen. Byggnadsnämnden ska kontrollera att antagna planer följs, behandla ansökningar om bygglov och andra tillstånd och anmälningar, övervaka att gällande bestämmelser och givna tillstånd följs, att underhållet av byggnader sköts och ansvara för att rådgivning i byggnadsfrågor ordnas i kommunen. Byggnadsinspektören verkställer de syner som fastställts i byggloven och övriga övervakningsuppgifter som ankommer på byggnadsnämnden enligt lag.

## Måluppfyllelse drift

Driftresultatet visar ett litet överskott. Intäkterna blev dryga 21.000 euro lägre än budgeterat men samtidigt blev också utgifterna ca 28.000 lägre. Detta beroende på att personalkostnaderna minskade under februari-maj, då byggnadsinspektionen var underbemannad.

Enligt budgeten bör ett bygglov kunna erhållas på 3 – 10 veckor. Beredningstiden för bygglovs- och anmälningsärenden som behandlades under året var i medeltal 4,0 veckor. Räknar man bort tiden som noterats mellan begäran om komplettering från sökanden tills ansökan blivit komplett och klar att behandla blir medeltalet 3,3 veckor. Antalet med <= 3 veckor är 79 st., 3 – 10 v 66 st. och > 10 v 4 st. Med kompletteringstiden borträknad är motsvarande <= 3 v 80 st., 3 – 10 v 68 st. och > 10 v 1 st.

## Nyckeltal

Byggnadsstatistiken visar sig motsvara uppskattningarna i budgeten. Antalet egna hem i de beviljade byggloven blev dock betydligt fler än uppskattat. 101 st. nya bostäder togs i bruk under året.

Utöver nyckeltalen kan nämnas att 45 st. av byggloven behandlades av byggnadsnämnden medan 95 st var delegerade till tjänsteman. Utöver byggloven behandlades 9 st. anmälningsärenden (tjänstemannabeslut). Nämnden fattade 97 beslut medan byggnadsinspektören fattade 222 beslut.

Nyckeltal	Budget 2014	Bokslut 2014	Bokslut 2013
Byggn.lov/tillst., totalt	133	140	145
En/tvåfamiljshus	19	31	8
Radhus	1	0	0
Våningshus	3	2	6
Övriga nya byggnader	40	48	32
Övriga till-o. ombyggn.	70	59	99
Byggnadsinspektörstillstånd	100	104	94
Byggnadsvolym	60 000	57 780	66 598
Byggnads totalareal	14 500	12 187	20 763
Byggnadsvåningsyta	12 000	11 622	18 750
Lägenhetsyta	6 000	5 809	8 234
Antal lägenheter	60	61	129
Nettointäkt/-kostnad per invånare	-13	-13	-15

## Bildningsnämnden

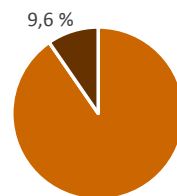


Nämndordförande: Christian Nordas

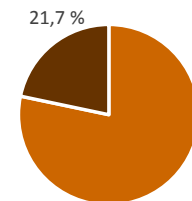
Bildningsdirektör: Kjell Nilsson

Resultaträkning och investering Belopp i euro	Budget 2014	Bokslut 2014	Bokslut 2013
<b>RESULTAT</b>			
Verksamhetsintäkter	3 676 129	4 076 300	4 113 317
Försäljningsintäkter	1 475 067	1 734 957	1 589 736
Avgiftsintäkter	853 161	875 430	898 395
Understöd och bidrag	148 404	195 741	260 748
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Övriga intäkter	800 812	1 020 326	848 968
Interna verksamhetsintäkter	398 685	249 847	515 469
Verksamhetskostnader	-18 112 080	-18 343 156	-17 724 222
Personalkostnader	-10 270 555	-10 325 077	-10 208 028
Löner och arvoden	-8 247 510	-8 322 176	-8 247 889
Lönebikostnader	-2 023 045	-2 002 901	-1 960 139
Pensionskostnader	-1 560 453	-1 617 744	-1 602 256
Övriga lönebikostnader	-462 592	-385 157	-357 883
Köp av tjänster	-1 157 395	-1 241 834	-1 297 233
Material, förnödenheter och varor	-1 163 021	-1 518 586	-1 116 398
Understöd	-181 977	-189 241	-187 661
Övriga verksamhetskostnader	-360 593	-418 402	-439 901
Interna verksamhetskostnader	-4 978 539	-4 650 016	-4 475 002
Verksamhetsbidrag	-14 435 952	-14 266 856	-13 610 905
Driftsbidrag	-14 435 952	-14 266 856	-13 610 905
Årsbidrag	-14 435 952	-14 266 856	-13 610 905
Planenliga avskrivningar	-657 180	-658 340	-1 318 568
Årets resultat	-15 093 132	-14 925 196	-14 929 473
Årets överskott (underskott)	-15 093 132	-14 925 196	-14 929 473
<b>INVESTERING</b>			
Inkomster	0	0	0
Utgifter	0	0	-54 917
S:a investering	0	0	-54 917

Del av verksamhetsintäkter



Del av verksamhetskostnader



Ökad budget på driften: personalkostnader 2.315,00, material, förnödenheter och varor 144.398,19, avskrivningar 570.569,23.

Minskad budget på driften: övr. verksamhetskostnader 37.665,00, interna verksamhetskostnader 636.485,71.

## Verksamhetsområde och verksamhetsidé

Till verksamhetsområdet hör stadens grundskolor, fritidshem och Medborgarinstitutet som bedriver allmänbildande utbildning, yrkesinriktad fortbildning och uppdragsutbildning.

Grundskolan ska ge en god allmänbildande grund för fortsatt utbildning och beredskap att möta ett föränderligt samhälle och arbetsliv. Fritidshemmen bidrar till att barn får goda uppväxtvillkor i en stimulerande miljö. Medborgarinstitutet erbjuder mångsidiga utbildningstjänster i samarbete med sina samarbetskommuner och landskapsregeringen, samt fungerar som innovativ kursarrangör och traditionsbärare. Utbildningstjänster säljs till organisationer och företag.

Inom verksamhetsområdet ansvarar avdelningen för kultur och fritid för, bibliotek och kulturverksamhet, fritidsverksamhet, ungdomsverksamhet och drift av motions- och idrottsanläggningar. Beviljandet av penningbidrag hör inte till bildningsnämnden utan till kultur och fritidsnämndens uppgifter.

Genom verksamheten på kulturområdet ska Mariehamns invånare ha jämlika möjligheter att delta i arrangemang och aktiviteter, som gör det intressant att vara invånare och gör Mariehamn till en evenemangstad. Biblioteket ska ge möjlighet till att skaffa information, kunskap och berika invånarnas fritid genom sitt utbud av media och aktiviteter. Främjande av det levande kulturarvet ingår i verksamheten. Biblioteket är centralbibliotek och ansvarar bland annat för bibliotekssystemet Katrina genom samarbete med landskapsregeringen.

I fritidsanläggningarna ska finnas förutsättningar för idrottande på både elit- och amatörnivå, anläggningarna ska ha god standard och flexibel service erbjudas. Medborgarna ska kunna utöva en aktiv fritid, där verksamhet riktad till barn och ungdomar prioriteras. Mariehamn ska vara en idrottsdestination. En ungdomsverksamhet av hög kvalitet i drogfri miljö erbjuds.

## Måluppfyllelse drift

### Avdelning för utbildning

Verksamheten har under året framskridit planenligt. Resultaten av 2012 års PISA mätningar redovisades under 2014 och visade att stadens skolors resultat varit i världsklass. Läsförståelse, naturvetenskap och matematik var de områden som jämfördes.

Timresursen har hållits på samma nivå som tidigare år, det vill säga 1,85 veckotimmar per elev i åk 1-6 och 2,24 i åk 7-9. Timresursen har fördelats mellan stadens skolor enligt behov. Satsningen på surfplattor har inletts genom inköp och fortbildning för lärarna. Till 2014 års IT-pedagog utsågs Anna-Karin Nordberg vid Ytternäs skola.

Planeringsarbetet för ombyggnaden av Övernäs skola har fortsatt som planerat. Under byggperioden kommer verksamheten till största delen att hållas i inhyrda moduler placerade invid Övernäs skola. Beslut om detta fattades i bildningsnämnden i november 2014.

Till följd av att behovet av kuratorsresurs ökat främst i de lägre årskurserna har en tillfällig plats som skolkurator varit tillsatt på heltid under 2014, från och med 1.1.2015 är platsen inrättad och tillsatt tillsvidare. En rekrytering av två skolpsykologer har genomförts. Enligt mätningar genomförda våren 2014 i samband med den årliga KIVA-utvärderingen framkommer att andelen barn som upplever att de mobbas är i åk 1-6 är i genomsnitt sju procent. För åk 7-9 är antalet som upplever att de mobbas fyra procent. Skillnaderna mot föregående år är marginella.

Samarbetet med Jomala och Lemland om försäljning av skolplatser fortsatte enligt plan. Samarbetet är fördelaktigt för inblandade parter.

### Medborgarinstitutet

Inom den ordinarie Medis-kursverksamheten blev antalet undervisningstimmar 6,5 % lägre än året före. Minskningen skedde i första hand i utbudet i Mariehamn. Den budgeterade undervisningsvolymen överskreds dock med 23,4 %.

Inom uppdragsutbildningen inklusive EU-projektet 'Integration.ax II' förverkligades 5.353 undervisningstimmar vilket utgör 36,2 % av institutets totala antal förverkligade timmar. Undervisningen inom uppdragsutbildningen sker helt och hållet på dagtid och största delen av kurserna hålls i lokaliteterna i Böndernas hus. Kurser i svenska var fortsättningsvis ett prioriterat ämnesområde och antalet bruttokursdeltagare i svenska kurser var 28,3 % större än vad som var budgeterat. Utökningen skedde mest inom uppdragsutbildningen där ett nytt, av Landskapsregeringen beställt projekt 'Svenska i arbete', kom igång under våren 2014.

Det totala antalet bruttokursdeltagare inom den ordinarie kursverksamheten gick ner med 2 % jämfört med 2013. Minskningen skedde för mariehamnarnas del medan antalet deltagare från landsbygden ökade med 0,7 %.

Justeringen av landsbygdkommunernas kostnadsandel gjordes inför 2014 så att den motsvarar landsbygdkommunernas nyttjandegrad i antal bruttokursdeltagare.

På hösten 2014 startades två olika mindre EU-projekt som båda berör integrationsutbildningen.

**I februari 2014 inleddes en ny verksamhet "Kompassen"** som är ett informationskontor för inflyttade. För detta ändamål får Medis från Landskapsregeringen ett bidrag som täcker de verkliga kostnaderna. För Mariehamns Ungdomsorkester finansierades via Medis budget totalt 210 undervisningstimmar.

Avdelningen för kultur och fritid

Avdelningens driftsresultat är bättre än budgeterat och den största enskilda orsaken till detta är högre intäkter än budgeterat för Bollhalla. I arbetet med 2014 års budget framhölls att det var svårt att budgetera Bollhallas intäkter i och med att anläggningen tidigare drivits i privat regi. Detta är dock korrigerat till 2015 års budget.

Målsättningen om att öka utlåningen av talböcker speciellt anpassade för dem som har svårigheter att läsa vanliga böcker har genomförts. År 2013 var dessa lån 1.614 stycken, under år 2014 var de 1.791. Bland de nya kulturaktiviteterna som staden varit involverad i märks Trädgårdsdagen i biblioteket. Antalet kulturaktiviteter som genomförts i stadens egen regi har under året varit 19 st och samarrangemangen 90 st.



*Trädgårdsdag på stadsbiblioteket.*

Modellstaden har donerats till en privatperson och kommer att placeras i det nygrundade stadsmuseet.

Inom ungdomsverksamheten har målsättningen om att fokus skall vara på arbete i direkt kontakt med unga genomförts i form av gruppverksamhet, resor, övernattningar samt den öppna gårdsverksamheten. En fritidsledare har anställts vilket inneburit att staden åter kunnat erbjuda efterfrågade verksamheter såsom Simmis och Bowlis. Fritidsledaren jobbar även på ungdomsgårdarna under kvällstid. Då gården Tärnan under en längre tid haft svaga besöksiffror fattades beslut om att stänga denna. Personalens arbetstid har istället förlagts till Tvärsan och Uncan.



Målsättningen om att Mariebads energiåtgång per besökare skall minska har inte förverkligats vad gäller el- och vattenförbrukning. Fjärrvärmeförbrukningen har varit på samma nivå som under år 2013.

Mariebad har under året firat tioårsjubileum. Besökarna har bjudits på aktiviteter såsom vattengymnastik, teknikkurser och paddling. Badets personal har presenterat verksamheten bland annat på Röda Korsgården och Alandica. Vid åtta tillfällen har pensionärer avgiftsfritt fått besöka badet.

Mariebad var åter igen tävlingsarena för SFI-mästerskapen. Tävlningen tv-sändes.

För idrottsanläggningarna i övrigt har arbetet med att minska energiförbrukningen fortsatt genom att påbörja en förstudie i syfte att identifiera möjligheterna till energieffektivisering i Islandia. Arbetet kommer att fortsätta under år 2015.

Samtliga motionsbanors underlag har förbättras. På Idrottsgården har judohallens tak renoverats. I Baltichallen har ett kodlssystem installerats vilket ger bokade grupper tillgång till hallen utan att personal behöver vara på plats. Konstgräsplanens södra sida har försetts med skyddsnet. Metoden att genom användning av kemikalier hålla konstgräsplanen isfri har inte prövats eftersom det på grund av väderleksförhållandena inte funnits sådana behov.

Under året har Finlands och San Marinos U-21 herrlandslag spelat EM-kval på Wiklöf Holding Arena.

## Måluppfyllelse investering

Mariebads flytbrygga har sålts för 1.452 euro.

## Nyckeltal

Elevantalet i stadens skolor blev något högre än budgeterat. Både antalet elever i och från annan kommun ökade. Kostnaderna för Träningundervisningen har minskat under året.

För Medborgarinstitutets del blev nettokostnaden per undervisningstimme ca 4 % lägre än 2013. En bidragande orsak till denna positiva utveckling kan vara att hyreskostnaderna för institutets ordinarie kurser och kansliutrymmen i Böndernas hus blev lägre tack vare att flera projekt har pågått i huset. Dessa projekt har betalat en större del av totalhyran än tidigare.

Anläggningarnas besökarantal överstiger budgeterad nivå. Dock har Mariebad haft färre besökare än budgeterat.

Nyckeltal	Budget 2014	Bokslut 2014	Bokslut 2013
KULTUR OCH FRITID			
UTLÅN: totalt	259 000	218 091	233 731
Lån/invånare	22,6	19,0	21,0
Nyförvärv	4 000	3 107	3 755
Besök/huvudbiblioteket	240 300	212 012	219 238
Samarrangemang	54	90	72
Besök			
Idrottsgården	50 400	52 552	53 807
Islandia	38 800	45 648	40 718
Baltichallen	36 700	38 229	36 384
Bollhalla	28 100	32 825	28 156
Ridanläggningen	11 600	11 045	11 174
Fritidsverks. i skolorna	10 600	9 860	7 468
Ungdomsverksamhet	22 000	16 273	16 522
Utomhusanläggningar	77 200	82 670	79 056
Wiklöf Holding Arena	22 200	22 293	20 564
Besökare sammanlagt	297 600	311 395	293 849
Mariebad			
Besökare	128 400	115 034	122 002

Nyckeltal	Budget 2014	Bokslut 2014	Bokslut 2013
<b>GRUNDSKOLA</b>			
Ytternäs skola, antal elever	249,0	243,5	238,5
Strandnäs skola, antal elever	398,5	403,5	393,5
Övernäs skola, antal elever	381,5	389,0	394,0
Kostnad/elev brutto	9 957	10 034	9 976
Kostnad/elev netto exkl ls-andelar	9 269	9 259	9 275
Elever utanför stadens skolor			
Elever i specialsolor	7,0	8,5	8,5
Kostnad/elev brutto	60 545	53 474	57 223
Elever i annan kommun	1,0	4,5	4,5
Elever i ersättande skolor	5,0	4,5	5,0
Elever som fullgör läroplikten hemma	0,0	0,5	0,0
Elever totalt			
I stadens skolor	1 029,0	1 036,0	1 026,0
varav från annan kommun	59,5	67,0	59,0
Utanför stadens skolor	13,0	18,0	18,0
Läropliktiga mariehamnare	982,5	987,0	985,0
Grundskolorna totalt			
Kostnad/elev brutto	10 281	10 387	10 362
Kostnad/elev netto	9 595	9 576	9 648
Kostn/elev netto inkl. La	7 361	7 377	7 452
Nettointäkt/-kostnad per invånare	-873	-879	-885
Fritidshem			
Antal barn i stadens fritidshem	167,5	158,0	152,0
varav från annan kommun	15,5	10,5	4,0
<b>MEDBORGARINSTITUTET</b>			
Antalet underv.timmar			
Ordinarie kursutbud	7 650	9 439	10 091
Mariehamn	5 487	7 129	7 738
Samarbetskommunerna	2 163	2 310	2 353
Uppdragsutbildningen	2 800	5 054	4 972
EU-projekt	264	299	844
Antalet bruttokursdelt. tot			
Ordinarie kursutbud	5 394	5 716	5 831
Mariehamn	3 236	2 877	3 012
Samarbetskommunerna	2 158	2 839	2 819
Antalet kvinnliga bruttokursdeltagare	4 489	4 677	4 751
Antalet manliga bruttokursdeltagare	905	1 039	1 080
Uppdragsutbildningen	174	406	412
EU-projekt	13	12	24
Antalet bruttokursdeltagare i svenska	297	381	0
Nettokostnad per undervisningstimme	94	71	74

## Kultur- och fritidsnämnden



Nämndordförande: Mogens Lindén

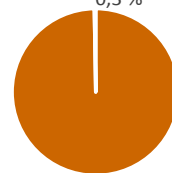
Föredragande: Maria Hägerstrand-Mattsson

Resultaträkning och investering Belopp i euro	Budget 2014	Bokslut 2014	Bokslut 2013
<b>RESULTAT</b>			
Verksamhetsintäkter	0	0	0
Försäljningsintäkter	0	0	0
Avgiftsintäkter	0	0	0
Understöd och bidrag	0	0	0
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Övriga intäkter	0	0	0
Interna verksamhetsintäkter	0	0	0
Verksamhetskostnader	-244 000	-228 619	-219 545
Personalkostnader	-8 052	-6 342	-7 236
Löner och arvoden	-7 368	-5 696	-6 468
Lönebikostnader	-684	-646	-768
Pensionskostnader	-192	-592	-721
Övriga lönebikostnader	-492	-54	-47
Köp av tjänster	-8 259	-6 674	-7 973
Material, förnödenheter och varor	-5 260	-21 642	-4 025
Understöd	-220 520	-193 821	-200 236
Övriga verksamhetskostnader	-1 909	-140	0
Interna verksamhetskostnader	0	0	-76
Verksamhetsbidrag	-244 000	-228 619	-219 545
Driftsbidrag	-244 000	-228 619	-219 545
Årsbidrag	-244 000	-228 619	-219 545
Planenliga avskrivningar	0	0	0
Årets resultat	-244 000	-228 619	-219 545
Årets överskott (underskott)	-244 000	-228 619	-219 545
<b>INVESTERING</b>			
Inkomster	0	0	0
Utgifter	-82 368	-7 881	-55 239
S:a investering	-82 368	-7 881	-55 239

Del av  
verksamhetsintäkter  
0,0 %



Del av  
verksamhetskostnader  
0,3 %



Ökad budget på investeringar: utgifter 82.368,00.

## Verksamhetsområde och verksamhetsidé

Till kultur- och fritidsnämndens ansvarsområde hör att genom samarbete med föreningar i staden skapa förutsättningar för ett mångsidigt och rikt kulturliv, varierad idrottsverksamhet och hälsofrämjande motion samt för ett annars aktivt föreningsliv. Nämnden hanterar även ärenden som rör konstinköp samt stadsbildsfonden.

Verksamheten ska bidra till att Mariehamns stad upplevs som en plats där kultur- och fritidsaktiviteter finns i en omfattning som gör staden intressant och attraktiv. Medborgarnas fritid ska berikas.

## Måluppfyllelse drift

Driftresultatet visar på en positiv avvikelse på 31.381 euro. Den största avvikelsen finns inom understöd, det vill säga från det kontoslag där de olika bidragen utbetalas. Avvikelsen beror främst på att en del evenemang och projekt inte nått upp i de nivåer för vilka de beviljats medel. Bidraget `Snabba pengar` har marknadsförts men det har inte kommit in några ansökningar.

Nämndledamot Lillan Holmberg deltog tillsammans med bildningsnämndens ordförande och kultur- och fritidschefen i de nordiska huvudstädernas kulturkonferens i Köpenhamn i juni.

Nämnden har gett ett utlåtande till revideringen av regelverket för stadsbildsfonden.

I november anordnades en träff med i staden verksamma föreningar. Träffen var en del i den pågående föreningsutredningen. Syftet var att efterhöra föreningarnas åsikter om stadens regelverk för ekonomiskt stöd samt eventuella andra synpunkter som föreningarna har.

Bland de nya kulturaktiviteterna som staden varit involverad i märks Trädgårdsdagen i biblioteket.

## Måluppfyllelse investering

Konstinvesteringen vid Ytternäs skola, etapp 3, har avslutats under året. Utomhus har skolgården utrustats med ett parkourområde. Inomhus har konstnären Jonas Wilén försett skolan med flera verk.

Projekt nummer	Investering	Grundbudget 2014	Ändr. i budget 2014	Budget eft. ändr. 2014	Bokslut 2014	Awik. Bud/bok 2014
Totalt		0	-82 368	-82 368	-7 881	74 487
44135	Konstverk-hamnverket	0	-82 368	-82 368	0	82 368
44143	Konstverk-ytternäs skola	0	0	0	-7 881	-7 881

## Nyckeltal

52 föreningar har fått grundbidrag. I detta antal finns medräknat de 3 organisationer som fått bidrag enligt särskilda bestämmelser vilket budgeteras som grundbidrag. 36 stycken evenemangs- och projektbidrag har beviljats.

Nyckeltal	Budget 2014	Bokslut 2014	Bokslut 2013
Beviljade grundbidrag	49	52	68
Beviljade evenemangs- och projektbidrag	36	36	37

## Socialnämnden

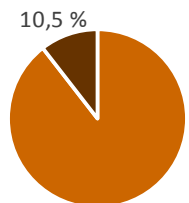


Nämndordförande: Barbro Sundback

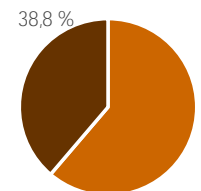
Socialdirektör: Susanne Lehtinen

Resultaträkning och investering	Budget	Bokslut	Bokslut
Belopp i euro	2014	2014	2013
<b>RESULTAT</b>			
Verksamhetsintäkter	4 259 745	4 445 215	3 977 164
Försäljningsintäkter	825 945	1 196 099	854 068
Avgiftsintäkter	2 980 200	2 659 789	2 645 294
Understöd och bidrag	0	63 845	18 755
Tillverkning för eget bruk	0	0	0
Övriga intäkter	453 600	525 083	458 713
Interna verksamhetsintäkter		400	334
Verksamhetskostnader	-33 095 892	-32 776 857	-31 152 028
Personalkostnader	-17 014 452	-17 124 366	-16 624 646
Löner och arvoden	-13 375 656	-13 597 308	-13 054 122
Lönebikostnader	-3 638 796	-3 527 058	-3 570 524
Pensionskostnader	-2 888 996	-3 024 894	-3 034 456
Övriga lönebikostnader	-749 800	-502 164	-536 068
Köp av tjänster	-7 709 346	-7 206 890	-7 287 857
Material, förnödenheter och varor	-378 305	-397 597	-435 391
Understöd	-2 969 800	-2 980 814	-2 944 450
Övriga verksamhetskostnader	-190 670	-259 795	-212 993
Interna verksamhetskostnader	-4 833 318	-4 807 396	-3 646 691
Verksamhetsbidrag	-28 836 147	-28 331 642	-27 174 865
Driftsbidrag	-28 836 147	-28 331 642	-27 174 865
Årsbidrag	-28 836 147	-28 331 642	-27 174 865
Planenliga avskrivningar	-22 393	-22 417	-697 661
Årets resultat	-28 858 540	-28 354 058	-27 872 525
Årets överskott (underskott)	-28 858 540	-28 354 058	-27 872 525
<b>INVESTERING</b>			
Inkomster	0	0	0
Utgifter	-30 000	-3 457	-29 145
S:a investering	-30 000	-3 457	-29 145

Del av verksamhetsintäkter



Del av verksamhetskostnader



Minskad budget på driften: personalkostnader 35.672,00, köp av tjänster 13.000,00, avskrivningar 41.978,87.  
Ökad budget på driften: material, förnödenheter och varor 1.905,45.

## Verksamhetsområde

### Social service

Socialvårdens syfte är att med olika typer av social service och understöd främja och upprätthålla enskild persons och familjs sociala trygghet och förmåga att klara sig på egen hand. Särskild vikt läggs vid kvaliteten på servicen samt på rättsskyddet.

### Barnomsorg

Barnomsorgen i Mariehamn vill bidra till att barnen får goda uppväxtvillkor i en trygg och stimulerande miljö i sådan form och omfattning som barnfamiljernas situation kräver. I samarbete med vårdnadshavare erbjuder barnomsorgen barnen möjlighet till allsidig utveckling utifrån deras ålder och individuella behov. För barn med särskilda behov ska finnas resurser för extra stöd.

### Äldreomsorg

Mariehamns stad skall utgående från invånarnas behov och gällande socialvårdslagstiftning utveckla och erbjuda en äldreomsorg som stöder de äldres självständiga livsföring i eget hem, serviceboende, effektiviserat serviceboende och institutionsboende.



*Personal och boende på Trobergshemmet.*

## Måluppfyllelse drift

### Social service

Mål: Att inom barnskydd och vuxensocialarbete garantera att lagarnas tidsangivelser för ärendehantering följs.  
Mått: En processkarta görs för att hitta möjliga effektiviseringsåtgärder. Nödvändiga fortbildningar anordnas.  
Målet har delvis uppnåtts. En processkarta över hanteringen och utbetalningen av utkomststöd har gjorts, där mindre åtgärder har vidtagits för att effektivera processen. Processkartan, som även är viktig för den interna kontrollen, har delgivits revisorerna.

### Barnomsorg

Mål: Fortsätta den påbörjade omorganiseringen av föreståndare för stadens daghem i syfte att förbättra och effektivisera administrationen.

Mått: Under 2014 ska en plan för omorganiseringen finnas utformad.

Målet har uppnåtts. Omorganiseringen implementeras under 2015.

Mål: Utarbeta nya arbetsbeskrivningar för anställda inom barnomsorgen.

Mått: Förankra arbetsbeskrivningarna hos de anställda.

Målet har uppnåtts. Arbetsbeskrivningarna är utarbetade i samarbete med berörda arbetsgrupper. Arbetsbeskrivningarna finns tillgängliga för alla medarbetare.

Mål: Fortsätta arbetet med jämställdhet.

Mått: Den dagliga verksamheten på en avdelning analyseras genom intervjuer och konkreta exempel.

Målet är påbörjat. Daghemmen Vinkelboda och Wäktars deltar i landskapsregeringens projekt för praktisk jämställdhet. Arbetet fortsätter under större delen av 2015.

#### Äldreomsorg

Mål: De äldres nutrition kartläggs och förbättras.

Mått: Utbildning för personal inom hemtjänsten ordnas under året. MNA-test, mätningar av nattfastan och viktkontroller görs vid effektiverade serviceboenden.

Målet har uppnåtts. Tester och mätningar gällande nutritionen görs på alla boenden. Personalen i hemtjänsten fick utbildning under hösten och tester med klienterna påbörjas vid årsskiftet.

Mål: Förebygga den sociala isoleringen med hjälp av it-teknik.

**Mått: Delta i landskapsregeringens projekt "Äldreomsorg på distans". Uppgöra en plan och struktur för hur äldreomsorg på distans kan fortsätta efter projektet.**

Målet har inte uppnåtts helt. Äldreomsorgen deltar fortsättningsvis i projektet som har förlängts till utgången av år 2015. Någon plan för projektets eventuella fortsättning i landskapet finns i dagsläget inte.

Mål: Klienter och anhöriga får ge sina åsikter gällande den hjälp och omsorg de får via äldreomsorgen.

Mått: En kundundersökning görs under året som därefter genomförs vartannat år.

Målet är påbörjat. Blanketten för kundundersökningen är klar och skall endast kompletteras med frågor gällande stadens kostservice.

#### Måluppfyllelse investering

Projekt nummer	Investering	Grundbudget 2014	Ändr. i budget 2014	Budget eft. ädr. 2014	Bokslut 2014	Avvik. Bud/bok 2014
Totalt		-30 000	0	-30 000	-3 458	26 542
31243	Dataprogram	-30 000	0	-30 000	-3 458	26 542

#### Nyckeltal

##### Social service

Vid årets slut återbetalades nästan 197.000 euro från Ålands Omsorgsförbund till följd av att bland annat antalet klienter i behov av boendeplats har minskat.

Tallbacken har haft en hög beläggning under hela år 2014. Flera placeringar från landskommunerna bidrog till att intäkterna blev betydligt större än budgeterat.

Antalet besök vid Alkohol- och drogtagningen minskade avsevärt jämfört med år 2013. Detta beror främst på att urinprovtagningarna överfördes till ÅHS där de hör hemma. Dessutom minskade personalen med en person inför år 2014.

##### Äldreomsorg

Antalet besök inom hemtjänsten visar på en minskning på 9.748 besök jämfört med bokslutet för år 2013. Detta tros åtminstone delvis bero på att Trobergshemmet år 2014 var i full drift med nya verksamhetsformer som dagverksamhet och korttidsvård och dessutom 40 fler platser inom det effektiverade serviceboendet. Rehabteamet har under året gjort 208 besök till hemmaboende äldre, vilket också kan vara en orsak till att hemtjänstens besök har minskat

SOCIALSERVICE	Budget	Bokslut	Bokslut
Nyckeltal	2014	2014	2013
Familjerådgivning			
Antal klienter	115	203	170
Besök	670	703	685
Kostnad euro	-71 700	-57 780	-68 662
Utkomststöd			
Antal hushåll	320	261	301
Andel klienter under 30 år %	45	44	40
Andel klienter med barn %	29	24	29
Lyft stöd max 2 månader %	45	45	47
Kostnad euro	-793 000	-754 960	-761 469
Euro/hushåll	-2 478	-2 893	-2 530
Barnskydd			
Barnskyddsanmälningar (inklusive Jomala)	140	216	131
varav Mariehamn	-	174	-
Bränskande placeringar (inklusive Jomala)	4	12	5
varav Mariehamn	-	7	-
Nya omhändertaganden (inkl. Jomala)	-	6	2
varav Mariehamn	-	3	-
Barnskydd euro	-278 940	-219 284	-255 380
Familjevård	-174 316	-133 850	-154 104
Stödfamiljer	-105 676	-106 373	-116 860
Institutionsvård euro	-272 000	-412 550	-271 518
Arbetspl för ungdomar euro	-2 580	-1 106	-
Totalt barnskydd euro	-833 512	-873 160	-797 862
0 - 17 år	1 964	1 972	1 964
Euro/0 - 17 år	-424	-443	-406
Fältarbete			
Fältarbete euro	-112 599	-96 530	-109 379
0 - 17 år	1 964	1 972	1 964
Euro/0 - 17 år	-57	-49	-56
Tallbacken			
Antal vårdbehövande	45	42	29
Antal vårddygn	1 800	2 269	1 229
Kostnad euro	-436 217	-511 094	-414 952
Euro/vård dygn	-242	-225	-338
Specialomsorger			
Klienter daglig verksamhet	56	56	54
Klienter fritidsverksamhet	55	46	48
Klienter boendeservice	42	41	40
Klienter lägenhetsboende	18	19	19
Klienter specialfritidshem	5	6	8
Ålands omsorgsförbund euro	-4 654 350	-4 289 689	-4 189 462
Totalt specialomsorger euro	-4 654 350	-4 289 689	-4 189 462
Euro/invånare	-410	-374	-369
Handikappservice			
Klienter serviceboende	23	18	22
Klienter färdtjänst	280	203	220
Klienter personlig assistans	45	36	40
Klienter redskap	11	9	-
Klienter bostadsändringar	17	16	19
Avlastningsläger euro	-40 000	-35 557	-35 832
Handikappunderstöd euro	-205 996	-109 526	-98 436
Färdtjänst euro	-250 000	-286 771	-287 922
Personlig assistans euro	-915 000	-1 026 579	-937 192
Arbetsverksamhet och flitpeng	-110 000	-106 571	-94 269
Totalt handikappservice euro	-1 520 996	-1 565 004	-1 453 651
Euro/invånare	-134	-137	-128
Alkohol och drogmottagning			
Klienter sammanlagt	360	270	305
Mariehamns andel	210	159	160
Besök sammanlagt	3 300	2 239	2 624
Mariehamns andel	2 000	1 394	1 531
Alkohol o drogmottagning euro	-62 744	-128 471	-139 508
Institutionsvård euro	-100 000	-33 772	-108 967
Totalt missbrukarvård euro	-162 744	-162 241	-248 475
Euro/invånare	-14	-14	-22



BARNOMSORG	Budget	Bokslut	Bokslut
Nyckeltal	2014	2014	2013
Hemvårdsstöd			
Antal familjer	235	221	228
Kostnad	-600 000	-586 272	-575 063
Kostnad/familj	-2 553	-2 653	-2 522
Stadens daghem			
Platser	458	460	458
Kostnad daghem	4 861 560	-4 888 423	-4 402 229
Kostnad extra personal	-50 329	-45 668	-77 202
Totalt egna daghem	-4 861 560	-4 934 091	-4 478 973
Euro/plats	-10 615	-10 627	-9 779
Privata daghem			
Platser	26	16	26
Kostnad	-262 000	-156 688	-167 678
Euro/plats	-8 923	-9 793	-6 449
Familjedagvård			
Familjedaghem	-308 516	-240 036	-344 196
Gruppfamiljedaghem	-152 286	-172 791	-162 187
Skiftesbarnomsorg	-30 984	-15 559	-31 671
Totalt familjedaghem	-491 786	-428 386	-538 054
Platser	40	36	41
Euro/plats	-12 295	-11 900	-13 123
Kostnad dagvård sammanlagt	-5 164 127	-5 362 477	-5 184 705
0 - 6 år	718	709	718
Euro/0 - 6 år	-7 192	-7 563	-7 221
Platser dagvård sammanlagt	524	512	525
Euro/plats	-9 855	-10 474	-9 876
Dagvård 31.12.2013			
Barn heltid på daghem	374	365	371
Barn deltid på daghem	110	104	95
Barn heltid på familjedaghem	28	21	28
Barn deltid på familjedaghem	12	7	14
Totalt	524	497	508
0 - 6 år	718	709	718
Andel barn i dagvård %	73	70	71
Dagvård, antal dagar			
Barn heltid på daghem	74 800	65 691	63 121
Barn deltid på daghem	22 000	14 555	15 700
Barn heltid på familjedaghem	5 600	2 942	7 431
Barn deltid på familjedaghem	2 400	1 382	1 260
	104 800	84 570	87 512
Specialbarnomsorg			
Specialbarnomsorg	-650 895	-552 379	-566 702
0 - 6 år	719	709	718
Euro/0 - 6 år	-905	-779	-789
Lekparker			
Kostnad	-64 946	-48 982	-55 641
Platser	25	15	17
Euro/plats	-2 598	-3 265	-3 273

ÄLDREOMSORG	Budget	Bokslut	Bokslut
Nyckeltal	2014	2014	2013
Hemtjänst			
Antal besök	62 000	36 373	46 121
Kostnad	-1 629 112	-1 611 006	-1 586 332
Invånare 75 +	1 009	1 041	1 009
Euro/invånare + 75	-1 615	-1 587	-1 572
Hushåll 75 + med hemtjänst	150	188	152
Hushåll 75+, % med hemtjänst	15	19	15
Trygghetstelefoner			
Antal klienter	130	147	153
Dagverksamhet			
Antal klienter per 31.12	-	33	33
Antal besök	-	2 345	2 313
Kostnad	-	-113 511	-109 314
Euro/besök	-	-57	47
Färdtjänst enligt socialvårdslagen			
Antal klienter	120	146	111
Kostnad	-17 500	-42 236	-26 382
Närståendestöd			
Antal klienter	110	92	96
Kostnad	-484 996	-482 048	-497 686
Euro/klient	-4 409	-5 239	-5 184
Institutionsvård			
Trobergshemmet institution			
Antal platser	66	66	66
Antal vård dygn	22 800	22 503	21 802
Kostnad	-3 929 565	-3 801 959	-4 417 615
Euro/vård dygn	-172	-169	-203
De Gamlas Hem			
Antal platser	-	0	0
Vård dygn	-	0	493
Kostnad	-	0	-113 034
Euro/vård dygn	-	0	-229
Antal platser sammanlagt	66	66	66
Invånare 75 +	1 009	1 041	1 009
Invånare 75 +, % med inst vård	7	7	7
Stadens egna platser	66	66	66
Invånare 75 + % egna platser	7	7	7
Effektiverat serviceboende			
Trobergshemmet effektiverat			
Antal platser korttidsvård	10	10	10
Antal vård dygn	3 200	2 923	3 152
Antal platser effektiverat serv	40	40	40
Antal vård dygn	13 800	14 090	8 622
Kostnad	-2 696 068	-2 950 908	-1 939 639
Euro/vård dygn	-159	-173	-165
Odalgården			
Antal platser	34	34	34
Antal vård dygn, effektiverat	11 000	10 601	10 531
Antal vård dygn lägenheter	1 500	1 640	1 825
Vård dygn sammanlagt	12 500	12 241	12 356
Kostnad	-1 652 511	-1 816 087	-1 783 017
Euro/vård dygn	-132	-148	-144
Linden folkhälsan			
Antal platser	7	3	6
Antal vård dygn	2 500	1 464	2 760
Kostnad	-377 000	-213 518	-379 190
Euro/vård dygn	-151	-146	-137
Antal platser sammanlagt	91	87	90
Invånare 75 +	1 009	1 041	1 009
Invånare 75 +, % effekt serviceb	9	9	9

## Infrastrukturnämnden

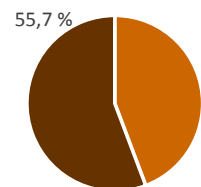


Nämndordförande: Roger Jansson

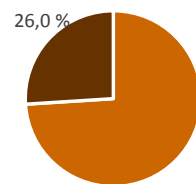
Infrastrukturdirektör: Kai Söderlund

Resultaträkning och investering	Budget	Bokslut	Bokslut
Belopp i euro	2014	2014	2013
<b>RESULTAT</b>			
Verksamhetsintäkter	23 988 250	23 611 772	21 789 024
Försäljningsintäkter	12 629 745	12 937 057	12 623 647
Avgiftsintäkter	44 675	88 653	47 400
Understöd och bidrag	8 137	0	15 710
Tillverkning för eget bruk	156 860	323 330	269 004
Övriga intäkter	1 429 777	1 446 593	1 330 090
Interna verksamhetsintäkter	9 719 055	8 816 140	7 503 174
Verksamhetskostnader	-22 082 203	-21 991 385	-22 780 265
Personalkostnader	-7 051 026	-7 271 117	-7 668 601
Löner och arvoden	-5 481 819	-5 789 625	-6 017 682
Lönebikostnader	-1 569 207	-1 481 492	-1 650 919
Pensionskostnader	-1 202 350	-1 245 998	-1 373 927
Övriga lönebikostnader	-366 857	-235 494	-276 992
Köp av tjänster	-2 706 628	-2 666 708	-3 061 287
Material, förnödenheter och varor	-3 621 996	-3 953 568	-3 097 142
Understöd	-18 527	-19 245	-20 013
Övriga verksamhetskostnader	-329 428	-419 601	-296 693
Interna verksamhetskostnader	-8 354 599	-7 661 146	-8 636 530
Verksamhetsbidrag	1 906 047	1 620 388	-991 242
Driftsbidrag	1 906 047	1 620 388	-991 242
Årsbidrag	1 906 047	1 620 388	-991 242
Planenliga avskrivningar	-5 456 929	-5 278 292	-3 315 405
Extraordinära intäkter	0	0	122 000
Årets resultat	-3 550 882	-3 657 905	-4 184 647
Årets överskott (underskott)	-3 550 882	-3 657 905	-4 184 647
<b>INVESTERING</b>			
Inkomster	35 000	378 409	94 769
Utgifter	-4 838 310	-4 108 425	-6 674 551
S:a investering	-4 803 310	-3 730 017	-6 579 783

Del av verksamhetsintäkter



Del av verksamhetskostnader



Minskad budget på driften: försäljningsintäkter 358.750,00, Avgiftsintäkter 15.000,00, övriga intäkter 25.250,00, interna verksamhetsintäkter 1.084.211,72, köp av tjänster 125.744,89, understöd 1.055,13, interna verksamhetskostnader 949.541,04, avskrivningar 399.907,89.

Ökad budget på driften: understöd o bidrag 8.137,30, personalkostnader 91.101,00, material, förnödenheter och varor 428.692,82, övr. verksamhetskostnader 232.262,39.

Minskad budget på investeringar: inkomster 85.000,00. Ökad budget på investeringar: utgifter 338.310,02.

## Verksamhetsområde och verksamhetsidé

Infrastruktursektorn är indelad i fyra avdelningar: räddningsverket, fastighetsavdelningen, Mariehamns hamn och samhällstekniska avdelningen. Som stöd för verksamheten finns ett kansli innefattande administration, fakturering, budget och ekonomi samt kundservice och information. Sektorns verksamhetsområde inkluderar:

- räddningsverksamhet innefattande operativ räddningstjänst, ambulanssjukvård, förebyggande arbete mot bränder och olyckor, brandskyddsutbildning och befolkningskyddsplanering samt samarbete med stadens frivilliga brandkår och andra kommuner.
- planering, byggande samt drift och underhåll av stadens fastigheter.
- allmänna områden, parker och grönområden och specialobjekt.
- gator, gc-vägar och trottoarer och andra trafikleder samt parkeringsövervakning och kollektivtrafik
- hamnar och kajanläggningar.
- VA-ledningsnät och reningsverk.
- utförande av mätningsförrättningar och förande av fastighetsregister, karthantering samt beredning av ärenden gällande markinköp, försäljning och arrenden.
- underhåll och utveckling av fartyget Pommern i samarbete med Sjöfartsmuseet och andra aktörer.

Under året förbereddes en bolagisering av hamnen och en överföring av Pommerns drift till Sjöfartsmuseet. I detta bokslut ingår bägge verksamheter ännu inom ramen för infrastruktursektorn.

Infrastruktursektorn erbjuder alla mariehamnare och besökare en trygg och välskött stad med en väl fungerande infrastruktur dygnet runt. Sektorn tillhandahåller ändamålsenliga, väl underhållna och energi-effektiva lokaler. Verksamheten bedrivs med hjälp av en samarbetsvillig och kunnig personal i samråd med entreprenörer eller andra aktörer.



Västerhamn och kajområdet.

## Måluppfyllelse drift

Verksamheten inom sektorn bedrevs utgående från av nämnden godkända verksamhetsmål med en relativt god servicenivå. Räddningstjänsten upprätthöll en god utryckningsberedskap. De lokaler sektorn förvaltar var ändamålsenliga, driften sköttes rationellt och arbetet med tillgänglighets- och energifrågorna fortsatte. Ett nytt system med internhyror infördes i syfte att klargöra ansvarsfördelning och lyfta fram de ekonomiska konsekvenserna av stadens fastighetsinnehav. Hamnverksamheten fortsatte i tidigare omfattning, dock så att några större dockningar genomfördes. Arbetet med underhållsplaner fortsatte. Planeringen av docka för Pommern förbereddes genom markundersökningar. Driften av stadens allmänna områden bibehölls på en rimlig nivå trots att åtgärder behövde vidtas för att hålla igen kostnadsutvecklingen på grund av brister i budgetering och överraskande tilläggskostnader under året. Kollektivtrafiken bedrevs i enlighet med tidigare beslutad minskad omfattning och med avgifter.

Sektorn deltog i utredningar kring den kommande samhällsservicereformen på Åland och alternativa former **till samarbete i första hand med landskapsregeringen utreddes. Projektet "Långsiktig avfalls- och energihantering" fortsatte inom ramen för projektet ÅTC Tillväxt. Projektet visar att det är svårt att kunna** motivera en produktion av energi av lokala energikällor genom olika termiska processer. Sektorn levererade ett rent vatten i praktiken utan avbrott och avloppsvattenreningen fungerade bra.

Redan tidigt under året visade resultatprognoserna att det inte fanns förutsättningar för sektorn att klara budgeten, till stor del beroende på budgetposter som inte beaktats i budgeten utan där nämnden erhöll kompensation först i budgeten för år 2015. Ett tilläggsanslag om totalt 775.000 euro beviljades under hösten. Detta belopp täckte inte samtliga ovan nämnda poster men förvaltningen har under året vidtagit åtgärder för att minska kostnadsutvecklingen.

Det ekonomiska resultatet för sektorn är aningen sämre än budgeterat. Det totala driftresultatet för de skattefinansierade verksamheterna visar ett överskott om 173.000 euro i förhållande till budgeten. Av de avgiftsfinansierade verksamheterna visar Mariehamns hamn ett positivt resultat om 1.224.000 euro, vilket är 176.000 euro sämre än budgeterat. Utan en bokförd reservation för kostnader i samband med en förlikning i en rättstvist och regleringsposter som centralt påförts nämnden med anledning av bolagiseringen hade resultatet följt budgeten. Va-verket visar ett positivt resultat om 184.000 euro, vilket dock är 104.000 euro sämre än budgeterat.

Kansliets resultat var betydligt bättre än budgeterat främst tack vare lägre kostnader för köp av tjänster och material. Ett nytt effektivare system för fakturering av parkeringsböter togs i bruk och en upphandling av ett nytt hamnfaktureringsprogram genomfördes.



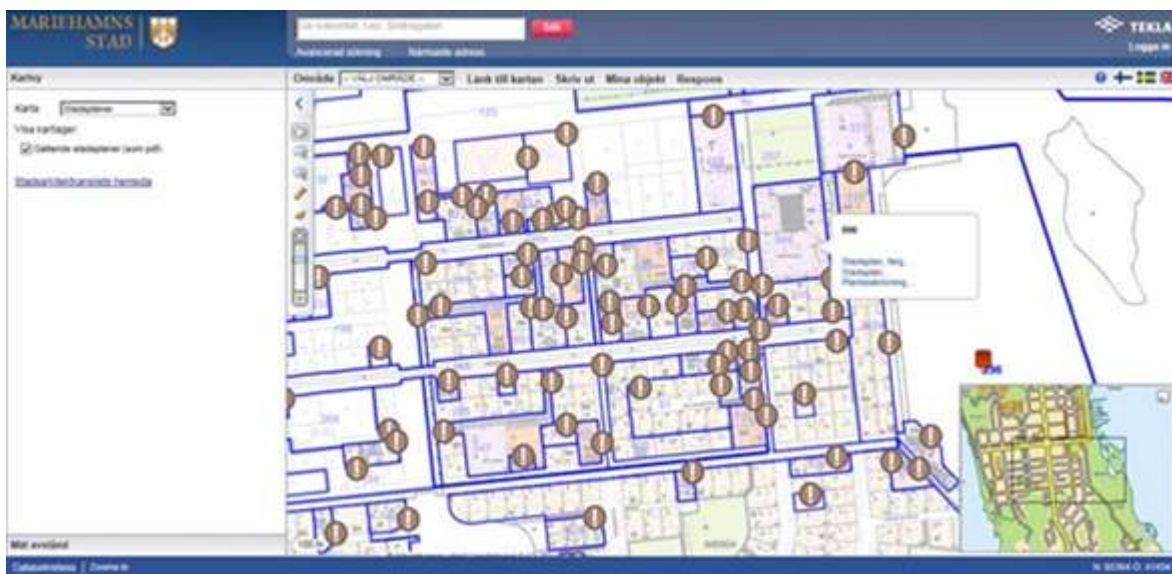
*Personal vid räddningsverket.*

Räddningsverkets resultat följde budgeten. Resultatförbättringen i förhållande till föregående år var betydande, bland annat minskade personalkostnaderna med över 120.000 euro genom vidtagna åtgärder inom ramen för personalresursprojektet. I samarbete med Ålands Hälso- och sjukvård förbereddes en ny akutbilsverksamhet med fältchefsfunktion. Representanter för sektorn deltog i en av landskapsregeringen utsedd arbetsgrupp för en ta fram förslag till en gemensam räddningsmyndighet på Åland men arbetet kunde inte slutföras under året.

Fastighetsavdelningens resultat var bättre än budgeterat främst beroende på minskade personal-, värme- och elkostnader samt genom att vissa driftprojekt flyttades fram för att kompensera ovan nämnda budgetposter som beaktats först år 2015. Utöver ett sextiotal utförda driftprojekt prioriterade avdelningen fortsatta energibesparingsåtgärder och förbättrad tillgänglighet till fastigheterna. Det omfattande arbetet med internhyressystemet blev färdigställt under året.

Mariehamns hamn visade ett betydande överskott, som dock var lägre än budgeterat. Intäkterna från passagerartrafiken blev högre än beräknat samtidigt som också intäkterna från övrig trafik samt förtöjningsavgifter blev aningen högre. Kostnaderna för köp av tjänster överskred däremot budgeten främst beroende på ett större antal underhållsåtgärder än planerat. Personalkostnaderna överskred budgeten beroende på att Viking Lines nya tonnage krävde mera personal och att en planerad effektivisering av personalresurserna inte kunde genomföras. I resultatet ingår också en reservering för en del av de kostnader som hänförs till en entreprenadvist inom ramen för investeringsbudgeten. Arbetet inom avdelningen präglades av beslutet att bolagisera hamnen från och med 2015. Resultatet påverkades negativt av att regleringsposter för personalkostnader, hamnavgifter och fordringar påfördes avdelningen inför den kommande bolagiseringen. Kostnaderna för Pommern var lägre än budgeterat främst på grund av minskad personalstyrka. Samarbetet med Ålands sjöfartsmuseum gällande skötseln av den publika verksamheten för museifartyget Pommern löpte mycket bra.

Staden har för närvarande ett varierat och tillräckligt utbud av lediga tomter i form av 38 egnahemstomter, 12 flerbostadstomter och 3 övriga tomter. Sammanlagt 21 egnahemstomter och 3 övriga tomter är reserverade. Kartor och registeruppgifter fanns tillgängliga via webbläsare på stadens interna nät och en uppdaterad karta med olika lager var tillgänglig på stadens hemsida.



Kartprogrammet Tekla tillgängligt för alla via webbläsare.

Samhällstekniska avdelningens resultat (exklusive VA-verket) var aningen sämre än budgeterat. Kostnaderna för skötseln av Tullarns äng och övriga grönområden ökade bland annat på grund av mer omfattande avverkning av gamla träd än planerat. Kostnaderna för Lilla Holmen var betydligt lägre än tidigare även om resultatet mot budget var dåligt eftersom budgeten baserade sig på att stora delar av underhållet skulle läggas på privata, vilket inte kunde genomföras. Den nya kollektivtrafiken med färre turer och med passageraravgifter fungerade enligt förväntningarna. Kostnaderna för vinterunderhållet underskred budgeten i betydande omfattning i motsats till flera tidigare år med mycket snö. VA-verket visade ett positivt resultat, men ändå ett betydande underskott i förhållande till budget. Lägre intäkter för vattentjänster inom det egna verksamhetsområdet kompenseras delvis av ökade intäkter från samarbetskommunerna. Lotsbroverkets reningsresultat uppfyllde miljötillståndets höga krav med en god marginal. Belastningen i förhållande till den dimensionerade reningskapaciteten varierade mellan 86 % och 93 % beroende på jämförelsetal. Andelen läckvatten i staden var cirka 19 % medan det i kommunernas och Ålands Vatten Ab:s sammanhängande distributionsnät var cirka 24 %.

## Nyckeltal

Nyckeltal	Budget 2014	Bokslut 2014	Bokslut 2013
<b>FASTIGHETSFÖRVALTNINGEN</b>			
Väningsyta / invånare	7,60	7,58	7,65
Investeringar / invånare	86,45	60,00	92,00
Driftkostnader / invånare	303	258	315
Väningsyta / elev i skolorna	20	20	20
Lokalkostnad / elev	898	866	899
Lokalkostnad / m <sup>2</sup>	51,80	43,70	45,00
Värmekostnad / m <sup>2</sup>	5,75	4,45	4,97
Elkostnad / m <sup>2</sup>	6,40	4,70	5,09
<b>SAMHÄLLSTEKNISK SERVICE</b>			
<b>Markavdelningen</b>			
Gator m <sup>2</sup>	640 000	641 127	640 102
<b>Vinterunderhåll €</b>	202 000	86 199	287 291
driftkostnad / invånare	18	8	25
<b>Gatuunderhåll €</b>	899 798	849 057	749 195
driftkostnad / invånare	79	74	66
<b>Gång/cykel/trottoar €</b>	144 057	107 626	142 336
driftkostnad / invånare	13	9	13
<b>Parker €</b>	579 081	498 716	566 656
driftkostnad / invånare	51	44	50
<b>Övriga grönområden €</b>	171 128	236 105	226 645
driftkostnad / invånare	15	21	20
<b>Badplatser €</b>	63 797	80 028	76 823
driftkostnad / invånare	5	7	7
<b>Gatubelysning €</b>	305 000	334 770	374 115
Energiförbrukning kWh	1 700 000	1 793 468	1 965 058
<b>Energikostnad €</b>	170 000	220 224	212 186
Antal belysningspunkter	4 476	4 511	4 604
Kostnad / invånare	27	29	33
<b>Stadsbussen €</b>	360 068	327 221	549 115
Kostnad / invånare	32	29	48
Antal passagerare	200 000	64 189	165 330
Antal parkeringsbot	5 000	3 460	4 328
<b>Vattenverket</b>			
Antal abonnenter	2 600	2 600	2 560
därav storförbrukare	90	90	90
Inköpt vattenmängd m <sup>3</sup>	1 030 000	1 063 051	1 107 800
Svinn m <sup>3</sup>	190 000	251 667	279 000
Inköpskostnad/m <sup>3</sup> , exkl. moms	0,93	0,92	0,90
Intäkt per m <sup>3</sup> , exkl. moms	1,88	1,88	1,81
Såld vattenmängd m <sup>3</sup>	840 000	811 384	827 803
Såld vattenmängd totalt per invånare, m <sup>3</sup>	74	71	73
<b>Avloppsverket</b>			
Anslutna abonnenter, Lemland	220	220	253
Anslutna abonnenter, Jomala	740	740	800
Antal abonnenter, staden	2 500	2 500	2 488
Avloppsvattenmängd totalt m <sup>3</sup>	1 485 000	1 433 509	1 473 786
<b>RÄDDNINGSVERKET</b>			
Antal larm	3 100	2 856	2 774
Räddningstjänstuppdr.	400	447	353
Ambulansutryckningar	2 700	2 409	2 421
Antaldubbla ambulanslarm	-	440	389
Antal trippla ambulanslarm	-	61	33
Antal brandsyner	-	0	490
Nettointäkt/-kostnad per invånare	-248	0	-115
<b>Strandnäs FBK</b>			
Antal larm	-	0	86
Manskap per larm (medeltal)	-	0	7
Antal övningar	-	0	43
Deltagare per övning	-	0	14
<b>Utbildningsverksamheten</b>			
Kursdeltagare (totalt)	1 800	1 834	1 376
Antalet utbildningsdagar (totalt)	190	135	127
Antal sjöfartskurser	-	36	38
Antal övriga brandskyddskurser	-	52	32
Antal kurser i sjukvård	-	49	42

Fastighetsavdelningen RESULTATRÄKNING Belopp i euro	Budget 2014	Bokslut 2014	Bokslut 2013
Omsättning	325 185,92	309 597,01	146 950,44
Tillverkning för eget bruk	25 980,76	15 620,22	15 715,32
Övriga rörelseintäkter	5 664 586,28	5 616 486,19	3 127 548,53
Material och tjänster			
Material, förnödenheter och varor	-775 046,27	-958 166,13	-694 865,71
Köp av tjänster	-1 385 487,00	-1 230 641,63	-1 623 331,11
Material och tjänster totalt	-2 160 533,27	-2 188 807,76	-2 318 196,82
Personalkostnader			
Löner och arvoden	-376 374,00	-353 572,13	-424 436,94
Lönebikostnader			
Pensionskostnader	-81 964,00	-76 897,45	-93 433,91
Övriga lönebikostnader	-25 710,00	-19 618,01	-24 078,94
Personalkostnader totalt	-484 048,00	-450 087,59	-541 949,79
Avskrivningar enligt plan	-2 067 681,72	-2 036 630,45	-252 249,91
Övriga rörelsekostnader	-303 039,17	-225 172,74	-220 191,15
Rörelseöverskott (-underskott)	1 000 450,80	1 041 004,88	-42 373,38
Finansiella intäkter och kostnader			
Till kommunen betalda räntekostnader	-986 562,12	-951 306,85	-139 950,00
Övriga finansiella kostnader	-92 733,00	-92 733,00	-92 147,12
Finansiella intäkter och kostnader totalt	-1 079 295,12	-1 044 039,85	-232 097,12
Överskott (underskott) före extraordinära poster	-78 844,32	-3 034,97	-274 470,50
Extraordinära intäkter och kostnader	0,00	0,00	0,00
Överskott (underskott) före reserver	-78 844,32	-3 034,97	-274 470,50
Förändring av reserver	0,00	0,00	0,00
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	-78 844,32	-3 034,97	-274 470,50
Investering			
Investeringsinkomster	0,00	-11 045,62	45 156,32
Investeringsutgifter	-801 161,02	-700 018,22	-1 043 973,54
Investeringsnetto	-801 161,02	-711 063,84	-998 817,22



Fastighetsavdelningen BALANSRÄKNING Belopp i euro per 31.12	Bokslut 2014	Bokslut 2013
AKTIVA		
BESTÅENDE AKTIVA		
Immateriella tillgångar		
Övriga utgifter med lång verkningstid	19 556,94	0,00
Materiella tillgångar		
Byggnader	46 744 898,55	47 008 734,07
Fasta konstruktioner och anläggningar	205 766,38	31 191,45
Övriga materiella tillgångar	595 111,62	52 307,18
Pågående nyanläggningar	303 735,16	55 315,98
Placeringar		
Övriga fordringar	360 258,98	348 382,39
S:A BESTÅENDE AKTIVA	48 229 327,63	47 495 931,07
RÖRLIGA AKTIVA		
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	52 609,16	60 756,46
Övriga fordringar	85 969,86	46 072,65
S:A RÖRLIGA AKTIVA	138 579,02	106 829,11
AKTIVA TOTALT	48 367 906,65	47 602 760,18
PASSIVA		
EGET KAPITAL		
Grundkapital	-37 093 099,58	-37 093 099,58
Tidigare års över/underskott	998 654,67	724 184,17
Årets resultat	3 034,97	274 470,50
S:A EGET KAPITAL	-36 091 409,94	-36 094 444,91
FRÄMMANDE KAPITAL		
Kortfristigt		
Lån från kommunen	-11 819 538,43	-11 118 376,68
Leverantörsskulder	-357 882,58	-294 345,90
Övriga skulder	-15 646,44	-8 069,97
Resultatregleringar	-83 429,26	-87 522,72
S:A FRÄMMANDE KAPITAL	-12 276 496,71	-11 508 315,27
PASSIVA TOTALT	-48 367 906,65	-47 602 760,18

VA-Verket RESULTATRÄKNING Belopp i euro	Budget 2014	Bokslut 2014	Bokslut 2013
Omsättning	4 222 040,03	4 194 236,36	4 127 595,44
Tillverkning för eget bruk	69 279,20	95 295,25	52 827,76
Övriga rörelseintäkter	52 467,37	77 054,71	56 850,93
Material och tjänster			
Material, förnödenheter och varor	-1 362 665,15	-1 496 133,07	-1 319 845,80
Köp av tjänster	-717 151,13	-643 071,09	-935 575,65
Personalkostnader			
Löner och arvoden	-539 940,00	-602 437,41	-654 811,25
Lönebikostnader			
Pensionskostnader	-116 485,00	-130 834,26	-143 602,73
Övriga lönebikostnader	-36 312,00	-33 430,08	-36 895,55
Avskrivningar enligt plan	-778 164,36	-764 708,07	-714 865,82
Övriga rörelsekostnader	-62 802,99	-70 151,86	-42 567,36
Rörelseöverskott (-underskott)	730 265,97	625 820,48	389 109,97
Finansiella intäkter och kostnader			
Till kommunen betalda räntekostnader	-123 971,00	-121 184,79	-123 970,99
Ersättning för grundkapitalet	-318 198,00	-320 984,25	-318 198,00
Överskott (underskott) före extraordinära poster	288 096,97	183 651,44	-53 059,02
Extraordinära intäkter och kostnader	0,00	0,00	0,00
Överskott (underskott) före reserver	288 096,97	183 651,44	-53 059,02
Förändring av reserver	0,00	0,00	0,00
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	288 096,97	183 651,44	-53 059,02
Investering			
Investeringsinkomster	0,00	39 560,73	12 576,56
Investeringsutgifter	-958 000,00	-1 088 520,48	-1 271 665,64
Investeringsnetto	-958 000,00	-1 048 959,75	-1 259 089,08

VA-Verket BALANSRÄKNING Belopp i euro per 31.12	Bokslut 2014	Bokslut 2013
<b>AKTIVA</b>		
<b>BESTÅENDE AKTIVA</b>		
Materiella tillgångar		
Byggnader	3 095 343,46	3 199 562,43
Fasta konstruktioner och anläggningar	11 140 103,14	10 561 283,21
Maskiner och inventarier	468 732,38	365 608,68
Övriga materiella tillgångar	0,00	7 929,65
Pågående nyanläggningar	64 616,38	358 089,36
S:A BESTÅENDE AKTIVA	14 768 795,36	14 492 473,33
<b>RÖRLIGA AKTIVA</b>		
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	1 069 370,65	1 169 300,47
Övriga fordringar	-159 088,47	-199 665,64
S:A RÖRLIGA AKTIVA	910 282,18	969 634,83
<b>SUMMA AKTIVA</b>	<b>15 679 077,54</b>	<b>15 462 108,16</b>
<b>PASSIVA</b>		
<b>EGET KAPITAL</b>		
Grundkapital	-7 954 938,13	-7 954 938,13
Tidigare års över/underskott	-1 537 812,14	-1 598 800,81
Årets resultat	-183 651,44	53 059,02
S:A EGET KAPITAL	-9 676 401,71	-9 500 679,92
<b>FRÄMMANDE KAPITAL</b>		
Kortfristigt		
Lån från kommunen	-5 633 173,88	-5 597 688,65
Erhållna förskott	0,00	-9 325,01
Leverantörsskulder	-254 980,29	-254 350,46
Övriga skulder	-32 839,13	-12 691,30
Resultatregleringar	-81 682,53	-87 372,82
S:A FRÄMMANDE KAPITAL	-6 002 675,83	-5 961 428,24
<b>SUMMA PASSIVA</b>	<b>-15 679 077,54</b>	<b>-15 462 108,16</b>
<b>FINANSIERINGSANALYS</b>		
<b>Belopp i euro</b>	<b>Bokslut 2014</b>	<b>Bokslut 2013</b>
<b>Kassaflödet i verksamheten</b>		
Rörelseöverskott	625 820,48	389 109,97
Avskrivningar	764 708,07	714 865,82
Finansiella intäkter och kostnader	-442 169,04	-442 168,99
Rättelseposter till internt tillförda medel		
	948 359,51	661 806,80
<b>Investeringarnas kassaflöde</b>		
Investeringsutgifter	-1 088 520,48	-1 271 665,64
Finansieringsandelar för investeringar	39 560,73	12 576,56
	-1 048 959,75	-1 259 089,08
<b>Finansieringens kassaflöde</b>		
Förändringar i lånebeståndet		
Ökning/minskning av kortfristiga lån från kommunen	35 485,23	638 846,68
Övriga förändringar av likviditeten		
Förändringar av fordringar på övriga	59 352,65	-128 098,18
Förändringar av räntefria skulder till övriga	5 762,36	86 533,78
	100 600,24	597 282,28
<b>Förändring av likvida medel</b>	<b>0,00</b>	<b>0,00</b>
Likvida medel 31.12	0,00	0,00
Likvida medel 01.01	0,00	0,00
Förändring	0,00	0,00

Hamnverket RESULTATRÄKNING Belopp i euro	Budget 2014	Bokslut 2014	Bokslut 2013
Omsättning	7 437 311,00	7 697 176,35	7 534 926,66
Övriga rörelseintäkter	124 961,00	77 068,78	69 512,76
Material och tjänster			
Material, förnödenheter och varor	-328 723,72	-395 598,97	-400 988,26
Köp av tjänster	-1 434 460,07	-1 467 265,13	-1 391 653,10
Personalkostnader			
Löner och arvoden	-941 066,00	-1 105 011,88	-1 059 782,98
Lönebikostnader			
Pensionskostnader	-198 116,00	-223 049,43	-235 037,45
Övriga lönebikostnader	-62 118,00	-57 423,48	-60 568,94
Avskrivningar enligt plan	-1 650 796,80	-1 598 490,39	-1 432 285,26
Övriga rörelsekostnader	-253 259,96	-381 432,91	-247 830,05
Rörelseöverskott (-underskott)	2 693 731,45	2 545 972,94	2 776 293,38
Finansiella intäkter och kostnader			
Ränteintäkter	97 884,00	97 884,00	97 884,00
Till kommunen betalda räntekostnader	-6 284,16	-4 345,96	-5 058,98
Ersättning för grundkapitalet	-1 572 368,00	-1 572 368,04	-1 572 368,01
Överskott (underskott) före extraordinära poster	1 212 963,29	1 067 142,94	1 296 750,39
Extraordinära intäkter och kostnader	0,00	0,00	122 000,00
Överskott (underskott) före reserver	1 212 963,29	1 067 142,94	1 418 750,39
Förändring av reserver	0,00	0,00	0,00
Räkenskapsperiodens överskott (underskott)	1 212 963,29	1 067 142,94	1 418 750,39

Hamnverket FINANSIERINGSANALYS Belopp i euro	*Bokslut 2014	Bokslut 2013
Kassaflödet i verksamheten		
Rörelseöverskott	2 545 972,94	2 776 293,38
Avskrivningar	1 598 490,39	1 432 285,26
Finansiella intäkter och kostnader	-1 478 830,00	-1 479 542,99
Extra ordinära poster	0,00	122 000,00
	2 665 633,33	2 851 035,65
Investeringskassaflöde		
Investeringsutgifter	-1 377 711,97	-2 664 313,98
Finansieringsandelar för investeringar	307 052,00	0,00
	-1 070 659,97	-2 664 313,98
Förändringar i eget kapital	0,00	0,00
Finansieringskassaflöde		
Förändringar i utlåningen		
Ökning/minskning i lånefordringar på kommunen	-2 143 163,87	1 231 091,40
Övriga förändringar av likviditeten		
Förändringar av fordringar på övriga	143 044,17	152 435,70
Förändringar av räntefria skulder till övriga	406 826,34	-1 570 248,77
	-1 593 293,36	-186 721,67
Förändring av likvida medel	1 680,00	0,00
Likvida medel 31.12	1 680,00	0,00
Likvida medel 01.01	0,00	0,00
Förändring	1 680,00	0,00

Hamnverket BALANSRÄKNING Belopp i euro per 31.12	*Bokslut 2014	Bokslut 2013
<b>AKTIVA</b>		
<b>BESTÅENDE AKTIVA</b>		
Materiella tillgångar		
Byggnader	9 829 053,68	7 202 262,64
Fasta konstruktioner och anläggningar	12 566 083,36	13 502 220,41
Maskiner och inventarier	268 516,39	330 849,53
Pågående nyanläggningar	44 283,11	2 200 434,38
S:a materiella tillgångar	22 707 936,54	23 235 766,96
Placeringar		
Övriga fordringar	24 175,33	24 175,33
S:a placeringar	24 175,33	24 175,33
S:A BESTÅENDE AKTIVA	22 732 111,87	23 259 942,29
<b>RÖRLIGA AKTIVA</b>		
Fordringar		
Långfristiga fordringar		
Fordringar på kommunen	7 437 667,21	5 294 503,34
S:a långfristiga fordringar	7 437 667,21	5 294 503,34
Kortfristiga fordringar		
Kundfordringar	586 777,86	540 953,99
Övriga fordringar	49 798,27	17 916,69
Resultatregleringar	3 323,58	224 073,20
S:a kortfristiga fordringar	639 899,71	782 943,88
Kassa	1 680,00	0,00
S:A RÖRLIGA AKTIVA	8 079 246,92	6 077 447,22
<b>SUMMA AKTIVA</b>	<b>30 811 358,79</b>	<b>29 337 389,51</b>
<b>PASSIVA</b>		
<b>EGET KAPITAL</b>		
Grundkapital	-10 482 452,98	-10 482 452,98
Tidigare års över/underskott	-17 560 949,66	-16 142 199,27
Årets resultat	-1 067 142,94	-1 418 750,39
S:A EGET KAPITAL	-29 110 545,58	-28 043 402,64
<b>FRÄMMANDE KAPITAL</b>		
Långfristigt		
Resultatregleringar	-521 428,55	-782 142,84
S:a långfristigt	-521 428,55	-782 142,84
Kortfristigt		
Leverantörsskulder	-136 698,86	-88 399,32
Övriga skulder	-32 732,18	-18 262,22
Resultatregleringar	-1 009 953,62	-405 182,49
S:a kortfristigt	-1 179 384,66	-511 844,03
S:A FRÄMMANDE KAPITAL	-1 700 813,21	-1 293 986,87
<b>SUMMA PASSIVA</b>	<b>-30 811 358,79</b>	<b>-29 337 389,51</b>

\*Balansräkning och finansieringsanalys är upprättade före hamnens bolagisering den 31.12.2014.

## Måluppfyllelse investering

Utöver ordinarie investeringsanslag hade nämnden tillgång till obrukade budgetmedel från föregående år. Budgeten minskades i slutet av året med en summa som motsvarar återstående kostnadsandel för projekt som inte kunde slutföras och fortsatte under följande år, cirka 700.000 euro.

Utöver större planerade underhållsåtgärder pågick en ombyggnad av kontorsutrymmen i Idrottsgården till ett daghem med två avdelningar. Projektet blev klart strax efter årsskiftet. Projekteringen av Övernäs skola fortsatte under ledning av en separat kommitté med eget budgetansvar. Byggnadsarbetena beräknas inledas sommaren 2015.

En ny landgång till kaj 4 och en ny pollare till kaj 6 färdigställdes. Uppsnyggningen av Vikingterminalen fortsatte. En långdragen tvist med entreprenören för utbyggnad av matargångar till kaj 6 fortsatte och kunde inte avgöras under året. I resultatet ingår dock en reservering för utgifter som en komplettering till tidigare bokförda utgifter. På Pommern utfördes endast mindre reparationsarbeten. Huvuddäckets läckor reparerades i den utsträckning det var möjligt innan huvuddäcket byts.

I centrum genomfördes en upprustning av Torggatan med urbana möbler i samråd med näringslivet, fastighetsägare och landskapsregeringen. Stadshusparkens belysning förnyades. En utbyggnad av kommunalteknik för att möjliggöra fortsatt bostadsexploatering vid Lotsgatan genomfördes. Stadens lekparker förnyades för att uppfylla dagens säkerhetskrav. Kombinerade VA- och gatusaneringar gjordes vid Neptunigatan och Norragatan. Under verksamhetsåret sanerades cirka 0,5 km VA-ledningar. Nya VA-ledningar byggdes cirka 0,5 km och nya dagvattenledningar cirka 0,9 km.

Projekt nummer	Investering	Grundbudget 2014	Ändr. i budget 2014	Budget eft. ändr. 2014	Bokslut 2014	Avvik. Bud/bok 2014
	<b>Totalt</b>	-4 380 000	-423 310	-4 803 310	-3 730 017	1 073 293
10010	Konstinvestering 1%	0	-83 345	-83 345	0	83 345
46001	Pommern landskapsbidrag	120 000	-120 000	0	0	0
46113	Skansarna	-60 000	60 000	0	0	0
46210	Huvuddäck	-20 000	7 283	-12 717	-12 717	0
46250	Backen	0	-13 674	-13 674	-11 067	2 607
46404	Mellandäck	0	-1 508	-1 508	-1 508	0
46504	Projektering av torrdocka	-100 000	100 000	0	0	0
46505	Lastluckorna	-40 000	40 000	0	0	0
46506	Skrov och konstruktioner	-70 000	70 000	0	0	0
50028	Ångbåtsbryggan	0	-25 000	-25 000	-24 823	177
50030	Skravvägen	0	-20 000	-20 000	-13 316	6 684
50032	Sjöpromenaden belysning	0	-10 000	-10 000	-3 472	6 528
50033	Stadshusparken, belysning	0	-40 000	-40 000	-63 359	-23 359
50040	Lotsgatan - hamnen	-235 000	-90 000	-325 000	-281 624	43 376
50042	Neptunig., södrag-storagatan	-110 000	0	-110 000	-126 996	-16 996
50044	Norrag., neptunig. västerut	-160 000	5 000	-155 000	-215 658	-60 658
50116	Torggatan, urbana möbler	0	-35 000	-35 000	-55 025	-20 025
50182	Upprustning av lekparker	-50 000	-30 000	-80 000	-98 989	-18 989
50249	Gc-vägar och gångstigar	-50 000	47 250	-2 750	0	2 750
50256	Storgården	0	-55 000	-55 000	-52 337	2 663
50260	Nedfart hamnen och gc-väg	0	0	0	-7 627	-7 627
50717	Byte av kvicksilverlampor	-30 000	0	-30 000	-29 336	664
50727	Södra horelli	0	-118 000	-118 000	-137 693	-19 693
50729	Renovering av parker	0	0	0	-1 839	-1 839
50815	Eldriven servicebil	0	0	0	5 842	5 842
51003	Kopieringsmaskin	-30 000	0	-30 000	-7 785	22 215
52014	Grasklippare	0	0	0	-11 000	-11 000
52032	Fyrhjulning med vagn	0	-30 000	-30 000	-30 368	-368
59105	Korrvik-horelli pumpstatio	0	-30 000	-30 000	-93 407	-63 407
59108	Dagvattenutfall slemmern	0	0	0	-2 265	-2 265
59999	Grundförbättringar enligt lista	-280 000	225 000	-55 000	0	55 000

Projekt nummer	Investering	Grundbudget 2014	Ändr. i budget 2014	Budget eft. ändr. 2014	Bokslut 2014	Avvik. Bud/bok 2014
60037	Övernäs skola om- och tillbyggnad	0	-5 316	-5 316	0	5 316
60043	Uncan, värmeväxlare	0	0	0	-1 925	-1 925
60047	Ytternäs Im, ventilation o tak	0	0	0	-1 103	-1 103
60048	Ombyggnad daghem	-500 000	100 000	-400 000	-366 889	33 111
60049	Tallbacken, bergvärme	-50 000	0	-50 000	-45 486	4 514
60051	Strandnäs södra, köksutrustning	-100 000	0	-100 000	-149 971	-49 971
60052	Strandnäs södra, detektorer	-25 000	22 000	-3 000	-4 604	-1 604
60053	Strandnäs södra, undertak	-10 000	0	-10 000	-4 929	5 071
60054	Övernäs skola, vvs-proj. b	-30 000	0	-30 000	-23 693	6 307
60055	Ytternäs skola, golvbeläggning	-25 000	0	-25 000	-31 589	-6 589
60056	Flaggskeppet, ny lekutrustning	-40 000	0	-40 000	-25 862	14 138
60057	Blåkråkan, fasadmålning	-20 000	0	-20 000	-8 256	11 744
60059	Brandlarm, väktars	-20 000	0	-20 000	-21 318	-1 318
60061	Övernäs skola, klätterställning	0	-20 000	-20 000	-13 889	6 111
60280	Trobergshemmet, nybyggnad	0	0	0	-505	-505
60331	Sh, förbättring av inomhusklimat	0	-10 000	-10 000	0	10 000
60408	Magasin, tullarns ång	0	0	0	-11 046	-11 046
60x09	Övernäs skola, klätterstäl	-20 000	20 000	0	0	0
70519	Ttallvägen	0	0	0	-411	-411
70539	Bolstavägen	0	0	0	-435	-435
70577	Ångbåtsbryggan, avlopp	0	0	0	-2 376	-2 376
70598	Fjärrövervakning, pumpstation	-30 000	20 000	-10 000	-20 735	-10 735
70599	Lotsbro, gasmotor	-120 000	52 000	-68 000	-33 248	34 752
70619	Avstängningsventiler	0	0	0	-859	-859
70667	Lotsgatan, dagvatten	0	0	0	-3 474	-3 474
70668	Brunnar, ventiler, lednings	-100 000	0	-100 000	-149 822	-49 822
70669	Systemutrustning läcksökning	-40 000	20 000	-20 000	-31 368	-11 368
70700	V utfart sagulins norrut	-150 000	-20 000	-170 000	-165 684	4 316
70701	Grantorpsvägen	-80 000	0	-80 000	-77 032	2 968
70702	Jägargr-mästargr genom tom	-80 000	80 000	0	-20	-20
70703	Lotsbroverket, slamvärmväxlare	0	-30 000	-30 000	-10 599	19 401
70704	Lotsbroverket, taktäckning	0	-60 000	-60 000	-45 929	14 071
70705	Mariefundsvägen	0	-35 000	-35 000	-19 057	15 943
75500	Vattenmätare	-100 000	0	-100 000	-105 002	-5 002
81341	Säkerhetsregler	-40 000	-20 000	-60 000	-15 637	44 363
81369	Landgångar kaj 6	0	-300 000	-300 000	-48 000	252 000
81373	Reparation raserad landgång	-200 000	0	-200 000	-366 767	-166 767
81374	Styrenheter landgångar	-65 000	40 000	-25 000	0	25 000
81375	Pollare, kaj 6	0	-40 000	-40 000	-66 400	-26 400
81430	Infosystem Vikingterminalen	-55 000	55 000	0	0	0
81431	Renovering Vikinterterminalen	-70 000	-90 000	-160 000	-174 540	-14 540
81435	Land och matargångar kaj 6	0	0	0	-276 500	-276 500
81438	Breddning nerfart	0	-155 000	-155 000	0	155 000
81440	Väning 3, Vikingterminalen	-600 000	0	-600 000	-46 719	553 281
81441	Boardingkontroll	-120 000	0	-120 000	0	120 000
81442	Underhåll pontonen alex	-100 000	100 000	0	0	0
81443	Reparation av kaje	-325 000	70 000	-255 000	-50 805	204 195
81521	Reparation av småbåtshamnar	-120 000	0	-120 000	0	120 000
82506	Silja serenade-skada	0	-70 000	-70 000	0	70 000
83118	Andningsskydd	0	-10 000	-10 000	-11 000	-1 000
83120	Grundförbättringar enligt lista	-10 000	10 000	0	0	0
83137	Lastväxlare	-20 000	20 000	0	0	0
83141	Räddningsutrustning	0	-20 000	-20 000	-20 161	-161

## Förtroende valda i nämnder 2014

### Stadsutvecklingsnämnden

Ordförande	Donny Isaksson
Vice ordförande	Peter Enberg
Ledamöter	Yvonne Aspholm Marita Karlsson Pia Karlsson Rauli Lehtinen Tom Forsbom

### Byggnadsnämnden

Ordförande	Lotta Wickström-Johansson
Vice ordförande	Viktor Dahlén
Ledamöter	Monica Grunér Clas-Folke Hansen Dan Sagulin

### Bildningsnämnden

Ordförande	Christian Nordas
Vice ordförande	Henrik Boström
Ledamöter	Eva Ekström-Andersen Axel Jonsson Anneli Karlberg Mats Boman Viveka Landgårds Siv Forsbom

### Kultur- och fritidsnämnden

Ordförande	Mogens Lindén
Vice ordförande	Pia Aarnio
Ledamöter	Bertel Sund Maria Antman Lillan Holmberg Anita Husell-Karlström Robert Liewendahl

### Socialnämnden

Ordförande	Barbro Sundback
Vice ordförande	Ulf-Peter Westmark
Ledamöter	Dennis Björk Jessica Eckerman-Hartvik Annika Eriksson Igge Holmberg Inga-Britt Fagerholm Clas Öfverström

### Infrastrukturnämnden

Ordförande	Roger Jansson
Vice ordförande	Ulla Andersson
Ledamöter	Ann Gottberg Anders Holmberg Harry Karlsson Tuula Mattsson Jörgen Pettersson Christina von Hertzen



## Redogörelse över hur kommunens interna tillsyn har ordnats

lakttagande av bestämmelser, föreskrifter och beslut

Kommunens organisation finns fastslagen i förvaltningsstadga, instruktion samt i budget och bokslut. Anslagsansvarig och godkännare för och inom respektive resultat- och balansräkningsenhet följer förvaltningsstadgan och finns närmare specificerad i godkännanderättslistan. I förvaltningsstadgan finns även angivet förvaltningschefernas befogenheter och åligganden. Tjänsteinnehavare med beslutanderätt är skyldig att, i löpande nummerordning, föra förteckning över fattade tjänstemannabeslut. Nämnd, motsvarande organ eller stadsstyrelsen har tagit del av besluten.

Uppnående av mål, tillsyn över användningen av tillgångar, kompetent och tillförlitlig bedömning av lönsamheten

Stadsfullmäktige har godkänt rambudgetering med nettoanslag för driften. Uppföljning av användningen av budgeterade medel, sker kontinuerligt i nämnd eller motsvarande organ. Två tertialuppföljningar behandlas i stadsstyrelsen och delges stadsfullmäktige. För stadsstyrelse/-fullmäktige presenteras hela årets verksamhet i bokslut och verksamhetsberättelse. I verksamhetsberättelsen klargörs även hur verksamhetsidéer och målsättningar uppfyllts.

Finanschefen har fattat beslut om användarrätten till kommunens bankkonton. Vid årsskiftet beställs verifierade saldobesked från respektive bank.

Registrering av leverantörsfakturor samt övriga betalningar sker centralt på finanskansliet.

Hela betalningsrutinen kan inte genomföras av en och samma person. Ansvarig för en betalningsrutin kan inte registrera leverantörsfakturor.

Ordnande av riskhantering

Risker i anslutning till verksamhet, investeringar och finansiering bärs i regel av kommunen. Ekonomiska risker (såsom minskade samfundsskatteintäkter, lånebördan), strategiska risker (såsom finansierings- och borgensåtaganden för bostadsbyggande, näringslivsfrågor), skaderisker (såsom eldsvåda, vattenläckage, andra olyckor) samt verksamhetsrisker (såsom tillräcklig och behörig personal) har vid behov beaktats av behörig instans.

Finansieringsriskerna har reducerats genom att finanskansliet följer regelbundet kommunens penningströmmar och likviditet.

Kommunens likviditet har varierat. Penningmedel har inte placerats under året. Ny upplåning med 3.2 milj. euro har skett under året. Rapport över skatteintäkter, lånesaldon samt kassamedel har under året delgivits stadsstyrelsen och stadsfullmäktige.

Egendomsriskerna och verksamhetsansvaret har minimerats genom försäkringar.

Datariskerna hanteras kommunen genom väl skyddat nätverk och personliga lösenord. Backup görs kontinuerligt av IT-avdelningen med regelbundna kontroller.

Tillsyn av anskaffning, överlåtelse och skötsel av tillgångar

Investeringarna samt förvaltningarnas driftsupphandlingar i enlighet med stadens upphandlingsanvisningar faller under nämnd eller motsvarande organs ansvarsområde. I enlighet med förvaltningsstadgan och stadsstyrelsens beslut har förvaltningsgemensam upphandling genomförts av stadens upphandlingsledare och upphandlingsgrupp i samarbete med intern expertis inom respektive produkt- och ämnesområde.

Infrastrukturnämnden ansvarar för skötseln av de kommunala fastigheter som ingår i internhyressystemet.

Avtal

Kommunens avtal finns samlat i mappar och förvaras i brandsäkert arkiv. Det finns en numrerad innehållsförteckning.

Uppföljning av avtalsvillkor och -preskribering åligger respektive tjänsteman. Avtal som löper över budgetåret beslutas i enlighet med förvaltningsstadga och instruktion.

#### Bedömning av hur den interna revisionen är ordnad

Stadsstyrelsen ansvarar för ordnandet av den interna övervakningen och utfärdar vid behov direktiv för denna övervakning.

Den interna revisionen sköts i första hand som respektive förvaltningschefs ansvarsområde.

#### Säkerställande av den interna kontrollen i koncernen

Varje juridiskt enskilt koncernsamfund i Mariehamns stads koncern har egen revision. I enlighet med förvaltningsstadgan är det stadsdirektören som ansvarar för koncernstyrningen om inte stadsstyrelsen i enskilda fall beslutar annat. Stadsfullmäktige utser stämmorepresentanter och stadsstyrelsen styr via sitt direktiv till Mariehamns stads representanter vid bolagsstämmor. Under året och i enlighet med stadens fastställda koncerndirektiv har stadsstyrelsen gett instruktioner och anvisningar till stadens företrädare i olika samfunds förvaltningsorgan om hur staden skall ställa sig till de aktuella frågor som behandlats.

Stadsstyrelsen fattar med stöd av stadens ägande och bestämmanderätt beslut om vilka upplysningar de olika samfunden skall ge staden om sin verksamhet och sin ekonomiska ställning. Samtliga koncernbolag har redovisat reviderade bokslut för år 2014.

## Bokslutsnoter

Noter angående tillämpade bokslutsprinciper

Värderingsprinciper och värderingsmetoder samt periodiseringsprinciper och periodiseringsmetoder som har följts vid upprättandet av bokslutet:

Bestående aktiva

Materiella och immateriella tillgångar bland bestående aktiva har upptagits i balansräkningen enligt anskaffningsutgift minskad med avskrivningar enligt plan och med finansieringsandelar för investeringsutgifter. Planavskrivningarna har beräknats utgående från en på förhand upprättad avskrivningsplan.

Placeringar

Placeringar bland bestående aktiva har upptagits i balansräkningen till anskaffningsutgift eller lägre värde. Grunden för värderingen utgörs av de sannolika framtida inkomster som sammanhänger med tillgången eller dess värde för produktionen av tjänster.

Poster av placeringskaraktär bland bestående aktiva har upptagits i balansräkningen enligt anskaffningsutgift eller till sannolikt lägre överlåtelsepris.

Omsättningstillgångar

Omsättningstillgångarna har upptagits i balansräkningen enligt FIFO-princip till beloppet för anskaffningsutgiften eller till beloppet för den sannolika anskaffningsutgiften om den är lägre eller till beloppet för det lägre sannolika överlåtelsepriset om det är lägre.

Finansieringstillgångar

Fordringarna har upptagits i balansräkningen till nominellt värde eller till sannolikt värde om detta är lägre. Finansiella värdepapper har upptagits i balansräkningen till anskaffningsutgift eller till sannolikt överlåtelsepris om detta är lägre.

Hantering av understöd

Finansiella understöd för anskaffning av materiella tillgångar bland bestående aktiva har upptagits som minskningar av anskaffningsutgiften för ifrågavarande tillgång.

Poster i utländsk valuta

Stadens valutakonto och stadens utländska leverantörsskulder har omräknats till euro med följande valutakurser per 31.12.2014:

- SEK = 9,298
- DKK = 7,4098

## NOTER TILL RESULTATRÄKNINGEN

VERKSAMHETENS INTÄKTER ENLIGT ANSLAG		
Totalt	År 2014	År 2013
Stadsledning	560 213,45	661 683,13
Finansiering (stadsledning)	796 317,88	1 086 891,25
Byggnadsnämnden	85 553,29	103 215,15
Socialnämnden	4 444 815,48	3 976 829,68
Bildningsnämnden	3 826 452,88	3 597 848,10
Direktionen för Elverket	0,00	9 262 017,94
Stadsutvecklingsnämnden	44 449,84	51 319,83
Infrastrukturnämnden	14 795 632,70	14 285 850,01
Summa intäkter	24 553 435,52	33 025 655,09

SKATTEREDOVISNING AV KOMMUNALSKATT, SAMFUNDSSKATT, FASTIGHETSSKATT OCH ÅLÄNSK KÄLLSKATT						
Belopp i euro	Årets försk. uppbörd	Tidigare års kommunalskatt	Fastighets-skatt	Andel i samf.skatten	Åländsk Källskatt	Skatter sammanlagt
År 2014						
Januari	11 809,44	3 438 508,12	723,03	516 186,37	0,00	3 967 226,96
Februari	2 985 688,16	1 167 824,29	-28,33	360 550,30	0,00	4 514 034,42
Mars	3 229 217,55	78 442,62	557,02	288 089,62	143 552,53	3 739 859,34
April	3 277 009,10	200 737,04	2 588,19	214 705,25	0,00	3 695 039,58
Maj	3 646 427,46	79 311,09	616,05	739 417,84	0,00	4 465 772,44
Juni	3 300 394,82	43 985,42	606,49	179 509,72	0,00	3 524 496,45
Juli	3 791 998,40	39 469,21	241,92	100 554,82	0,00	3 932 264,35
Augusti	3 524 756,75	26 448,12	1 504,10	514 508,92	0,00	4 067 217,89
September	3 176 580,96	42 279,16	602 320,80	257 965,07	114 935,94	4 194 081,93
Oktober	3 172 443,90	44 285,15	62 539,29	265 010,20	0,00	3 544 278,54
November	3 263 960,06	-2 659 951,56	522 262,24	317 966,04	0,00	1 444 236,78
December	3 539 175,08	541 242,68	27 596,37	7 361 581,53	0,00	11 469 595,66
Summa totalt	36 919 461,68	3 042 581,34	1 221 527,17	11 116 045,68	258 488,47	52 558 104,34

LANDSKAPSANDELAR OCH KOMPENSATIONER		
Belopp i euro	År 2014	År 2013
Landskapsandelar		
Socialvård	4 437 280,73	4 316 174,77
Grundskola	2 317 286,77	2 293 392,61
Medborgarinstitut	275 856,00	275 856,00
Bibliotek	190 317,80	188 925,56
Idrotts-, ungdoms- och kulturverksamhet	232 207,24	230 508,56
Allmänna landskapsandelar	0,00	0,00
Justering av överföringarna	-1 600 580,22	-1 588 871,41
S:a landskapsandelar	5 852 368,32	5 715 986,09
Landskapskompensationer		
Uteblivna intäkter från kapitalinkomstbeskattningen	197 808,27	216 177,50
Kompensation för "åländska avdrag"	328 680,00	288 811,64
Komp. för allmänt avdrag i kommunalbeskattningen	0,00	0,00
S:a landskapskompensationer	526 488,27	504 989,14
S:a landskapsandelar och kompensationer totalt	6 378 856,59	6 220 975,23

EXTRAORDINÄRA INTÄKTER OCH KOSTNADER		
	År 2014	År 2013
Extraordinära intäkter		
Försäljningsvinst vid Elverkets bolagisering	0,00	2 593 914,94
Försäljningsvinst vid Hamnverkets bolagisering	8 726 424,21	-
Förseningsböter gällande entreprenad för matargångar i hamnen	-	122 000,00
Erhållna aktier i FörsäkringsAb Alandia	53 630,28	
Extraordinär intäkter totalt	8 780 054,49	2 715 914,94

AVSKRIVNINGSTIDER ENLIGT PLAN	
Immateriella tillgångar	5 år
Materiella tillgångar, Mark- och vattenområden	ingen
Förvaltnings- och institutionsbyggnader	40 år
Bostadsbyggnader	40 år
Fabriks- och produktionsbyggnader	30 år
Fritidsbyggnader	30 år
Ekonomibyggnader	20 år
Vattendistributionsnät	30 år
Avloppsnet	30 år
Fjärrvärmenät	20 år
Övriga jord- och vattenkonstruktioner	20 år
Broar, kajer och badinrättningar	20 år
Naturgasnet	20 år
Gator, vägar, torg och parker	20 år
Elledningar, transformatorer, utomhusbelysning	20 år
Övriga rör- och kabelnät	20 år
Fasta lyft- och flyttanordningar	20 år
Maskinerier och anordningar vid el-, vatten- o. dyl. verk.	10 år
Trafikregleringsanordningar	10 år
Övriga fasta maskiner, anordningar och konstruktioner	10 år
Telefonnät, central och abonnentcentraler	10 år
Fartyg av järn	15 år
Övriga tunga maskiner	10 år
Fartyg av trä och andra flytande arbetsmaskiner	10 år
Sjukhus-, hälsovårds- o. dyl. anordningar	10 år
Övriga transportmedel	10 år
Övriga rörliga arbetsmaskiner	10 år
Övriga lätta maskiner	10 år
Övriga anordningar och inventarier	5 år
Adb-utrustning	3 år
Övriga materiella nyttigheter;	Ingen avskrivning
Pågående nyanläggningar;	Ingen avskrivning
Placeringar;	Ingen avskrivning

GENOMSNISSLIGA AVSKRIVNINGAR OCH INVESTERINGAR 2010-2014					
(Uppgifterna för 2015 - 2017 bygger på stadsfullmäktiges beslut till investeringar år 2015-17 och budgetunderlag)					
	2013	2014	2015	2016	2017
Avskrivningar enligt plan	6 223 113,18	6 138 436,47	4 676 669,16	4 580 114,91	4 668 359,82
Egna anskaffningsutgifter för investeringar som är föremål för avskrivning	6 913 761,01	3 888 071,96	7 475 750,00	4 696 518,00	3 690 000,00
Totalt för perioden 2013 - 2017					
Avskrivningar enligt plan	5 257 338,71 (Medeltal)				
Egna anskaffningsutgifter för investeringar som är föremål för avskrivning	5 332 820,19 (Medeltal)				
Avvikelse i euro	-75 481,49				
Avvikelse i procent	-1,42				
Avvikelsen är under 10%.					
Elverket är ett helägt dotterbolag från 1.1.2014					
Hamnen är ett helägt dotterbolag från 1.1.2015					

FÖRSÄLJNINGSVINST ELLER -FÖRLUST PÅ SÅLDA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		
	2014	2013
Övriga verksamhetsintäkter		
Försäljn.vinster av mark- och vattenc	752 215,03	952 224,03
Försäljningsvinster av byggnader	0,00	134 667,22
Övriga försäljningsvinster	1 300,00	67 257,83
Försäljningsvinster totalt	753 515,03	1 154 149,08
Övriga verksamhetskostnader		
Försäljningsförlust av elbil, Ål 2	-3 422,14	0,00
Försäljningsförluster totalt	-3 422,14	0,00

FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER		
	2014	2013
Finansiella intäkter		
Ränteintäkter		
Ränteintäkter på av staden utgivna lån	184 119,14	8 946,01
Ränteintäkter på depositioner	3 716,57	804,98
Ränteintäkter totalt	187 835,71	9 750,99
Övriga finansiella intäkter		
Kursvinster	8 489,86	13 000,52
Skatteredovisningsränteintäkter	117,87	630,58
Dividender	17 095,00	25 928,00
Övriga finansiella intäkter	33 333,99	22 982,72
Övriga finansiella intäkter totalt	59 036,72	62 541,82
S:a finansiella intäkter	246 872,43	72 292,81
Finansiella kostnader		
Räntekostnader		
Räntekostnader på av staden upptagn	-519 676,45	-500 481,56
Räntekostnader totalt	-519 676,45	-500 481,56
Övriga finansiella kostnader		
Kursförluster	-3 513,09	-9 710,54
Banktjänster	-26 215,56	-28 198,72
Övriga finansiella kostnader	-8 547,39	-105 320,55
Övriga finansiella kostnader totalt	-38 276,04	-143 229,81
S:a finansiella kostnader	-557 952,49	-643 711,37

## NOTER TILL BALANSRÄKNINGENS AKTIVA

	Immateriella tillgångar			Materiella tillgångar							Totalt
	Immateriella rättigheter	Övriga utgifter med lång verkn. tid	Totalt	Mark-områden	Byggnader	Fasta anl. o. konstr.	Maskiner o. invent.	Övr. materiell tillg.	Förskotts- betaln. o. pågående		
Oavskriven ansk. utgift 1.1. 2014	194 419,70	44 030,25	238 449,95	10 989 344,28	69 584 516,27	32 915 470,40	2 124 575,40	800 332,66	4 322 385,40	120 736 624,41	
Ökningar under räkenskapsper.	3 457,55	0,00	3 457,55	32 312,50	3 535 624,82	2 744 205,58	314 401,08	0,00	861 445,92	7 487 989,90	
Finansieringsandelar under räkenskapsper.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Minskningar under räkenskapsper.	0,00	0,00	0,00	-99 147,97	-10 156 856,64	-12 586 565,30	-81 914,45	-696 651,01	-83 270,45	-23 704 405,82	
Överföringar mellan poster	0,00	0,00	0,00	0,00	2 146 477,40	985 996,00	22 031,78	-73 681,65	-3 080 823,53	0,00	
Räkenskapsperiodens avskr.	-64 496,98	-11 474,43	-75 971,41	0,00	-3 079 338,90	-2 518 399,85	-464 726,31	0,00	0,00	-6 062 465,06	
Nedskrivningar och deras återf.	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Oavskriven ansk. utgift 31.12. 2014	133 380,27	32 555,82	165 936,09	10 922 508,81	59 883 945,55	20 628 392,48	1 892 335,72	30 000,00	2 019 737,34	95 376 919,90	
Uppskrivningar	0,00	0,00	0,00							0,00	
Bokföringsvärde 31.12.2014	133 380,27	32 555,82	165 936,09	10 922 508,81	59 883 945,55	20 628 392,48	1 892 335,72	30 000,00	2 019 737,34	95 376 919,90	

Finns inte några förskottsbetalningar på immateriella tillgångar.

<sup>1</sup> Hamnverkets tillgångar om 22.470.530,89€ övergick till ett skilt dotterbolag vid bolagiseringen.  
Korrigerig av stadens konstverk ingår med 696.651,01 € överfört till tidigare års resultat. En nedskrivning av skateboardparken ingår med 510,58 €. Ingår även en korrigerig av konstinvesteringar från pågående investeringar om 70.649,21€ som även de har överförts till tidigare års resultat..

SAMMANDRAG	ING. BALANS i Euro	AVSKRIVN. 2014	VÄRDE EFTER AVSKR. 2014	ÖKNING AV ANL. TILLG. 2014	MINSKNING AV ANL. TILLG. 2014	Överfört till färdiga arb. 2014	UTGÅENDE BALANS 2014 Euro
Anläggningstillgångar 31.12.2014							
Pågående nyanläggningar	4 322 385,40	0,00	4 322 385,40	861 445,92	12 621,24	3 151 472,74	2 019 737,34
Färdiga anläggningstillg.	139 161 564,26	6 138 436,47	133 023 127,79	17 228 507,04	1 174 779,81		- 149 076 855,02
Totalt 31.12.2014	143 483 949,66	6 138 436,47	137 345 513,19	18 089 952,96	1 187 401,05	3 151 472,74	151 096 592,36

PLACERINGAR	Aktier och andelar					Övriga fordringar		
	Aktier koncernbolag	Aktier intressebolag	Andelar i kom-förbund	Övriga aktier o. andelar	Totalt	Fordringar på koncernbolag	Övriga fordringar	Totalt
Anskaffningsutgift 1.1	15 797 426,98	5 426 011,55	399 815,61	266 109,56	21 889 363,70	619 511,60	0,00	619 511,60
Ökningar	10 538 250,23	6 625,00	0,00	53 630,28	10 598 505,51	0,00	0,00	0,00
Minskningar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	-24 175,33	0,00	-24 175,33
Överföringar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Anskaffningsutgift 31.12.	26 335 677,21	5 432 636,55	399 815,61	319 739,84	32 487 869,21	595 336,27	0,00	595 336,27
Nedskrivningar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Uppskrivningar	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Bokföringsvärde 31.12	26 335 677,21	5 432 636,55	399 815,61	319 739,84	32 487 869,21	595 336,27	0,00	595 336,27

INNEHAV I ANDRA SAMFUND Bolag	Hemort	Kommunens ägarandel	Koncernens ägarandel	Kommunkoncernens andel		
				av eget kapital	av främm. kapital	av räkensk. vinst/förl.
<b>DOTTERSAMFUND</b>						
*Fastighets Ab Marstad	M:hamn	100,0 %	100,0 %	9 350 643	42 742 807	390 513
*Mariehamns Energi Ab	M:hamn	87,1 %	87,1 %	4 960 937	12 613 702	0
*Mariehamns Centralantenn Ab	M:hamn	100,0 %	100,0 %	140 877	619 662	1 036
*Mariehamns Elnät Ab	M:hamn	100,0 %	100,0 %	5 132 488	6 756 847	142 289
*Mariehamns Hamn Ab	M:hamn	100,0 %	100,0 %	9 868 233	24 215 200	-7 267
			<b>Totalt</b>	<b>29 453 178</b>	<b>86 948 218</b>	<b>526 571</b>
<b>ÄGARINTRESSESAMFUND</b>						
FAB Nyfahlers	M:hamn	45,8 %	45,8 %			
Ålands Vatten Ab	Jomala	37,5 %	37,5 %			
Svinryggens Deponi Ab	Jomala	50,0 %	50,0 %			
Ålands Problemafäll Ab	M:hamn	0,3 %	39,3 %			
Åda Ab	M:hamn	25,0 %	25,0 %			
<b>ANDELAR I KOMMUNALFÖRBUND</b>						
*Ålands omsorgsförbund	M:hamn	41,0 %	41,0 %			
*Södra Ålands högstadiedistrikt/Träningsssk.	Jomala	50,0 %	52,0 %			
*Ålands Miljöservice Ab	M:hamn	59,0 %	59,0 %			
<b>ÖVRIGA AKTIER</b>						
Mariehamns telefon Ab	M:hamn	<20%				
Ålands Vindenergi	M:hamn	<20%				
Ab Det finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området	H:fors	<20%				
Luottokunta	H:fors	<20%				
Ålands Skid- och Skidskyttecentrum	Jomala	<20%				
Försäkringsaktiebolaget Alandia	M:hamn	<20%				
<i>* Ingår i koncernens balansräkning</i>						

FORDRINGAR PÅ KONCERNSAMFUNDEN	2014	2014	2013	2013
	Långfristigt	Kortfristigt	Långfristigt	Kortfristigt
Fordringar på dottersamfund				
Kundfordringar	0,00	32 517,49	0,00	124 646,52
Lånefordringar	25 715 520,00	921 480,00	4 600 000,00	0,00
Resultatregleringar	0,00	0,00	0,00	14 659,31
<b>Totalt</b>	<b>25 715 520,00</b>	<b>953 997,49</b>	<b>4 600 000,00</b>	<b>139 305,83</b>
Fordringar på kommunförbund				
Kundfordringar	0,00	6 705,93	0,00	5 511,03
Resultatregleringar	0,00	196 738,35	0,00	278 643,86
<b>Totalt</b>	<b>0,00</b>	<b>203 444,28</b>	<b>0,00</b>	<b>284 154,89</b>
Fordringar på intressesamfund				
Kundfordringar	0,00	28 730,78	0,00	70 018,04
Resultatregleringar	0,00	0,00	0,00	0,00
<b>Totalt</b>	<b>0,00</b>	<b>28 730,78</b>	<b>0,00</b>	<b>70 018,04</b>
<b>Fordringar sammanlagt</b>	<b>25 715 520,00</b>	<b>1 186 172,55</b>	<b>4 600 000,00</b>	<b>493 478,76</b>



RESULTATREGLERINGAR, AKTIVA		
	År 2014	År 2013
Kortfristiga resultatregleringar		
Icke erhållna inkomster		
Ålands omsorgsförbund, slutredovisn.	196 738,35	278 643,86
Reparation av kajläggning, fordan på Silja Line	0,00	223 587,20
BSR Innoship - projektbidrag	0,00	11 088,21
Mariehamns elnät Ab, slutredov. bank	0,00	14 659,31
Icke erhållna inkomster totalt	196 738,35	527 978,58
Utgiftsförskott		
Diverse utgiftsförskott	0,00	18 785,94
Löne-, rese-, teleförskott och låglönes	198,63	3 238,33
Ränta och amortering, förfallodag 2.1.	0,00	0,00
Utgiftsförskott totalt	198,63	22 024,27
S:a resultatregleringar, aktiva	196 936,98	550 002,85

## NOTER TILL BALANSRÄKNINGENS PASSIVA

SPECIFIKATION AV DET EGNA KAPITALET		
	År 2014	År 2013
Grundkapital 01.01.	78 167 195,67	78 167 195,67
Ökningar	0,00	0,00
Minskningar	0,00	0,00
Grundkapital 31.12.	78 167 195,67	78 167 195,67
Överskott från tidigare år 01.01	20 781 760,56	19 416 232,01
Rättelse av fel som uppkommit under föreg. räkenskapsperioder <sup>1)</sup>	-104 549,99	-358 400,88
Överskott från tidigare år 31.12.	20 677 210,57	19 057 831,13
Räkenskapsperiodens under-/överskott	19 088 133,38	1 723 929,43
Eget kapital totalt	117 932 539,62	98 948 956,23
1) Under räkenskapsperioden 1.1-31.12.2013 har följande rättelser gjorts:		
Ny värdering av Elverket	662 750,23	
Korrigerig av konstverk i balansen	<u>-767 300,22</u>	
Totalt	-104 549,99	

FÖRVALTAT KAPITAL				
FONDENS NAMN	ING. BALANS 01.01.2014 Euro	INBET. 2014 Euro	UTBET. 2014 Euro	UTG. BALANS 31.12.2014 Euro
<b>FONDER FÖR SKOLORNA:</b>				
Erik Johanssons stipendiefond	2 137,86	4,69	0,00	2 142,55
Skolnämndens fond	10 154,74	50,77	0,00	10 205,51
<b>FONDER FÖR SOCIALVERKSAMHET:</b>				
Fond för Trobergshemmet	143,46	0,00	-143,46	0,00
Lempi Lindströms fond (1)	23 778,85	1 214,55	-2 704,00	22 289,40
Elin Sofia Österbergs fond (2)	0,00			0,00
A och J Trobergs fond för sjuka	2 743,17	8,36	-1 071,51	1 680,02
Edla Nordins fond	4 069,86	0,00	-4 069,86	0,00
Gertrud Westerlunds fond	45 055,27	22,44	-523,24	44 554,47
Helenas Minnesfond	3 758,23	426,93	-281,29	3 903,87
N-K Johanssons fond för hemtjänsten	74 011,82	366,28	-754,88	73 623,22
Edvard Vikströms fond	140 671,95	703,36	0,00	141 375,31
Maire Holmbergs fond	32 494,12	162,03	-89,07	32 567,08
Doris Söderlunds fond	66 355,16	331,78	0,00	66 686,94
<b>ÖVRIGA FONDER</b>				
Bror Lindqvists fond (3)	0,00	19 230,74	0,00	19 230,74
<b>TOTALT 31.12.13</b>	<b>405 374,49</b>	<b>22 521,93</b>	<b>-9 637,31</b>	<b>418 259,11</b>

(1) Finns även aktier i Nordea, 3292 st, marknadsvärde 31.12.2014 = 31.718,42 euro.

(2) Finns fortfarande ett gravvårdsavtal som gäller t.o.m. År 2017

(3) Danaarv år 2014

## FRÄMMANDE KAPITAL

LÅN SOM FÖRFALLER TILL BETALNING EFTER FEM ÅR ELLER SENARE		
Långfristiga skulder:	År 2014	År 2013
Lån från kreditinstitut och försäkringsanstalter	11 101 075,94	9 576 790,80
Lån från offentliga samfund	12 630 423,66	13 630 745,06
Långfristiga skulder sammanlagt	23 731 499,60	23 207 535,86

SKULDER TILL KONCERNSAMFUNDEN		
	2014	2013
	Kortfristigt	Kortfristigt
Skulder till dottersamfund		
Leverantörsskulder	311 206,81	615 114,72
Övriga skulder	0,00	0,00
Resultatregleringar	745 178,52	0,00
Totalt	1 056 385,33	615 114,72
Skulder till kommunförbund		
Leverantörsskulder	33 541,81	38 592,95
Totalt	33 541,81	38 592,95
Skulder till intressesamfund		
Leverantörsskulder	99 790,44	105 346,12
Totalt	99 790,44	105 346,12
Skulder sammanlagt	1 189 717,58	759 053,79

CHECKRÄKNINGSLIMIT		
	År 2014	År 2013
Limit för checkräkning med kredit 31.12	5 000 000,00	5 000 000,00
SPECIFIKATION AV ÖVRIGA SKULDER		
	År 2014	År 2013
Kortfristiga		
Förskottsnehållning	591 751,66	616 893,02
Löneskulder	867,32	0,00
Lönebikostnader	236 448,06	743 868,63
Övriga skulder	3 629,06	1 422,61
Kortfristiga totalt	832 696,10	1 362 184,26
Övriga skulder totalt	832 696,10	1 362 184,26

RESULTATREGLERINGAR, PASSIVA		
	År 2014	År 2013
Resultatregleringar		
Långfristiga resultatregleringar		
Inkomstförskott		
Osäker samfundsskatteinkomst	0,00	7 265 802,00
Obetalda utgifter		
Förlikningsavtal gällande hamntaxor	0,00	782 142,84
S:a långfristiga resultatregleringar	0,00	8 047 944,84
Kortfristiga resultatregleringar		
Obetalda utgifter		
Semesterlöneperiodisering	4 125 089,60	4 045 593,73
Ränteperiodiseringar	64 235,71	74 150,23
Förlikningsavtal gällande hamntaxor	0,00	260 714,29
Förlikning med Ålands Bygg Ab, matargång	525 000,00	280 000,00
Reglering efter Hamnverkets bolagisering	745 178,52	0,00
Övriga obetalda utgifter	50 000,00	51 486,86
S:a kortfristiga resultatregleringar	5 509 503,83	4 711 945,11
S:a resultatregleringar, passiva	5 509 503,83	12 759 889,95

## NOTER ANGÅENDE SÄKERHETER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER

BORGENSFÖRBINDELSER		
	År 2014	År 2013
Samfund inom samma koncern:		
Fastighets Ab Marstad	14 926 951,16	15 129 871,45
Fastighets Ab Dalnäs	1 337 213,45	1 377 213,45
Mariehamns Centralantenn Ab	110 142,09	149 857,93
Stiftelsen Sjö kvarteret i Mariehamn r.s.	24 442,31	33 823,11
Mariehamns Energi Ab (2)	2 331 347,45	2 599 573,18
Sammanlagt	18 730 096,46	19 290 339,12
Övriga samfund:		
Kobba Klintars vänner rf	11 623,53	24 202,27
Scoutkåren Ålandsflickorna rf	6 194,84	7 271,95
Skeppsföreningen Albanus rf	40 000,00	0,00
Sammanlagt (1)	57 818,37	31 474,22
Sammanlagda borgensförbindelser 31.12	18 787 914,83	19 321 813,34

1) Mariehamns stad har därutöver beviljat borgen för en checkräkningslimit om 17 000 euro till Ridklubben Sleipner r.f., utnyttjat 31.12.2014 = 0,00 euro.

2) Mariehamns Energi har även beviljats en borgen för ett lån på 1.000.000 euro enligt stfmg beslut den 11.6.2013, § 66. Beslutet upphävt i förvaltningsdomstolen år 2014.

STADENS LEASINGSANSVAR		
	År 2014	År 2013
Förfaller under följande räkensk.period	24 568,42	54 691,90
Förfaller senare	21 003,45	37 733,97
Sammanlagt	45 571,87	92 425,87

## ÖVRIGT ANSVAR

- Ålands bygg Ab har år 2013 stämt Mariehamns stad vid Ålands tingsrätt för de merkostnader som bolaget anser sig berättigat till för uppförande av matargångar till kaj 6. Kraven har framställts i två olika stämningansökningar och det yrkade kapitalet uppgår sammanlagt till 1 140 463,68 euro, kraven omfattar även räntor och ersättning för rättegångskostnader. Mariehamns stad har bestridit kraven. På basen av ett förlikningsbud av den 28.11.2013 upptogs i 2013 års bokslut en resultatreglering om 280 000 euro. På basen av ett förlikningsavtal mellan staden och Ålands bygg Ab av den 29.1.2015 bokades i 2014 års bokslut upp ytterligare 245 000 euro som skuld till Ålands bygg Ab. Av beloppet utgör 179 000 euro investeringskostnad och 66 000 euro förseningsräntor i driftsbudgeten.
- År 2011 inlämnades ett besvär gällande upphandlingen av entreprenaden för tillbyggnaden av kaj 6 i Västerhamn i Mariehamn. Marknadsdomstolen beslöt den 15.12.2014 att förkasta yrkandet på gottgörelse men ålade Mariehamns stad att ersätta Erikssons Bygg Ab:s rättegångskostnader med 5 000 euro.
- Stadsbussen i Mariehamn har i maj 2013 inlämnat ett besvär till marknadsdomstolen gällande upphandling gav kollektivtrafik. Marknadsdomstolen förkastade besvären den 24.6.2014 och ålade Stadsbussen i Mariehamn Ab att ersätta Mariehamns stads rättegångskostnader med 4 354,84 euro jämte dröjsmålsränta.
- Delfendals Kom Ab har i december 2013 inlämnat ett besvär till förvaltningsdomstolen gällande anbud på transport och behandling av avvattnat rötslam från Lotsbroverket. En temporär upphandling har verkställts. Ålands förvaltningsdomstol har den 29.1.2015 upphävt infrastukturnämndens upphandlingsbeslut 22.10.2013 och avslag av rättelseyrkandet 19.11.2013. Ärendet behandlas på nytt i infrastrukturnämnden den 25.3.2015.

AV STADEN UTGIVNA LÅN		
I euro per 31 december	År 2014	År 2013
Egna externt utgivna lån		
Mariehamns Hamn Ab	22 115 520,00	0,00
Mariehamns Elnät Ab	3 600 000,00	4 600 000,00
Totalt	25 715 520,00	4 600 000,00

## NOTER ANGÅENDE PERSONALEN

ANTALET ANSTÄLLDA 31.12		
	År 2014	År 2013
Stadsledning	130,04	135,00
Stadsutvecklingsnämnden	4,04	4,49
Byggnadsnämnden	3,55	4,57
Bildningsnämnden	204,83	199,36
Socialnämnden	381,13	385,44
Infrastrukturnämnden <sup>(1)</sup>	128,95	148,18
Elverket <sup>(2)</sup>	-	12,84
Totalt	852,54	889,88

1) Hamnverkets personal exkl. Pommern övergick till Mariehamns Hamn Ab vid bolagiseringen den 31.12.2014.

2) Elverkets personal övergick till Mariehamns Elnät Ab vid bolagiseringen den 31.12.2013.

PERSONALKOSTNADER		
	År 2014	År 2013
Personalkostnader enl. resultaträkningen	41 854 580,96	42 772 278,17
Personalkostnader som aktiverats bland immateriella och materiella tillgångar via tillverkning för eget bruk	179 319,44	255 899,41

ARVODEN TILL REVISOR		
	År 2014	År 2013
BDO Auditor Ab		
Revisionsarvode	29 270,64	30 647,30
Övriga arvoden	9 000,00	0,00
Arvoden sammanlagt	38 270,64	30 647,30

<p>ANVÄNDA BOKFÖRINGSBÖCKER OCH BOKFÖRINGSSYSTEM ÅR 2014</p> <p>Bokföring: Ekonomiprogrammet Microsoft Dynamics NAV på egen server.</p> <p>Böcker: Fördelningsbok. Huvudbok och dagbok, förvaras elektroniskt med backup-system.</p> <p>Balansbok: Paginerad och inbunden.</p>
--

## KONCERNENS BOKSLUTSNOTER 2014

KONCERNENS EXTRAORDINÄRA INTÄKTER OCH KOSTNADER	
Kostnader	-
Intäkter	
Mariehamns stad	
Försäljningsintäkt vid bolagisering av Hamnen	8 726 424,21

SPECIFIKATION AV ÖVRIGA SKULDER				
	Koncernbolag och -samfund		Mariehamns stad	
	2014	2013	2014	2013
Övriga långfristiga skulder				
Anslutningsavgifter	8 121 470,11	7 770 157,86	0,00	0,00
Övriga	521 428,55	612 560,50		
Övriga långfristiga skulder totalt	8 642 898,66	8 382 718,36	0,00	0,00
Övriga kortfristiga skulder				
Övriga	863 051,73	1 068 770,03	832 696,10	1 362 184,26
Övriga kortfristiga skulder totalt	863 051,73	1 068 770,03	832 696,10	1 362 184,26
Koncernen totalt	10 338 646,49	10 813 672,65		

SPECIFIKATION AV KONCERNENS EGET KAPITAL			
		2014	2013
		Grundkapital 1.1.	78 167 195,67
Ökningar	0,00	0,00	
Minskningar	0,00	0,00	
Grundkapital 31.12.	78 167 195,67	78 167 195,67	
Överskott från tidigare räkenskapsperioder 1.1.	20 168 093,87	0,00	
Överföringar till skadefonden	0,00	0,00	
Rättelser från föregående räkenskapsår, parivärde	-54 653,83	-45 253,83	
Överskott från tidigare räkenskapsperioder 31.12.	20 170 057,65	20 519 144,87	
Räkenskapsårets under/överskott	11 030 371,58	-351 051,00	
Eget kapital totalt	109 367 624,90	98 335 289,54	

## KONCERNENS VÄSENTLIGA RESULTATREGLERINGAR

## Väsentliga resultatregleringar aktiva

## Mariehamns stad

Inkomstrest. Ålands omsorgsförbund k.f.	196 738,35
---	------------

## Väsentliga resultatregleringar passiva

## Mariehamns stad

Div. resultatregl. Förlikning. Ålands Bygg Ab	525 000,00
---	------------

Div. resultatregl. Bolagisering av Hamnen	431 699,16
---	------------

Semesterlöneperiodisering	4 125 089,60
---------------------------	--------------

## Marstad Fab

Ränteperiodisering	133 963,51
--------------------	------------

## Mariehamns energi Ab

Fordringar på övriga bolag	233 447,75
----------------------------	------------

## Ålands omsorgsförbund K.f.

Semesterlöneperiodisering	338 250,00
---------------------------	------------

Löneskulder	122 180,00
-------------	------------

## Mariehamns Elnät Ab

Personalrelaterade resultatregleringar	142 784,17
--	------------

## Mariehamns Hamn Ab

Semesterlöneperiodisering	171 474,26
---------------------------	------------

Div. resultatregleringar	313 479,36
--------------------------	------------

Utöver bokförda resultatregleringar kommer en eventuell överlåtelseskatt för bolagiseringen av Hamnen att debiteras Mariehamns Hamn Ab under 2015.

## KONCERNENS ANSLUTNINGSAVGIFTER UNDER AKTIVA

Mariehamns stad	2014	2013
Anslutningsavgifter (Återbäringsbara)	479 938,22	504 113,55
Elanslutn.avg (Återbäringsbara)	115 398,05	115 398,05
Koncernen		
Anslutningsavgifter	20 405,85	444,01

## KONCERNENS ANSVARSFÖRBINDELSER

Mariehamns stad	2014	2013
Borgensförbindelser	18 787 914,83	19 321 813,34
Leasingansvar	32 475,23	92 425,87
Koncernen		
Skulder mot vilka inteckningar i fastigheter ställts som säkerhet	35 061 922,87	33 915 806,97
Givna panter och ansvarsförbindelser		
För egna skulder	2 617 524,90	3 392 146,22
Elhandelsinstrument till gängse värde	4 719 374,03	

Tidigare år var Mariehamns Energis fastighetsinteckning felaktigt i noten under Givna panter etc Inte några inkomna uppgifter för Elhandelsinstrument år 2013.

## Behandling av årets resultat

Stadsstyrelsens förslag med anledning av årets resultat är att överskottet på 19.088.133,38 euro förs vidare till tidigare års överskott på 20.677.210,57 euro.

## Bokslutets undertecknande

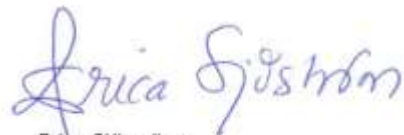
Mariehamn 9.4.2015



Petri Carlsson  
Ordförande



Sara Kemetter  
I vice ordförande



Erica Sjöström  
II vice ordförande



Nina Lindfors  
styrelsemedlem



Bert Häggblom  
styrelsemedlem



Karl-Johan Fogelström  
styrelsemedlem



Krister Norrgrann  
styrelsemedlem



Katrin Sjögren  
styrelsemedlem



Barbara Heinonen  
stadsdirektör



## Revisionsanteckning

Över utförd revision har idag avgetts berättelse.

Mariehamn 14.04.2015



Jack Christenbrunn  
Ordförande



Christina Johansson-Gammals  
Vice ordförande



Fredrik Häggblom  
Ledamot



Margareta Flink  
Ledamot

